

LA GUERRE

DE

SARSA-DĒNGĔL

CONTRE LES FALACHAS

TEXTE ÉTHIOPIEN

Extrait des Annales de Sarša-Dĕngĕl, roi d'Éthiopie (1563-1597)
Manuscrit de la Bibliothèque Nationale n° 143
Fol. 159 r°, col. 2 — fol. 171 v°, col. 1

TRADUIT EN FRANÇAIS ET EN HÉBREU

PAR

J. HALÉVY

PARIS

ERNEST LEROUX, ÉDITEUR

LIBRAIRE DE LA SOCIÉTÉ ASIATIQUE
DE L'ÉCOLE
DES LANGUES ORIENTALES VIVANTES, ETC.

RUE BONAPARTE, 28

PAUL GEUTHNER

LIBRAIRE

RUE MAZARINE, 68

—
1907

ዘንተ ፡ ዙሎ ፡ ገቢሮ ፡ ረሰዩ ፡ ምክራመ ፡ በሀዩ ፡ ወ
 በውእቱ ፡ ወርቃ ፡ ክረምት ፡ ተንሥኦ ፡ ደዌ ፡ በከተማ ፡
 ወሞቱ ፡ በዙኃን ፡ ሰብእ ፡ በውእቱ ፡ ደዌ ፡ ወእምቅድ
 መ ፡ ዝንቱ ፡ ኮነ ፡ ምክረ ፡ ሐዲጌ ፡ ከሪሞ ፡ ከመ ፡ ይሐ
 ር ፡ ለዐቢዓ ፡ ጋላ ፡ እኒዘ ፡ እምእንጥቅ ፡ እስከ ፡ ግድ
 ም ፡ ወኢፋት ፡ ወፈተጋር ፡ ወደዋሮ ፡ ወዘንተ ፡ ምክረ ፡
 አቀመ ፡ ወአጽንዓ ፡ ምስለ ፡ ዙሎመ ፡ ስዩማን ፡ ዘለፌ ፡
 ወለፌ ፡ ጊዜ ፡ አስተፋነውዎመ ፡ ለለብሔሮመ ፡ ወበሕቱ ፡
 ይመስልኒ ፡ ዘይቤ ፡ እግዚአብሔር ፡ በውእቱ ፡ ጊዜ ፡ ኢ
 ኮነ ፡ ምክርዩ ፡ ከመ ፡ ምክርክመ ፡ ወሕሊናዩ ፡ ከመ ፡ ሕ
 ሊናክመ ፡ ወዘንተ ፡ ዘንብል ፡ እስመ ፡ ዘአሁ ፡ ዘይሚግ
 ብ ፡ ኩነታተ ፡ ዓለም ፡ ኮነ ፡ መራዶ ፡ ሐዲጌ ፡ ድጎረ ፡
 ኃለፈ ፡ ክረምት ፡ መንገለ ፡ ፈላሻ ፡ ወተርፈ ፡ ጸቢኦ ፡ ጋ
 ላ ፡ ወምክንያተ ፡ ተኃድጎቱሰ ፡ ለውእቱ ፡ ምክር ፡ በእን
 ተ ፡ ፀብኦ ፡ ጋላ ፡ ናዩደፅ ፡ በገዩ ፡ መጽኦ ፡ መልእክ
 ት ፡ ዘይብል ፡ አትረፈ ፡ ረዳኦ ፡ ፈንዎተ ፡ ፀባሕት ፡ ዘ
 ይቤ ፡ ለሐዲጌ ፡ እንዘ ፡ ሀለወ ፡ በጉባኤ ፡ እፌኑ ፡ ግብ
 ርዩ ፡ ብዙኃ ፡ እክለ ፡ ወመዓረ ፡ አልሀምተ ፡ ወአባግዓ ፡
 ከማሁ ፡ እምዝ ፡ ዙሎ ፡ ኢወሀበ ፡ ምንተኒ ፡ ወዘንተ ፡ ሰ
 ሚዶ ፡ ነደ ፡ ልቡ ፡ ከመ ፡ እሳት ፡ ወሰቤሃ ፡ ወጠነ ፡ ም
 ክረ ፡ ከመ ፡ ይፅብዎመ ፡ ለፈላሻ ፡ ወይጎ (fol. 160 v°, col. 1)
 ድግ ፡ ፀቢዓ ፡ ጋላ ፡ ወለእኮ ፡ ኅበ ፡ ዙሎመ ፡ ጨዋ ፡
 ወኅበ ፡ ሰዩምተ ፡ ትግሬ ፡ ከመ ፡ ይብጽሑ ፡ በዕድሜ ፡
 ዘአደሞመ ፡ ወምስለ ፡ ዝኒ ፡ ኮነ ፡ ይብል ፡ ይኔይሰኒ ፡ እ

ትበአስ ፡ ምስለ ፡ እደወ ፡ ደሞ ፡ ለእግዚእነ ፡ ኢየሱስ ፡
ክርስቶስ ፡ እምአሐር ፡ ለዐቢአ ፡ ጋለ ፡ ዘንተ ፡ ምክረ ፡
አጽንዓ ፡ በወርኃ ፡ ክረምት ፡ ወካዕበ ፡ ንጽሕፍ ፡ በዝዩ ፡
ዜና ፡ ሃይማኖቱ ፡ ለዝንቱ ፡ ንጉሥ ፡ ተአማኒ ፡ በእግዚእ
ብሔር ፡ ወሶበ ፡ ሞቱ ፡ ሰብአ ፡ ቤቶሙ ፡ ለዓስቤ ፡ ወዘ
ጳራቅሊጦስ ፡ በውእቱ ፡ ሕማም ፡ ፍርሃት ፡ ወረዓድ ፡ አኅ
ዘሙ ፡ ወሶቤሃ ፡ ቆሙ ፡ ቅድመ ፡ ዝንቱ ፡ ንጉሥ ፡ ወይ
ቤልዎ ፡ ናሁ ፡ ሞቱ ፡ ሰብአ ፡ ቤትነ ፡ ይእዜሰ ፡ ንፈርህ ፡
ለርእሰነ ፡ እግዚእነ ፡ አውዕአነ ፡ እምዝንቱ ፡ ከተማ ፡ ወአ
ንብረነ ፡ ኅበ ፡ አልበ ፡ ደዌ ፡ ወሕማም ፡ ዝንቱሰ ፡ ሃይማ
ኖታዊ ፡ አውሥኦ ፡ ወይቤሎሙ ፡ እንዘ ፡ ማእምራነ ፡ መ
ጽሐፍ ፡ እፎ ፡ ከንክሙ ፡ ከመ ፡ አብዳን ፡ ዘአልበሙ ፡ ል
ብ ፡ ዝንቱ ፡ ደዌ ፡ አኮ ፡ ዘተአዘዘ ፡ ላእለ ፡ ማእምራን ፡
አለ ፡ ላእለ ፡ ወደለ ፡ ወእለ ፡ ከማሆሙ ፡ አኮ ፡ ዘአትረ
ፎሙ ፡ በከተማ ፡ አለ ፡ ተራኅርኃ ፡ ላእለ ፡ ድንጋይሆሙ ፡
አለ ፡ ፈፆሙ ፡ ኅበ ፡ በድው ፡ አዚዘ ፡ ድሎ ፡ መፍቅዳ
ተ ፡ ውእቱሰ ፡ ገበሬ ፡ ተዝካረ ፡ አበ ፡ ተክለ ፡ ሃይማኖ
ት ፡ ተንሥኦ ፡ እመካነ ፡ ምክራሙ ፡ ወበፅሐ ፡ ጉባኤ ፡
(col. II) ፡ አመ ፡ ጅ ፡ ለመስከረም ፡ ዘይእቲ ፡ ዕለተ ፡ ዕረ
ፍቱ ፡ ለንጉሥ ፡ ጸድቅ ፡ ልብነ ፡ ድንግል ፡ ለአሌሁ ፡ ሰ
ለም ፡ ወበውእቱ ፡ መካን ፡ ፊጸመ ፡ መዋዕለ ፡ ክረምት ፡
(II)መስከረም ፡ ወተንሥኦ ፡ እምህዩ ፡ በዕለተ ፡ ረቡዕ ፡
አመ ፡ ሸዓ ፡ ለጥቅምት ፡ ተንሥኦ ፡ እምህዩ ፡ ወበምሕዋ
ረ ፡ ፱ ፡ ዕለት ፡ ወአንጸረ ፡ ገጸ ፡ መንገለ ፡ ሰሜን ፡ ወ
አሰንበተ ፡ በኮሰጌ ፡ ወበዕለተ ፡ ሠነዶ ፡ አመ ፡ ሸዓ ፡ ለ
ጥቅምት ፡ ተንሥኦ ፡ እምህዩ ፡ ወበምሕዋረ ፡ ፱ ፡ ዕለት ፡
በፍኖተ ፡ ጉዘ ፡ በጸሕነ ፡ ኅበ ፡ ወሰነ ፡ ወገራ ፡ ወሸዋዳ ፡
በዕለተ ፡ ሠሉስ ፡ ሐሙስ ፡ አመ ፡ ሸዓ ፡ ለጥቅምት ፡ ወ
እምዝ ፡ ገበርነ ፡ ሰፍራ ፡ በህዩ ፡ ወተክለ ፡ ደበና ፡ ወበይ
እቲ ፡ ዕለት ፡ ወረዶ ፡ ሸዋደ ፡ ብዙኃን ፡ ሰብአ ፡ እግር ፡
ወመስተዕናን ፡ አፍራስ ፡ ወማኅረኩ ፡ አልህምተ ፡ እሰለም ፡
ወክርስቲያን ፡ ዘተመይጡ ፡ እምክርስትና ፡ ኅበ ፡ አይሁድ

ና ፡ ወለአኩ ፡ ኅበ ፡ ሐዲጊ ፡ እንዘ ፡ ይብሉ ፡ መጻእነ ፡ ኅ
 በ ፡ እግዚእነ ፡ ምስለ ፡ አንስተያነ ፡ ወደቂቅነ ፡ ወአልሀም
 ቲነ ፡ ወሀለዌሆሙስ ፡ እምቅድመዝ ፡ ኮነ ፡ ኅበ ፡ ምድረ ፡
 ምልክናሆሙ ፡ ለረዳኢ ፡ ወበፈቃደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ኮነ ፡
 ተሰነዓወ ፡ ምጽአተ ፡ አሉ ፡ ምስለ ፡ ሙራደ ፡ እሉ ፡ ፡ ፡
 ያላን ፡ ትትዓወቅ ፡ ኅሩተ ፡ እግዚእነ ፡ በግብአተ ፡ ንዋዮ
 ሙ ፡ ለእሉ ፡ እምድኅረ ፡ ተማኅረኩ ፡ ዘመደ ፡ እክልኒ ፡
 ተዘርፈ ፡ በይእቲ ፡ ዕለት ፡ ወባሕቱ ፡ ኢፊቀዱ ፡ ነሢአቶ ፡
 ለዳጉሳ ፡ ወዘይመስሎ ፡ እንበለ ፡ ስርናይ ፡ ወጸሩይ ፡ እክ
 ል ፡ ዘከማሁ ፡ ለእሉስ ፡ እለ ፡ ተማኅረኩ ፡ (fol. 161 r°, col. 1)
 አግብአ ፡ ሎሙ ፡ በግዘት ፡ ዙሎ ፡ ንዋዮሙ ፡ ዘተነሥአ ፡
 ወኢያመክነየ ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡ ሚላእሌየ ፡ እመ ፡ ነሥ
 ኡ ፡ ሠራዊትየ ፡ ክርስቶሳውያን ፡ ንዋየ ፡ እስላም ፡ ወፊ
 ላሻ ፡ አለዛቲ ፡ ኅሩት ፡ ዘትመስል ፡ ኅሩተ ፡ እግዚእነ ፡
 ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ዘያሠርቅ ፡ ዐሓየ ፡ ላእለ ፡ ኅራን ፡
 ወእኩያን ፡ ወላእለ ፡ ጸድቃን ፡ ወኃጥአን ፡ ያዘንም ፡ ዝና
 መ ፡ ወበሳኒታሁ ፡ ዓርብ ፡ ወዓልነ ፡ በሀየ ፡ ወፊንዎ ፡ ለአ
 ዛጋ፣ ሐሊቦ ፡ ቅድመ ፡ ገጹ ፡ ከመ ፡ ይጸሕ ፡ ፍኖቶ ፡
 ወይምላእ ፡ ዙሎ ፡ ማዕምቀ ፡ እስመ ፡ አንሐሉ ፡ ፊላሻ ፡
 በውእቱ ፡ መዋዕል ፡ ወአጥፍዑ ፡ ፍኖተ ፡ ከመ ፡ ኢይሐ
 ርዎ ፡ አብቅልት ፡ ወአፍራስ ፡ ወበይእቲ ፡ ዕለት ፡ አስተ
 ፊትዓ ፡ አዛጋ፣ ሐሊቦ ፡ መብዕሰ ፡ ወገጽጉጽ ፡ ወረሰየ ፡
 መጽይሕተ ፡ ርቱዓ ፡ ወበሳኒታሁ ፡ ዕለተ ፡ ቀዳም ፡ ተን
 ሥአ ፡ ወረሰየ ፡ ፍኖቶ ፡ መንገለ ፡ ለዋሬ¹ ፡ ወሰፈረ ፡ በ
 ጸሮጸ ፡ በይእቲ ፡ ዕለት ፡ አልቦ ፡ ዘተኅቅፊ ፡ ወአልቦ ፡
 ዘድኅፀ ፡ በፍኖት ፡ እምሰብአ ፡ እስከ ፡ እንስሳ ፡ እስመ ፡
 የማነ ፡ እግዚአብሔር ፡ ትሚግብ ፡ ፍኖተ ፡ ዝንቱ ፡ ንጉ
 ሥ ፡ ወበዕለተ ፡ ሰንበት ፡ ወዓልነ ፡ ኅበ ፡ ሰፈርነ ፡ በዕለ
 ተ ፡ ቀደም ፡ ከሌፍሰ ፡ እኅወ ፡ ረዳኢ ፡ ወጠነ ፡ ያወዒ ፡
 በእሳት ፡ አብያተ ፡ ምስለ ፡ ዙሎ ፡ ዘውስቴታ ፡ ወእክል

1. ለ ለርዌ ፡

ሂ : ዘሀሎ : በገራህት : እስመ : ዓዕደወ : ማዕረር : ወበ
 ዕሐ : በውእቱ : ጊዜ : ወከላስስተኒ : ዘተከመረ : አውዓ
 ዩ : እንበለ : ምሂክ : ዘንተሰ : ዘ (col. II) ይገብር : እስ
 መ : መሰሎ : ዘይትመዩጡ : ሶበ : ኃጥኡ : እክል : ወኢ
 ያእመረ : ከመ : ፈትሐ : እግዚአብሔር : ቦቱ : ንሕነሰ :
 ሶበ : ርፍፍፍ : ለሀገር : ሥርጉተ : ዙለንታሃ : በሐመል
 ማለ : ዘርዕ : ወፍሬ : ማዕረር : ተነደፍነ : በፍቅራ : ወፈ
 ቀደነ : ነበረ : ውስቴታ : በከመ : ይቤሎ : ጽትሮስ : ለ
 እግዚእ : ኢዩሱስ : በደብረ : ታቦር : ይኔይሰነ : ንንበር :
 ዝዩ : ኢንጎደግ : ትንቢተ : ቃሉ : ለረዳኢ : ዘተነበዩ :
 አመ : መጽአ : ሐርቦ : ወውእቱ : ከዊኖ : ደጀን : ፈነ
 ወ : ሠራዊቶ : ምሁራነ : ዐብዕ : ኅበ : ሸዋዳ : ዘዘረፍ
 ዎ : ሰብአ : ሐዌጌ : ለይእቲሰ : ፈለግ : ዘሀለወት : በማ
 እክል : አልቦ : ዘይክል : አዲዎታ : ውእተ : አሚረ :
 ፈነወ : ቃለ : ትዕይርት : ኅበ : ሐርቦ : እንዘ : ይብል :
 ኃያል : አገማግቶ : ሐርቦ : ኔያ : ቅድሚካ : ምድረ : ርስ
 ት : እንተ : ታውሕዝ : ሐሲብ : ወመዓረ : አፍ(ጥ)ንኬ : መ
 ጸ.አ : ወኢትትሐከይ : ከመ : ትትዋረሰ : ወትትከፈል : አ
 ዕዓዳቲሃ : ሐርቦ : አርመመ : ወኢያወሥኦ : ምንተኒ : አ
 ላ : አግብአ : ለዘይኳንን : ጽድቀ : ሶበኒ : ተቃተሉ : ሠ
 ራዊቱ : ጸንዕዎመ : ፈላሻ : በውእቱ : ዕለት : ወአንትዕ
 ዎመ : እስከ : ማእከለ : ዓቀብ : ወበሕቱ : ኢተሐጉለ :
 እምኒሆመ : ዘእንበለ : ሿ : እምዓበይተ : ሕዝብ : ዝንቱ :
 ዙሉ : ከዊኖ : ተመይጠ : ሐርቦ : በሰላም : ብሔሮ : ወ
 በብዙኅ : ዓመት : ፍዳ : ይእቲ : ትዕይርቱ : መጽአ : ን
 ጉሥ : ኃያል : መለክ : ሰገድ : ኅበ : ሰ (fol. 161 v°, col. I)
 ሚን : ዝንቱሰ : ምጽአቱ : ይመስል : ዘይቤሎ : ለረዳኢ :
 ለአከ : ኅበ : አርቦ : ከመ : ይምጸእ : ኅቤከ : ህዩንቴሁ :
 መጸእኩ : ከመ : እትከፈል : አዕጸዳቲካ : ዘኢኃሠሥከኒ :
 ረከብከኒ : ወዘኢጸዋዕከኒ : ተሰጠውኩከ : ዘይብል : ከመ
 ዝ : ወተሀውከት : ዙላ : ምድር : እምግርማሁ : በከመ :
 ተብሀለ : አደለቅለቃ : ለምድር : ወሆካ : ወተንሢአነ : በ

ሰኑይ ፡ እምጸሮጸ ፡ በጸሕነ ፡ ቅሩብ ፡ ከተማሁ ፡ ለከሊፍ ፡
 በሠሉስ ፡ ወጎዳጣን ፡ ሕዝብ ፡ ወረዳ ፡ እምቄላ ፡ እንበለ ፡
 የአዝዝዎሙ ፡ ወሶቤሃ ፡ አርአዮሙ ፡ ወልታ ፡ ወድናተ ፡
 ወበሕቱ ፡ አምጽኦ ፡ ኅቤሆሙ ፡ ውእቶሙኒ ፡ አምጽኦ ፡ ኅ
 ቤሁ ፡ ወተፈርሁ ፡ በበይናቲሆሙ ፡ ከተማሁኒ ፡ ገብሩ ፡ በ
 አንጸሪሁ ፡ ዘሪፎሙ ፡ እክለ ፡ በሕቱ ፡ በይእቲ ፡ ሌሊት ፡
 አልቦ ፡ ዘተሀበለ ፡ ቀሪብ ፡ ኅቤሆሙ ፡ ለአኅሰም ፡ እምፈ
 ላሻ ፡ እስመ ፡ ሞገሰ ፡ ግርማሁ ፡ ለንጉሥ ፡ ትተልዎሙ ፡
 ወመልአኩ ፡ ይትዓዩን ፡ ዓውዶሙ ፡ ገንቱ ፡ ድሉ ፡ ዘከ
 ነ ፡ አመ ፡ ጸወህ ፡ ለጥቅምት ፡ ሰፍራሰ ፡ ዘሐዌጌ ፡ ደግዓ ፡
 ውእቱ ፡ ወብዙኅ ፡ ቀሩ ፡ ወበሳኒታ ፡ ረቡዕ ፡ ወረደ ፡ ን
 ጉሥ ፡ እመልዕልት ፡ ኅብ ፡ መትሕት ፡ ከመ ፡ ደዕብዕዎ ፡
 ለከሊፍ ፡ ወአትረፍዎሙ ፡ በሳብራ ፡ ለዶብዓ ፡ ሥልጣን ፡
 ወለሳዊሮሰ ፡ ምስለ ፡ ብዙኅ ፡ አፍራሰ ፡ ወነፍጥ ፡ ወሰብ
 አ ፡ ወልታ ፡ ሐዌጌሰ ፡ ወሪዶሙ ፡ ገብሩ ፡ ከተማ ፡ ኅብ ፡
 ሰፍሩ ፡ ሰብእ ፡ ትማልም ፡ ገንቱሰ ፡ ከነ ፡ አመ ፡ ህፃ ፡ ለኅ
 ዳር ፡ ወፍኖተ ፡ ይእቲ ፡ ዕለት ፡ ከነ ፡ በ፫ ፡ ጾታ ፡ (col. II)
 ወለእለሰ ፡ የሐውሩ ፡ በሣልሳይ ፡ ፍኖት ፡ ተንሥኡ ፡ ላእ
 ሌሆሙ ፡ ፈላሻ ፡ እስመ ፡ አእመሩ ፡ ከመ ፡ ኢሀሎ ፡ ገ
 የ ፡ ገንቱ ፡ ንጉሥ ፡ መዋዒ ፡ ወሐሩ ፡ እንተ ፡ ካልአት ፡
 ፍኖት ፡ ወሶቤሃ ፡ ተኃየሎሙ ፡ ፈቅጦር ፡ ወልደ ፡ አዘጋገ ፡
 ፋኑኤል ፡ ወቀተለ ፡ ብዙኃ ፡ እምኔሆሙ ፡ ወአወፈደ ፡ ለ
 ሐዌጌ ፡ መጠነ ፡ ጸ ፡ ቶብቶቦ ፡ ገወእቱ ፡ ቀዳማይ ፡ መ
 ዊኦቱ ፡ ለእግዚእነ ፡ ወጥንተ ፡ ተመውዶዶሙ ፡ ለፈላሻ ፡
 ወቤተ ፡ ይእተ ፡ ሌሊተ ፡ ለጸቢሐ ፡ ሐሙስ ፡ እንበለ ፡
 ይህብ ፡ ንዋመ ፡ ለአዕይንቲሁ ፡ ወኢደቃሰ ፡ ለቀራንብቲሁ ፡
 እንዘ ፡ ይሔሊ ፡ ወደመክር ፡ ዘከመ ፡ እሮ ፡ ያወርዶ ፡ እ
 ምደብር ፡ ዘተጸወነ ፡ ቦቱ ፡ ወበይእቲ ፡ ሌሊተ ፡ ሐሙስ ፡
 አሌለዩ ፡ ገይሰ ፡ ወሐረ ፡ ከመ ፡ ደዕብዎ ፡ ለከሊፍ ፡ ወ
 ፈነዎሙ ፡ ለመስተቃትላን ፡ በ፫ ፡ ገጸት ፡ ወእንተ ፡ ታሕ
 ታይ ፡ ፍኖት ፡ ሐረ ፡ አዘጋገ ፡ ሐሊቦ ፡ ምስለ ፡ በሕር ፡
 አምባ ፡ ወከኑ ፡ ቅድመ ፡ ገጸ ፡ ደኅረጎት ፡ ገግጥም ፡ ነ

ጋሽ : ውሬን : ወበለፌ : እሉ : ከኑ : ቅፋበን : ኃያላን :
 ዝንቱ : ንጉሥ : እለ : ኢይመይጡ : ገጸመ : እምደርብ
 ዮ : ኩናት : ወውግረተ : ነፍጥ : ወአሕፃ : ወለእሉ : ፈ
 ነዎመ : ምስለ : ብዙኅ : ነፍጥ : በበነገዶመ : ወበበሕዝ
 በመ : ውእቱስ : ቆመ : ቅድመ : ገጸ : ከሊፍ : ኅበ : ተ
 ዓዩን : ምስለ : ሠራዊቱ : ወአቆመ : ርኅቀቶመስ : ዘሀላ
 ዌ : የአክል : መጠን : ሰብዓቱ : ምዕራፍ : አው : ይበ
 ዝኅ : ወምስለ : ዝኒ : ዓቢይ : ፀድፍ : ማእከሌሆመ : ዘ
 ኢይትከሀል : ይዕድውዎ : ወኮን : ዓቢይ : ፀብዕ : በይእ
 ቲ : ዕለት : ማእከለ : ፈላሻ : ወሠራዊተ : ንጉሥ : ወተ
 ፃብዖቶመስ : ለሰብአ : ከሊፍ : ኮን : በአዕበን : እንዘ :
 ያመረግዑ : በላእሌሆመ : ወይከልእዎመ : ዓሪገ : እመት
 ሕት : ኅበ : መልእልት : በዘከመዝ : ግብር : ጐንደዩ : ሰ
 ዓተ : ነዋኃ : ወጊዜ : ጿ : ሰዓት : አዘዘ : ንጉሥ : ይው
 ግሩ : መደፍዓ : ወበ (fol. 162 r°, col. 1) ውግረተ : ፩ :
 መደፍዕ : አውደቅዎ : ለፀዋሬ : አለማ : ወለአሐቲ : ብእ
 ሲት : ዘተኃብአት : ታሕተ : ዕዕ : ውእተ : ጊዜ : ተሐ
 ውከ : ከሊፍ : ወሰራዊቱ : እስመ : መሰሎመ : ዘወደቀ :
 መብረቅ : እምሰማይ : ወደብአ : ሥልጣንኒ : ወረደ : ላ
 እሌሆመ : እመልእልት : እስመ : ተርፉ : በላእላይ : ለዓ
 ቀበ : በር : ወተራክቡ : በላእሌሆመ : ዘየማን : ወፀጋ
 ም : ዘላእል : ወዘታሕት : ከሊፍስ : ኃጥአ : ልቡኖሁ :
 እስመ : አምሰጦ : ልቡ : እምብዙኃ : ፍርሃት : ወሶበ :
 ተመንደበ : እምዙላሄ : ኅጥአ : ፀርገ : ውስተ : ዓቢይ :
 ፀድፍ : ምስለ : ኅዳጣን : ወዓልቱ : ወቅድመ : ዝንቱ :
 አልቦ : ዘፀርገ : ላእለ : ዘቲ : አላ : አዕረኅ : ፍርሃቱ : ለ
 ዝንቱ : ተሀበሊ : ወሰራዊተ : ፀብዕስ : እለ : ተርፉ : እ
 ፍጥ : እምግርማ : መደፍዕ : ወእምኃያላን : ዝንቱ : ን
 ጉሥ : እለ : ይመስሉ : ኃያላን : ዳዊት : ዘአስተማሰለ :
 ምጽሐፍ : ፋፀቶመ : በሩዐተ : ንስር : ወጽንዎመ : በጽ
 ንዓ : እንበሰ : ውእተ : ጊዜ : መንፈቆመ : ወደቁ : በ
 ኩናት : ወመንፈቆመ : ዘተዘርዉ : ውስተ : ፀድፍ : እን

ዘ ፡ ይገብዩ ፡ ወእንስሳሂ ፡ እለ ፡ ከመ ፡ አልሀምት ፡ ወ
 አበእር ፡ ወአብቅልት ፡ ወአዕዳግ ፡ ወኢጎደጎ ፡ ሕያወ ፡ አ
 ላ ፡ አሀገሎ ፡ በከመ ፡ ተብሀለ ፡ ወቀተለ ፡ በኩሮመ ፡
 ለግብጽ ፡ እምሰብእ ፡ እንስሳ ፡ እስመ ፡ አውገዘ ፡ አባ ፡ ን
 ዋይ ፡ ከመ ፡ ኢደጎደጎ ፡ እደ ፡ ወእንስተ ፡ አዕሩጎ ፡ ወ
 ሕፃናተ ፡ ወኩሎ ፡ ዘይሐውር ፡ በእግር ፡ ዕፁብ ፡ ዘኛ ፡
 ዘኮነ ፡ በይእተ፡ ፡ ዕለት ፡ ለአሐተ፡ ፡ ብእሰት ፡ ዘተማኅረከ
 ት ፡ እንዘ ፡ ያመጽአ ፡ አሲፎ ፡ (col. II) እዳ ፡ ምስለ ፡ እ
 ዳ ፡ ወሶበ ፡ ርእየት ፡ በትቃሐ ፡ ዓቢዩ ፡ ዐድፊ ፡ እንዘ ፡
 ተሐውር ፡ አአዶናይ ፡ ርድአኒ ፡ በሂላ ፡ ተወርወት ፡ ውስ
 ተ ፡ ዐድፍ ፡ ወተማልአቶ ፡ ለውእቱ ፡ ብእሰ ፡ እንበለ ፡
 ፈቃዳ ፡ ዘአሰረ ፡ እዳ ፡ ምስለ ፡ እዳ ፡ ዕፁብኪ ፡ ጥብዓ
 ተ ፡ ዛተ፡ ፡ ብእሰት ፡ ዘኢመሐቀት ፡ ርእሳ ፡ እሞት ፡ እ
 ምትደመር ፡ ምስለ ፡ ማኅበረ ፡ ክርስቲያን ፡ አኮ ፡ ዘገብረ
 ት ፡ ዘንተ ፡ በሕተታ ፡ አላ ፡ ብዙኃን ፡ ተመሰልዋ ፡ በዝ
 ንቱ ፡ አላ ፡ ዛተ፡ ፡ ቀደመቶመ ፡ ዝንቱስ ፡ ምግበሮመ ፡
 ደመስል ፡ ምግበረ ፡ ማ ፡ ዕደው ፡ እምነ ፡ አይሁድ ፡ ዘዓ
 ቢዮመ ፡ ወልደ ፡ ክርዮን ፡ ወኅሉቅ ፡ ምስሌሆመ ፡ ዘተ
 መሐሉ ፡ ወተካየዳ ፡ ከመ ፡ ይቅተሎ ፡ ሿ ፡ ለሿ ፡ ወምክ
 ንያቱስ ፡ ከመ ፡ ኢደግብኢ ፡ ኅበ ፡ ምልክና ፡ ሮም ፡ ወ
 ሞቱ ፡ በይእተ፡ ፡ ዕለት ፡ ወባሕተ፡፡ ዮሴፍ ፡ ተርፊ ፡ በ
 ጥበቡ ፡ በእንተዝ ፡ አስተማሰሉ ፡ ሞተ ፡ እሉ ፡ ቀዳማው
 ያን ፡ ወደኃራውያን ፡ እመንገለ ፡ ግብአቶመ ፡ ለሞት ፡ እ
 ምይትአዘዙ ፡ ለዘኢዮሐብር ፡ ምስሌሆመ ፡ በሃይማኖት ፡ እ
 ስመ ፡ ኢዮሐብሩ ፡ አይሁድ ፡ ኅርማተ ፡ ምስለ ፡ ክርስቲ
 ያን ፡ አባ ፡ ንዋይሰ ፡ መከረ ፡ ምክረ ፡ ጽንዓ ፡ በይእተ፡ ፡
 ዕለት ፡ ወይቤ ፡ ቢቱ ፡ በይእተ፡ ፡ ሌሊት ፡ እንዘ ፡ ተዓቅ
 ቡ ፡ ፍናዋተ ፡ ዘለፌ ፡ ወለፌ ፡ ከመ ፡ ኢያምስጥ ፡ ዝን
 ቱ ፡ (fol. 162 v°, col. I) ዓላዋ ፡ ዘፊትሐ ፡ ቦቱ ፡ እግዚአ
 ብሔር ፡ በሕቱ ፡ ኢሰምዑ ፡ ምክሮ ፡ ሠራዊተ ፡ ንጉሥ ፡
 አላ ፡ ተመይጡ ፡ ኩሎመ ፡ ኅበ ፡ ከተማ ፡ በሕር ፡ አም
 ባኒ ፡ ዘቤቱ ፡ ይእተ ፡ ዕለተ ፡ ፍናተ ፡ በጥቃ ፡ ፍናቱ ፡

ኢያሕመሩ ፡ እንዘ ፡ የሐልፍ ፡ ቅሩብ ፡ ዚአሆሙ ፡ እስመ ፡
 ኢበፅሐ ፡ ትእዛቱ ፡ ከመ ፡ ረዳኢ ፡ እኑሁ ፡ ወዕለተ ፡
 ተቀትሎቱ ፡ ከመ ፡ ቅትለተ ፡ አብያጺሁ ፡ ወእምዝ ፡ እሰ
 ንቦቱ ፡ ኅብ ፡ ሰፈሩ ፡ በዕለተ ፡ ረቡዕ ፡ ወበዳግማይ ፡ ዕለ
 ተ ፡ ረቡዕ ፡ ገብሩ ፡ ጉዞ ፡ እምወእቱ ፡ ከተማ ፡ ወወዲአ ፡
 ዓቀብ ፡ ገብረ ፡ ስፍራ ፡ ከሊፍሰ ፡ አምሢጦ ፡ እሞተ ፡ ይ
 እቲ ፡ ዕለት ፡ ስሕወ ፡ ልቡ ፡ ወኮነ ፡ ከመ ፡ አብዱ ፡ እ
 ስመ ፡ ኢየአምር ፡ ኅብ ፡ የሐውር ፡ በከመ ፡ ተብህለ ፡ በ
 እንተ ፡ ብእሲ ፡ ዘየሐውር ፡ በጽልመት ፡ ሐዲኒኒ ፡ አጽን
 ዑ ፡ ከተማ ፡ በውእቱ ፡ መካን ፡ መጠነ ፡ ፪ ፡ ሱባኤ ፡
 ወበሀየ ፡ ተራከቡ ፡ ምስለ ፡ ሹም ፡ ተክለ ፡ ጊዮርጊስ ፡
 ወአቤቶ ፡ የሐንስ ፡ ወሹም ፡ ሲሬ ፡ ተክለ ፡ ሥሩስ ፡ ወ
 ምስለ ፡ ኩሎሙ ፡ ሰየምተ ፡ ትግሬ ፡ ወበዕለተ ፡ ብፅሐቶ
 ሙ ፡ ኅብ ፡ ውእቱ ፡ ስፍራ ፡ አዘዙ ፡ ሐዲኒ ፡ ከመ ፡ ይ
 ምትሩ ፡ ሰኩና ፡ አልሀምት ፡ ወአባዕር ፡ ዘሀለዉ ፡ በከተ
 ማ ፡ ከመ ፡ ኢይክልእምሙ ፡ ለመስተቃትላን ፡ ኢያስተፃዕቅ
 ምሙ ፡ ጊዜ ፡ ተፃብዖ ፡ አመ ፡ ተንሥኦ ፡ ፈለሻ ፡ በጉዞ ፡
 እስመ ፡ መጽብብ ፡ ጥቀ ፡ ወመቅዓን ፡ ፍኖተ ፡ ውእቱ ፡
 ብሔር ፡ ወበጊዜ ፡ ወዕአ ፡ ዝንቱ ፡ ትእዛዝ ፡ ጠብሐ ፡ ጩ
 ዋ ፡ ወደኅደር ፡ ኩሎ ፡ እምጽገት ፡ እስከ ፡ ከናፍ ፡ ሕቀ ፡
 ጸኒሐ ፡ ሆከት ፡ ልቦ ፡ ርኅራኄሁ ፡ ጠ (col. II) በይዓዊት ፡
 ወአንገረ ፡ አዋጅ ፡ ከመ ፡ ይኅደጉ ፡ ጠቢሐ ፡ አልሀምት ፡
 ሶብ ፡ ርእየ ፡ ኅዘነ ፡ ሰብአ ፡ ከተማ ፡ ወበሕቱ ፡ ሐልቀ ፡
 ዘይበዝኅ ፡ ወተርፈ ፡ ዘይውህድ ፡ እስመ ፡ አስተፋጠኑ ፡ ጠ
 ቢሐቶሙ ፡ አብዳነ ፡ ከተማ ፡ ዘይሰመዩ ፡ ወደላ ፡ ወእም
 ድኅረዝ ፡ ተንሥኡ ፡ እምሀየ ፡ በዕለተ ፡ ሠሉስ ፡ አመ ፡
 ፳ ፡ ለኅዳር ፡ ወበፅሐ ፡ መሸሐ ፡ ወተቀበሎሙ ፡ ረዳኢ ፡
 መልአከ ፡ ሀገር ፡ በማዕደተ ፡ ፈለግ ፡ አስተጋቢአ ፡ ኩሎ ፡
 ምሁራነ ፡ ቀትል ፡ እለ ፡ ይእዛዙ ፡ ወልታ ፡ እም፪ ፡ ጸ
 ታ ፡ ኅብ ፡ ፩ ፡ እምእሉ ፡ ውእቱ ፡ ዝንቱኒ ፡ ንጉሥ ፡ ቆ
 መ ፡ በአንፃሪሁ ፡ ወመንፈቀ ፡ ኃያላን ፡ ፈነወ ፡ ኅብ ፡ እ
 ለ ፡ ቆሙ ፡ መስተቃትላነ ፡ ፈለሻ ፡ በካልእ ፡ ፃታ ፡ ውእ

ቱሰ ፡ ፈነወ ፡ ቅድመ ፡ ገጹ ፡ ኅሩያነ ፡ ዕደወ ፡ ኃይል ፡
እምሰብአ ፡ ነፍጥ ፡ ወሰብአ ፡ ወልታ ፡ ወቀተለ ፡ ብዙኃ
ነ ፡ እምኔሆሙ ፡ ለኃያለኒሁ ፡ ወርእዮ ፡ ረዳኢ ፡ አኅዘ ፡
ፍርሃት ፡ ወረአድ ፡ ወጎዮ ፡ ሰቤሃ ፡ መንገለ ፡ ፍኖተ ፡ ዓ
ቀብ ፡ ወእለ ፡ ቆሙ ፡ በካልእ ፡ በር ፡ ተድህሉ ፡ እምፍርሃ
ተ ፡ እሉ ፡ መስተቃትላን ፡ ዘዐብዕዎሙ ፡ ወሐሩ ፡ ኅበ ፡
እግዚአሙ ፡ ወጎዮ ፡ ድኅረ ፡ አርተዎሙ ፡ መንገለ ፡ አምበ
ሁ ፡ ለረዳኢ ፡ ወበይእቲ ፡ ዕለት ፡ ሰፈረ ፡ ሹም ፡ ተክለ ፡
ጊዮርጊስ ፡ ዓዲዎ ፡ ፈለገ ፡ መሸኸ ፡ ወበሳኒታ ፡ ተንሥኢ ፡
ሐዲጌ ፡ ወሰፈሩ ፡ በማዕድተ ፡ ፈለግ ፡ ኅበ ፡ ከተማ ፡ ሹ
ም ፡ ተክለ ፡ ጊዮርጊስ ፡ ወበሳኒታሁ ፡ ሐሙስ ፡ ወዓልነ ፡
ወበሳኒታሁ ፡ ዓርብ ፡ ተንሥኢ ፡ እምሆዩ ፡ ወኃደሩ ፡ እንበ
ለ ፡ ይፈጸሙ ፡ ዓቀብ ፡ አመ ፡ አወገ፣ ፡ ለኅዳር ፡ ወበሳኒታ
ሁ ፡ (fol. 163 r°, coi. 1) በዕለተ ፡ ሰንበተ ፡ አይሁድ ፡ አስ
ተፋነዎሙ ፡ ለሠዩምተ ፡ ትግሬ ፡ ይሐሩ ፡ በታሕታይ ፡ ፍ
ኖት ፡ ወይጽንሕዎ ፡ በጥቃ ፡ አምበሁ ፡ ለረዳኢ ፡ ዝንቱስ ፡
በዓለ ፡ መዊዕ ፡ ሐረ ፡ እንተ ፡ ለእላይ ፡ ፍኖት ፡ ወበፍጻ
ሜ ፡ ወእቱ ፡ ዓቀብ ፡ ረከብነ ፡ ገበሮ ፡ ክበ ፡ ከመ ፡ ይ
ዓበዕ ፡ ቦቱ ፡ ተዐዋኖ ፡ ኪያሁ ፡ ወይክልአሙ ፡ ኃሊፈ ፡
ለመስተቃትላን ፡ ወበሕቱ ፡ አኅደገቶ ፡ ፍርሃቱ ፡ ዓቀብ ፡
ወእቱ ፡ በር ፡ እስመ ፡ አደንገዎ ፡ ግርማ ፡ መዊአቱ ፡ ዘዕ
ለተ ፡ ሠሉስ ፡ ወኃሊፈነ ፡ ወእተ ፡ ጎጸጉዐ ፡ ወመቅዓነ ፡
ሐርነ ፡ ንስቲተ ፡ ወሰፈርነ ፡ ወስተ ፡ መከን ፡ ርኒበ ፡ ወበ
ሳኒታሁ ፡ ሰንበተ ፡ ክርስቲያን ፡ ወአልነ ፡ ህዩ ፡ ወወእቱ ፡
አመ ፡ አወገ፣ ፡ ለኅዳር ፡ ዘወእቱ ፡ ከኑን ፡ ቀዳማይ ፡ ወበ
ቱ ፡ ኮነ ፡ ዕለተ ፡ ዕረፍታ ፡ ለዓበይ ፡ ንግሥት ፡ ሰብላ ፡ ወ
ንግል ፡ መፍቀሪተ ፡ ጸሎት ፡ ወጸም ፡ ፈራሂተ ፡ እግዚአብ
ሔር ፡ ወመፍቀሪተ ፡ ሰብአ ፡ ወእግዚአብሔር ፡ ይትወከፍ ፡
ነፍሳ ፡ በመንግሥተ ፡ ሰማያት ፡ ምስለ ፡ ነፍሳቲሆሙ ፡ ለ
እለ ፡ አዕረፉ ፡ በሃይማኖት ፡ ወአመ ፡ አወገ፣ ፡ ለወእቱ ፡
ወርኅ ፡ በዕለተ ፡ ሠነይ ፡ ተንሥኢ ፡ እምወእቱ ፡ ስፍራ ፡
ወንስቲተ ፡ ሐዊሮሙ ፡ ሰፈሩ ፡ በቅሩባ ፡ አምበሁ ፡ ለረዳ

ኢ ፡ አመ ፡ ጸወኝ ፡ ወሶበ ፡ ርእይዎ ፡ ለዓቀብ ፡ ደንገፀ ፡
 ልበመ ፡ ለመስተቃትላን ፡ እስመ ፡ ተዘከሩ ፡ ሕልቀተ ፡ ወ
 ዓልያኒህ ፡ ኃያላን ፡ ለአዝማች ፡ ይስሐቅ ፡ ወቅሩበ ፡ ወ
 እቱ ፡ አምበ ፡ ወዘተ ፡ ሰሙን ፡ ፈጸሞመ ፡ በዕለተ ፡ ሰኑ
 ይ ፡ አመ ፡ ቫ ፡ ለታኅሣሥ ፡ ዘውእቱ ፡ ዕለተ ፡ በአታ ፡
 ለእግዝእትን ፡ ማርያም ፡ ውስተ ፡ ቤተ ፡ መቅደ (col. II) ስ ፡
 ወፅአ ፡ ንጉሥ ፡ ወነበረ ፡ በጽንፈ ፡ ቀልቀል ፡ ወሠርዖመ ፡
 ለመስተቃትላን ፡ በ፫ ፡ ጾታ ፡ ፈነዎመ ፡ ሣመ ፡ ዓበይተ ፡
 ላእሌሆመ ፡ ዘውእቶመ ፡ አባ ፡ ንዋይ ፡ ወዮናኤል ፡ ወደ
 ኅረጎት ፡ ለአባ ፡ ንዋየ ፡ አዘዘ ፡ ከመ ፡ ይሐር ፡ እምገበ
 ዋቲሁ ፡ ለቀልቀል ፡ በፍኖት ፡ ጠዋይ ፡ ወመቅዓን ፡ ወለዮ
 ናኤል ፡ አዘዘ ፡ ከመ ፡ ይሐር ፡ በማእከል ፡ ወለደኅረጎት ፡
 አዘዘ ፡ ከመ ፡ ይሐር ፡ እንተ ፡ ታሕታይ ፡ ፍኖት ፡ ዘወ
 ድቁ ፡ ቦቱ ፡ ወዓልተ ፡ ይስሐቅ ፡ ወእምን ፡ ቫ ፡ ፍናው ፡
 ጸንዓ ፡ ቀትል ፡ በዘሀለወ ፡ ቦቱ ፡ ደኅረጎት ፡ እስመ ፡ እ
 ንበረ ፡ ቦቱ ፡ ረዳኢ ፡ በፍኖት ፡ ፀበብ ፡ ምሁራን ፡ ፀብ
 ዕ ፡ መስተቃትላን ፡ ከመ ፡ ይክልእዎመ ፡ ለመስተቃትላን ፡
 ወበሕቱ ፡ ረድኤተ ፡ እግዚአብሔር ፡ መዋኢት ፡ ዘኃደረ
 ት ፡ ለእለ ፡ ዝንቱ ፡ ንጉሥ ፡ ሞአመ ፡ ወቀተለ ፡ መብ
 ዝኅቶመ ፡ ወአዕቀጾመ ፡ ለኅሩያን ፡ ፈላሻ ፡ ለማእከላይኒ ፡
 ወታሕታይኒ ፡ ሠራዊተ ፡ ፀብዕ ፡ በበሕዘበሆመ ፡ ወሪዶ
 መ ፡ ተዓየኑ ፡ በአንፃረ ፡ ውእቱ ፡ አምበ ፡ ወገብሩ ፡ ከ
 ተማ ፡ ወኃደሩ ፡ ኅቡረ ፡ አባ ፡ ንዋይሰ ፡ ዘሐረ ፡ ላእለ ፡
 እንተ ፡ ገበዋተ ፡ ፀድፍ ፡ ኃደረ ፡ ውስተ ፡ ውሣጤ ፡ በ
 አት ፡ በማዕከለ ፡ ፀድፍ ፡ ዘይትናዐር ፡ ምስለ ፡ አምበ ፡
 ወሠራዊተ ፡ ዮናኤልሰ ፡ ወደኅረጎት ፡ ዘረከቡ ፡ በጼዋዌ ፡
 አብቅልተ ፡ ወአፍራሰ ፡ ወአዕዱገ ፡ ወኵሎ ፡ እንስሳ ፡ ዘ
 ኢያትረፉ ፡ እስመ ፡ አውገዘ ፡ አባ ፡ ንዋይ ፡ ከመ ፡ ኢያ
 ትርፉ ፡ ኵሎ ፡ ዘማኅረኩ ፡ አለ ፡ ይቅትሉ ፡ በከመ ፡ ጸ
 ሐፍን ፡ ቀዳማ ፡ ወበይእቲ ፡ ዕለተ ፡ ሰኑይ ፡ ሶበ ፡ ርእይ
 ዎመ ፡ ለእለ ፡ ደኅረጎት ፡ ተበሀሉ ፡ ሠራዊተ ፡ ሹም ፡ ተ
 ከለ ፡ ጊዮርጊስ ፡ ወኵሎ ፡ ሰየምተ ፡ ትግሬ ፡ ወወረዱ ፡

እምከተማሆሙ ፡ እኅዛነ ፡ (fol. 163 v°, col. 1) ቀስት ፡ ወ
 ወልታ ፡ ወበዕሑ ፡ ቅሩበ ፡ አምበ ፡ ወሶቤሃ ፡ ወረዱ ፡ ጎ
 ቤሆሙ ፡ ኃያላን ፡ ፈለሻ ፡ ወአንትዕዎሙ ፡ ለሰብአ ፡ ትግ
 ሬ ፡ ወዴገንዎሙ ፡ እስከ ፡ ማእከለ ፡ ዓቀብ ፡ እስመ ፡ ገ
 ብሩ ፡ ከተማሆሙ ፡ በውእቱ ፡ ጊዜ ፡ በመካን ፡ ልዑል ፡
 ዘዩትናጸር ፡ ምስለ ፡ አምበ ፡ ወበሕቱ ፡ ኢተኃጉለ ፡ ጆ ፡
 እምኔሆሙ ፡ ወበሳኒታሁ ፡ ዕለተ ፡ ሠሉስ ፡ አመ ፡ ረቡዑ ፡
 ለውርኃ ፡ ታሕሣሥ ፡ ተንሥኦ ፡ ንጉሥ ፡ እንዘ ፡ ይጥሀ
 ር ፡ ከመ ፡ አንበሳ ፡ ወወረደ ፡ ኅበ ፡ ተዓዩኑ ፡ ሠራዊቱ ፡
 እንዘ ፡ ይዴግን ፡ አሰሮሙ ፡ ወእምኅበ ፡ ሰፈሩ ፡ እለ ፡ ደ
 ኅረጎት ፡ ሕቀ ፡ ሐሊፎ ፡ ተከለ ፡ ደበና ፡ ወሶበ ፡ ርእዩ ፡
 ውእቱ ፡ አይሁዳዊ ፡ ተሀበሊ ፡ ላእለ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወ
 ለእለ ፡ መሢሐ ፡ ፍርሃት ፡ ወረዳድ ፡ ወረደ ፡ ላእሌሁ ፡ እ
 ስከ ፡ አውዕኦ ፡ ቃለ ፡ ወከሠተ ፡ አፋሁ ፡ ወይቤ ፡ ናሁ ፡
 ፈቀደ ፡ ዝንቱ ፡ ይግበር ፡ ብዩ ፡ በከመ ፡ ገብረ ፡ በእኑ
 ዩ ፡ ከሊፍ ፡ እስመ ፡ አእመረት ፡ ነፍሱ ፡ ለባዊት ፡ ከመ ፡
 ትበዕሐ ፡ ዘበዕሐት ፡ ለእኑሁ ፡ ዝንቱኒ ፡ ከሊፍ ፡ ተነበዩ ፡
 ቅድመዝ ፡ ሶበ ፡ ነበበ ፡ ላእሌሁ ፡ ቃለ ፡ ትዕይርት ፡ ዝን
 ቱ ፡ በእንተ ፡ ተመውኦቱ ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡ ተመውኦ ፡
 በውእቱ ፡ አምበ ፡ ዘአአምሮ ፡ አኮኑ ፡ ኢይትከሀል ፡ ይዕ
 ርገ ፡ ቦቱ ፡ ኃያላን ፡ ኅድጉሰ ፡ ዐሪገ ፡ ኅቤሁ ፡ ሶበ ፡ ይ
 ርእዩኒ ፡ ይዩነግዑ ፡ ወኢይሔልደዎ ፡ ከመ ፡ ይዕርገ ፡ አ
 ውሥኦ ፡ ከሊፍ ፡ ወይቤ ፡ ኢይትኃደግ ፡ ይብጻሕ ፡ ላእሌ
 ሁ ፡ ዘበዕሐ ፡ ብዩ ፡ ሶበ ፡ ይሬኡ ፡ ግርማ ፡ መዓቱ ፡ ለ
 ንጉሥ ፡ ይፈትሕ ፡ ለተመውኦትዩ ፡ ዛቱ ፡ ቃለ ፡ ትንቢት ፡
 ወዕኦት ፡ እምአፋሁ ፡ ለከሊፍ ፡ ወተፈጸመት ፡ በጊዜሁ ፡
 ወበሰርከ ፡ ሠሉስ ፡ ለዐበሐ ፡ ረቡዕ ፡ መከረ ፡ (col. II) ም
 ከረ ፡ ፈራህ ፡ ይኅደግ ፡ ምብካዩ ፡ ዘተጸወነ ፡ ቦቱ ፡ ወኢ
 ፈቀደ ፡ ተግባዖተ ፡ ንጉሥ ፡ እስመ ፡ መንፈሰ ፡ ፍርሃት ፡
 መለከ ፡ ልበ ፡ ወሶቤሃ ፡ ተንሥኦ ፡ በይእቲ ፡ ሌሊት ፡ እ
 ንተ ፡ ቦቲ ፡ አግብአ ፡ ርእሶ ፡ ለአበ ፡ ንዋይ ፡ ሐረ ፡ ም
 ስለ ፡ ብእሲቱ ፡ ወውሉዳ ፡ ወምስለ ፡ ኅጻጣነ ፡ ወዓልደኒ

ሁ : ዘየአምሮሙ : ወበአ : ውሣጤ : በአት : ኅበ : ላእላ
 ይ : ፀድፍ : ዘኢዐርገ : ቦቱ : መኑሂ : እምቅድመዝ : ለ
 ሠራዊትሂ : ዘረዎሙ : ለፌ : ወለፌ : ኅበ : ያምሥጡ :
 እመዓተ : ንጉሥ : ወሶቤሃ : ፈነወ : ረዳኢ : ፪ : ላእካነ :
 ይበልዎ : ለአባ : መሐል : ሊተ : በወንጌልከ : ታስተምሀ
 ና : ሊተ : ቅድመ : ንጉሥ : ወአንተ : ኢታሕስም : ብ
 ዩ : ወቀጧምሙ : እምርሐቅ : ፀውዑ : ወይቤሉ : ብነ :
 ነገር : ወፈኑ : ለነ : ዘይትቁበለነ : ወፈነወ : ሎሙ : ፪ :
 ዘይትቁበልዎሙ : ወበጸሐሙ : ነገሩ : መልእክተ : ወይቤ
 ሎሙ : አባ : ንዋይ : በልዎ : ለምንት : አአመነከ : ቅድ
 መ : ትቤ : ይምጸእ : አባ : ንዋይ : እንግሮ : ዘውስተ :
 ልብዩ : ብሂለከ : አውረድከኒ : እምከተማ : ወተጓሕለው
 ከኒ : ወዓበይከ : ተራክቦትዩ : ዓዳ : ኢየአምነከ : በእንተ
 ዝ : ወይእዜኒ : መሐል : በአራትክ : ወአነ : እምሕል :
 በወንጌልዩ : በዝ : ረሰዩ : ነገረ : ምቱረ : ወምስለ : ላ
 እካን : ፈነወ : ፪ : ዕደወ : ይሚጡ : ቃሎ : ወማኅተመ :
 ነገሩ : ዘይብል : ይእዜሰ : ይቁም : በመሐላ : እስመ :
 ዙሉ : በመሐላ : ዩሐልቅ : ወሶቤሃ : ፈነወ : ብስራተ : ኅ
 በ : ንጉሥ : እንዘ : ይብል : ብስራትከ : ንጉሥ : ናሁ :
 አግብአ : እግዚአብሔር : ለዝንቱ : ፈላሻ : ውስተ : እዴ
 ከ : ወዘንተ : ሰሚዎ : ኢተመክሐ : ንጉሥ : ከመ : አ
 ሕዛብ : ወዓዲ : ይከውን : ቅዱጸ : ተስፍ : ከመ : አብዳ
 ን : ሶበ : ይበፅሐ : ሐዘን : እስመ : የአምር : ከመ : ይ
 ከውን : በተባርዩ : ግብር : ዝንቱ : (fol. 164 r°, col. 1) ዓ
 ለም : ሥጋዊ : በከመ : ኢያስተባሪ : የማኖ : ልዑል :
 እስመ : ጽሑፍ : ዘይብል : ጊዜ : ለሐዘን : ወጊዜ : ለ
 ፍሥሐ : ጊዜ : ለመዋዕ : ወጊዜ : ለተመውአ : ወበሕቱ :
 ወሀበ : አኩቲተ : ለእግዚአብሔር : እንዘ : ይብል : ስብ
 ሐት : ለእግዚአብሔር : ዘያሌዕሎሙ : ለየዋሐን : ወይነስ
 ቶመ : ለእቡያን : እመናብርተሆሙ : ለረዳኢሰ : መከረ :
 ምክረ : ጽኑዓ : ወግብረ : ጠቢባን : እስመ : ዐርገ : ው
 ስተ : ልቡ : ሕሊና : ዘይብል : ይኔይሰኒ : ተጋንዮ : ለ

ዝንቱ ፡ ንጉሥ ፡ መዋዔ ፡ መዋዕያን ፡ እምእትቃወም ፡ ቅ
 ዮሜሁ ፡ ለዛኢያክል ፡ ተቃውሞቶ ፡ ፀበኢተ ፡ ነፍጥ ፡ ወ
 መድፍዕ ፡ ዘተናገረሂ ፡ ኢሐሰወ ፡ ወቦኦ ፡ ኅበ ፡ ንዋይ ፡
 ለፀቢሐ ፡ ዕለተ ፡ ረቡዕ ፡ ወምስለ ፡ ዝኒ ፡ ተኣመነ ፡ ምሕ
 ረተ ፡ ዝንቱ ፡ ንጉሥ ፡ መሐሪ ፡ ወመስተሓህል ፡ በከመ ፡
 ተኣመነ ፡ ኃጥኣን ፡ ምሕረተ ፡ እግዚእነ ፡ ኢየሱስ ፡ ዘይ
 ቤ ፡ ኢመጻእኩ ፡ ጻድቃነ ፡ ኣላ ፡ ኃጥኣነ ፡ ለንስሐ ፡ በ
 ዝየ ፡ ናስተብቀሖ ፡ ለኣባ ፡ ንዋይ ፡ እንዘ ፡ መነኮስ ፡ ዘ
 ኢለመደ ፡ ተቃትሎ ፡ ናሁ ፡ ይቀድሞሙ ፡ ለኃያላን ፡ በ
 ዊኦ ፡ ኅበ ፡ ፀብዕ ፡ ወኢይዴኃር ፡ እምፍርሃተ ፡ ሰይፍ ፡
 ወዙናት ፡ ርእዩኬ ፡ ጥብኣተ ፡ ዝንቱ ፡ መነኮስ ፡ እንዘ ፡ ኢ
 የኣምር ፡ ምንተኒ ፡ ዘእንበለ ፡ ግብረ ፡ እድ ፡ ዘይገብርዎ ፡
 መነኮሳት ፡ ነዳያን ፡ ይእዚሰ ፡ ኃየለ ፡ እምሁራነ ፡ ፀብዕ ፡
 ዘለመዱ ፡ ተቃትሎ ፡ እምንዕሰሙ ፡ መንክር ፡ ግብሩ ፡ ለእግ
 ዘኣብሕር ፡ ዘያጸንዖሙ ፡ ለድኩማን ፡ ወያደክሞሙ ፡ ለጽ
 ኑዓን ፡ በከመ ፡ ይቤ ፡ ዳዊት ፡ በመገመር ፡ ዘጸጸወጅ ፡ ይ
 ትብረክ ፡ እግዚኣብሔር ፡ ኣምላኪየ ፡ ዘመሐርን ፡ ፀብዓ ፡
 ለእደውየ ፡ ወቀትለ ፡ ለኣግብዕየ ፡ መስተቃትላነ ፡ ዝንቱሰ ፡
 ንጉሥ ፡ ቤቱ ፡ እንተ ፡ ሌሊተ ፡ እንዘ ፡ የዓውዱ ፡ ወእ
 ተ ፡ ኣምባ ፡ እምኩሉ ፡ ገበዋቲሁ ፡ (col. II) ወጊዜ ፡ ፍና ፡
 ነገህ ፡ ፀርጉ ፡ መልእልቲሁ ፡ ወኢረከቡ ፡ ጅሂ ፡ ዘይትቃ
 ወሞሙ ፡ ኣዕበንኒ ፡ ዓበይት ፡ እለ ፡ ይሰመይዎሙ ፡ በዓው
 ደ ፡ ጸነፊሁ ፡ ለውእቱ ፡ ኣምባ ፡ ከመ ፡ ይመርግህዎ ፡ ጊ
 ዜ ፡ ፀብዕ ፡ ወለለጅ ፡ እምኒሆሙ ፡ ወቦዘሴምዎ ፡ በዘመነ ፡
 ሐዌ ፡ በእደ ፡ [ማርያም ፡] ወቦ ፡ ዘሴምዎ ፡ በዘመነ ፡ ሐ
 ዌ ፡ እስክንድር ፡ ወሐዌ ፡ ናዖድ ፡ ላእሴሆሙ ፡ ሰላም ፡ ይ
 ምሀሮሙ ፡ ወይሠሃሎሙ ፡ እግዚኣብሔር ፡ ወግብረቶሙ ፡
 ለእሉ ፡ ኣዕበን ፡ ከመገዘ ፡ ወእቱ ፡ ገለውዎሙ ፡ ከመ ፡ ከ
 በሮ ፡ ወሢምዎሙ ፡ በኩሉ ፡ ጸነፊሁ ፡ ለጅ ፡ ሰመይዎ ፡ ብ
 ርሃን ፡ ወለካልኡ ፡ ሰመይዎ ፡ ሐብክ ፡ ወለሓልሱ ፡ በዋ ፡
 ወቦ ፡ ካልኣኒሁ ፡ እለ ፡ ኢነኣምር ፡ ኣሰማቲሆሙ ፡ ዘንተ ፡
 ኩሎ ፡ ክብረ ፡ ዘይገብሩ ፡ ለእሉ ፡ ኣእባን ፡ እስመ ፡ ይ

ትአመንዎሙ ፣ ጎዲጎሙ ፣ እግዚአብሔርሃ ፣ ዘይገሃሙ ፣ ለ
አድባር ፣ ወይጠይቡ ፣ ወያወድቆን ፣ ለአድባር ፣ ጽኑአት ፣
ወጊዜ ፣ ዕርገቶሙ ፣ ለአሉ ፣ አለውያን ፣ ጎድጉሰ ፣ ከመ ፣
ያመርግሁ ፣ በሙ ፣ በአዕባዕቶሙ ፣ ጥቀ ፣ አገሠሥዎሙ ፣
አስመ ፣ ሐሩ ፣ ግብተ ፣ ለለኩሉ ፣ ፍናዋተህሆሙ ፣ እንዘ ፣
ይደሀሉ ፣ ወሠራዊተ ፣ ንጉሥ ፣ እንዘ ፣ የዓርጉ ፣ መልእ
ልተ ፣ ውእቱ ፣ ደብር ፣ አልቦ ፣ ዘረከቡ ፣ ዘእንበለ ፣ ጎዳ
ጣን ፣ አስይፍት ፣ ወሰላጢን ፣ አባ ፣ ንዋይኒ ፣ ሶባ ፣ ቦአ ፣
ሎቱ ፣ ረዳኢ ፣ ነሢአ ፣ ከይሁ ፣ ሐረ ፣ ጎባ ፣ ሐዲጌ ፣ ወ
ጊዜ ፣ በአቱ ፣ ጎባ ፣ ሐዲጌ ፣ ወደየ ፣ በአደሁ ፣ ዲባ ፣
ርእሱ ፣ ሐመደ ፣ ወአቀምዎ ፣ ቅድመ ፣ ሰቀላ ፣ በጎፍረት ፣
ወበኃሣር ፣ ወሶቤሃ ፣ ገብሩ ፣ ኩሎሙ ፣ ሰብአ ፣ ከተማ ፣
ዓቢይ ፣ ወንዑስ ፣ እድ ፣ ወአንስት ፣ እስመ ፣ ከመዝ ፣
(fol. 164 v°, col. 1) ልማዶሙ ፣ ይገብሩ ፣ አውያተ ፣ ፍሥ
ሓ ፣ ለመዋዒ ፣ ዝንቱስ ፣ ንጉሥ ፣ መሢሐዊ ፣ ኢተመክ
ሐ ፣ በዝንቱ ፣ ከመ ፣ አብዳን ፣ እለ ፣ ይትጫክሐ ፣ በኃ
ይሎሙ ፣ ወይዜኃሩ ፣ በብዝኃ ፣ ብዕሎሙ ፣ ዳእመ ፣ ወሀ
ባ ፣ አኩቴተ ፣ ለፈጣሪሁ ፣ እንዘ ፣ ይብል ፣ ዝከነ ፣ በኃ
ይለ ፣ እግዚእየ ፣ ኢየሱስ ፣ ክርስቶስ ፣ ወእምዝ ፣ ይቤሎ ፣
ለረዳኢ ፣ ኢትፍራህ ፣ ይኩንከ ፣ በከመ ፣ ተአመንከ ፣ በ
ሐቱ ፣ ዑቅ ፣ ዳግመ ፣ ኢተአብስ ፣ እምዝ ፣ ኢይርከብከ ፣
ዘየዳከ ፣ ወአምጽኡ ፣ ብእሲቶ ፣ ወንዋዮ ፣ ወደቂቆ ፣ ወወ
ሀብዎ ፣ አባ ፣ ንዋይ ፣ ወንዋይስ ፣ ኢተረከባ ፣ ዘእንበለ ፣
ጎዳጥ ፣ ቀሣሲስ ፣ እስመ ፣ ኢከነ ፣ አስተጋባኤ ፣ ንዋይ ፣ ዳ
እመ ፣ መስተገብረ ፣ ምድር ፣ ወይበልዑ ፣ ጎብስቶ ፣ በሐ
ፈ ፣ ገጽ ፣ ወእመ ፣ ጿ ፣ ለታሕሣሥ ፣ ዓርብ ፣ ዐርገ ፣ አ
ባ ፣ ንዋይ ፣ መልእልተ ፣ አምባ ፣ ነሢአ ፣ ደባና ፣ ምስለ ፣
ታቦተ ፣ ኢየሱስ ፣ ወንዋዮ ፣ ቅድሳት ፣ ዘገዳርጉ ፣ ቦቱ ፣ ቀ
ርባነ ፣ ወነሥአሙ ፣ ለከሀናተ ፣ ይእቲ ፣ ቤተ ፣ ክርስቲያን ፣
ወለመዘምራን ፣ እለ ፣ ሥራዓን ፣ ለግብረ ፣ ምሥዋዕ ፣ ከ
መ ፣ ደቂቀ ፣ አርን ፣ ለአዕርጎ ፣ ቀርባን ፣ ወምከንያተ ፣
አዕርጎቱስ ፣ ቀርባነ ፣ በዝንቱ ፣ ለቀድሶ ፣ ውእቱ ፣ መከን ፣

ዘአርኩሳ ፡ ሐራውያ ፡ ሐቅል ፡ ወተርእያ ፡ እንስሳ ፡ ገጻም ፡
 ወበዕለተ ፡ እኑድ ፡ ዐርገ ፡ ንጉሥ ፡ መልእላተ ፡ ወእቱ ፡
 ደብር ፡ ምስለ ፡ ብዙኃን ፡ ሠራዊቱ ፡ ወበእ ፡ ወስተ ፡ ያ
 እቲ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ለአቅርቦ ፡ መሥዋዕተ ፡ አኩቲ
 ት ፡ ለእግዚአብሔር ፡ በ (col. II) መካን ፡ ዘኢ.ደ.ደዋዕ ፡ በ
 ቱ ፡ ስመ ፡ እግዚአብሔር ፡ ማርያም ፡ ወረሰዩ ፡ ምሥዋዕ
 ሥጋሁ ፡ ወደሙ ፡ ለወልደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ዘተሰብአ ፡
 አመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ወእማርያም ፡ እምቅድስት ፡ ድንግል ፡
 ወካልእ ፡ ምክንያት ፡ ተብህለ ፡ ለገዢ ፡ ነገር ፡ ወከመ ፡
 ያትገደፍ ፡ ዜና ፡ ለዘይመጽእ ፡ ትውልድ ፡ አበው ፡ ይዜ
 ንወ ፡ ለደቂቆሙ ፡ ወደቂቅ ፡ ለደቂቆሙ ፡ ስመ ፡ ያረስ
 ዩ ፡ ትውክልቶሙ ፡ ላእለ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወከመ ፡ ኢ
 ዩርሥዑ ፡ ግብረ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወተአምራሁ ፡ ዘከነ ፡
 በዝንቱ ፡ አምባ ፡ ወበይእቲ ፡ ዕለት ፡ ተቀነዩ ፡ ዓስቤ ፡ ዕ
 ጣነ ፡ መገር፣ ፡ እንዘ ፡ ይዜክር ፡ መዋእተ ፡ ንጉሥ ፡ ወ
 ተመውአ ፡ አይሁዳዊ ፡ እንዘ ፡ ልማዶሙ ፡ ለከሀናተ ፡ ኢ
 ትዮጲያ ፡ የሐልዮ ፡ በቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ማሕሌተ ፡ ድር
 ሳን ፡ እንዘ ፡ ይዜክሩ ፡ ትሩፋተ ፡ ንጉሥ ፡ ዘዘመኑ ፡ ወ
 ድጎረ ፡ ፍጻሜ ፡ ቀርብን ፡ ወዕአ ፡ እምቤተ ፡ ክርስቲያን ፡
 ወበእ ፡ ወስተ ፡ ድንክን ፡ ዘተክሉ ፡ ሎቱ ፡ ወገብረ ፡ ም
 ሳሐ ፡ ዓቢዩ ፡ ወጠብሐ ፡ ብዙኃ ፡ በለፌ ፡ አርፈቆሙ ፡ ለ
 አዛዦች ፡ ወለሊቃውንት ፡ ወበለፌ ፡ አርፈቆሙ ፡ ለበላቴ
 ዋች ፡ ዘውሥጥ ፡ ወአቅረበ ፡ ሎሙ ፡ ኩሎ ፡ ወኢያጎጥኦ
 ሙ ፡ እምዘፈቀዱ ፡ ወከነ ፡ ዓቢይ ፡ ፍሥሐ ፡ ወይቤሉ ፡ ከ
 ሀናት ፡ ዛቲ ፡ ዕለት ፡ እንተ ፡ ገብረ ፡ እግዚአብሔር ፡ ን
 ትፈሣሕ ፡ ወንትሐሠዩ ፡ በቲ ፡ ወጊዜ ፡ ህ ፡ ሰዓት ፡ ወረ
 ዱ ፡ እምደብር ፡ ወሰቤሃ ፡ አለ ፡ ተርፋ ፡ ሠራዊት ፡ ተ
 ቀበልዎ ፡ በነፍጥ ፡ ወመድፍዕ ፡ ከመ ፡ ሕገ ፡ አፍርንጅ ፡
 ወትርዙ ፡ ወቤቱ ፡ ይአተ ፡ ዕለተ ፡ በብዙኅ ፡ ትፍሥሕት ፡
 ወፈጸሙ ፡ ጁ ፡ ሱባዔ ፡ በውእቱ ፡ ስፍራ ፡ ወእንዘ ፡ ሀ

I. A ሞገር ፡

ለዉ : በውእቱ : ስፍራ : ተበሃሉ : ሰብአ : ከተግ : ናሁ :
 ያምሥጥ : እምኔነ : (fol. 165 r°, col. 1) ረዳኢ : ወየሐው
 ር : ኅበ : ሕዝቡ : ይኔይስ : ሙቃሔ : ወወዲኣነ : እም
 ሰሜን : ወበዲሐነ : ጉብኤ : ንፈትሐ : ወእምዝ : ሞቅሕ
 ዎ : በሰናስለ : ሐዲን : ወዝንቱ : ሙቃሔ : ይመስል : ዘ
 አከ : ለአኅሥሞ : አላ : ከመ : ኢይሁክ : ሀገረ : ወኢ
 ይኩን : ዓላዌ : ንጉሥ : ከመ : ልማዱ : ወእምዝ : ናየ
 ድዕ : ፍጻሜ : ግብሮሙ : ለእሉ : አእባን : ዘዘከርናሆሙ :
 በዕለተ : ዐርጉ : ኅበ : አምባ : አመርግሀሙ : ወጃ : እ
 ምኔሆሙ : ዘየዓቢ : ሶበ : አንኩርኩርዎ : ወረደ : እስ
 ከ : መትሕት : እንዘ : ይቀጠቅጥ : ነሉ : ዘረከበ : ቅድ
 ሜሁ : ወሶበ : አዕረፈ : ቦአ : አዕሚቆ : ምድረ : መጠ
 ነ : ጁ : በአመት : እምብዝኃ : ከቦዱ : እስኩ : ሐልዶ
 ዎ : ሶበሰ : ረከበ : ሰብአ : ኅድጉሰ : ሥጋሁ : አዕዕም
 ቲሁ : እምኢተረከቡ : አኩቴት : ለእግዚአነ : ኢየሱስ :
 ክርስቶስ : ዘየዓቅበሙ : ለክርስቲያን : ዘኢያሕጉለ : ሰብ
 አ : በእሉ : አዕባን : ወእምዝ : ንጽሕፍ : ሀብተ : መ
 ዊዕ : ዘገብረ : እግዚአብሔር : ለዝንቱ : ንጉሥ : አከ :
 በብዙኅ : ዓመታት : ወመዋዕል : አላ : በጃ : ዕለት : እ
 ምግርማ : መዓቱ : ዘእንበለ : ዐብዕ : በከመ : ተብህለ :
 በእንተ : እግዚአብሔር : ዘይአዕራ : ለምድር : ወይሬስያ :
 ከመ : ትርዓድ : ወትጠስ : ሞገሰ : ዝንቱ : አምላክ : ዘ
 ኃደረ : ላእለ : ዝንቱ : ንጉሥ : መፍቀሬ : እግዚአብሔ
 ር : ረሰዮሙ : ርዑዳነ : ወድንጉዲነ : ለረዳኢ : ወለእሊ
 አሁ : እስከ : ኅድጉ : ዘተጸወኑ : ቦቱ : አምባ : ወተድ
 ህሉ : በብዙኅ : ፍናዋት : ቅድመ : መዊአቱ : ኃያላነ :
 ዘተንሥኡ : በበዘመኖሙ : ሕዑዐ : ወንዑሰ : ከዊኖ : ያ
 ስተርኢ : እስባስያኖስ : ወጠጠስ : ወልዱ : ዐገትዋ : ለ
 ኢየሩሳሌም : በአፍአ : ቅዕራ : ተዓየኑ : ሹ : ዓመተ : እ
 ንዘ : የዓውድዋ : እምነሉ : ገቦ : ወበፍጻሜ : ሹ : ዓም :
 ተበውሑ : ለአውዕዮተ : ቀድሶ : (col. II) እምድኅረ : አ
 ንሐሉ : ሹ : ቅዕራተ : እምሕዝበ : አይሁድሂ : በዘቀተሉ :

ኃያላኒሆሙ ፣ ወበ ፣ ዘማጎረኩ ፣ መብገዝጎቶሙ ፣ ወእምኦ
 ሜሃ ፣ እስከ ፣ ይእዜ ፣ ጠፍኦ ፣ ዝክሮሙ ፣ እለኒ ፣ አም
 ሰጡ ፣ እምቀትል ፣ ወዲዋዌ ፣ ተዘርወ፣ ውስተ ፣ ነ
 ሉ ፣ በሐውርት ፣ ዝንቱ ፣ ነሉ ፣ መዊኦተ ፣ ሮማውያን ፣
 ኮኦ ፣ ቦኑ ፣ ዓመታት ፣ ማርቆስ ፣ ቤገምድር ፣ አዝማች ፣
 በዘመኑ ፣ ስሙዓ ፣ ዜና ፣ ወጽኑዓ ፣ ምልክና ፣ በዘመነ ፣ ሐ
 ዪ ፣ በአደ ፣ ማርያም ፣ ወሰበ ፣ ሀለዉ ፣ እሉ ፣ ፈላሻ ፣ ዘ
 ንጽሕፍ ፣ ዜናሆሙ ፣ ፀብኦሙ ፣ ዝንቱ ፣ ማርቆስ ፣ ዘዘከ
 ሮናሁ ፣ ወተዓዩነ ፣ በአግረ ፣ አምበሆሙ ፣ ስ ፣ ዓመተ ፣ ወ
 እምዝ ፣ ሞኦሙ ፣ በብዙኅ ፣ ኒጣን ፣ ወትምይንት ፣ ወአ
 ግብኦሙ ፣ ውስተ ፣ እዲሁ ፣ ወመለከ ፣ ነሉ ፣ አህጉራቲ
 ሆሙ ፣ ወእምዝ ፣ መጽኦ ፣ ሕሊና ፣ ዘይብል ፣ እፎ ፣ አ
 አምኖሙ ፣ ለእሉ ፣ ርጉማን ፣ እለ ፣ ዘልፈ ፣ ያምዕዎ ፣ ለ
 መንፈስ ፣ ቅዱስ ፣ በእከዩ ፣ ምግባሮሙ ፣ ወእምሕይወተ ፣
 እሉ ፣ ይኔይስ ፣ ተኃጉሎቶሙ ፣ ወዘንተ ፣ ብሂሎ ፣ አዘ
 ዘ ፣ ይዑድ ፣ አዋዲ ፣ ወይጽፊኅ ፣ እንዘ ፣ ይብል ፣ ነሉ ፣
 ፈላሻ ፣ ይብጻሕ ፣ ኅበ ፣ አዘዘኩከ ፣ ወዘኢበዕሐ ፣ ይትበ
 ርበር ፣ ቤቱ ፣ ወይትኅዩድ ፣ ንዋዩ ፣ ወእምዝ ፣ ተጋብኦ ፣
 ነሉ ፣ ፈላሻ ፣ ኅበ ፣ ዓውደ ፣ ምኑኑኑ ፣ ለማርቆስ ፣ ወ
 ኮነ ፣ ዓቢይ ፣ ጉብኤ ፣ ወእምዝ ፣ አዘዘ ፣ ወዓልቱ ፣ ከሙ ፣
 ይምትሩ ፣ ከኅውዲሆሙ ፣ በሰይፍ ፣ ወፈጸሞሙ ፣ እስከ ፣
 ይውኅዝ ፣ ደሞሙ ፣ ወመልኦ ፣ አብድንቲሆሙ ፣ በገዳም ፣
 ወተፈጸመ ፣ አሜሃ ፣ ቃለ ፣ ትዕይርት ፣ ዘነበቡ ፣ አበዊሆ
 ሙ ፣ በዕለተ ፣ ስቅለቱ ፣ ለእግዚእነ ፣ እንዘ ፣ ይብሉ ፣ ደ
 ሙ ፣ ለእሴነ ፣ ወለእለ ፣ ወሉድነ ፣ ዝንቱ ፣ ኮነ ፣ በጉን
 ዳይ ፣ ዓመታት ፣ እስድሙር ፣ መልኦከ ፣ (fol. 165 v°, col. 1)
 ኃይሉ ፣ ለዕብነ ፣ እትማን ፣ ተዓዩነ ፣ ምስለ ፣ ሠራዊቱ ፣
 ኅበ ፣ ሸ ፣ አምበ ፣ ዘሀሉ ፣ በምድረ ፣ ዘቢድ ፣ ወሰብኦ ፣
 ወእቱ ፣ አምበ ፣ ኮነ ፣ ዓለውዎ ፣ ለእብን ፣ እትማን ፣ በ
 ውእቱ ፣ መዋዕል ፣ በእንተዝ ፣ መጽኦ ፣ ኅቤሆሙ ፣ ወገብ
 ረ ፣ ከተማ ፣ ቅሩብ ፣ አምበሆሙ ፣ ወነበረ ፣ ሸ ፣ ዓመት ፣
 እንዘ ፣ ይትቃተል ፣ ምስሌሆሙ ፣ ወበኅጽሚ ፣ እሉ ፣ ዕለ

ታት ፡ ወዳመታት ፡ ሞአሙ ፡ ወቀነዮሙ ፡ ወሠርዓ ፡ ላእ
 ሌሆሙ ፡ ዐበሕተ ፡ ዝንቱ ፡ መዊዕ ፡ በዘመጠነዝ ፡ ኑኃ ፡ ዓ
 መታት ፡ ወአንከረ ፡ ኩሉ ፡ ዘርእዩ ፡ ወሰምዓ ፡ ንሕነኒ ፡
 ንትቀሐው ፡ ወንቤ ፡ መንክርስ ፡ መዊዖተ ፡ ዝንቱ ፡ ንጉ
 ሥ ፡ መለክ ፡ ሰገድ ፡ ዘኢጉንደዩ ፡ ቦ ፡ ዓመተ ፡ ከመ ፡
 ጠጠስ ፡ ወኢጂ ፡ ዓመተ ፡ ከመ ፡ ማርቅስ ፡ ወኢጸ ፡ ዓ
 መተ ፡ ከመ ፡ እስድሙር ፡ አላ ፡ በአሐቲ ፡ ዕለት ፡ እንዘ ፡
 ትረድእ ፡ እድ ፡ ጽንዕት ፡ ወመዝራዕት ፡ ልዕልት ፡ ዘሰረ
 ወቆሙ ፡ በአሐቲ ፡ ሌሊት ፡ ለሰራዊተ ፡ ሰናክሬም ፡ አት
 ሐተት ፡ ታሕተ ፡ እገሬሁ ፡ አድባረ ፡ ልዑላነ ፡ ዘኑኖሙ ፡
 ደጉድዕ ፡ ሰማዩ ፡ በከመ ፡ ተብህለ ፡ በእንተ ፡ ነገሥተ ፡
 ከነዓን ፡ አረፍተ ፡ ቅዕሮሙ ፡ ይበጸሕ ፡ እስከ ፡ ሰማይ ፡
 ዝንቱ ፡ ቃለ ፡ ዘተብህለ ፡ በእንተ ፡ ኑኃተ ፡ ልዕልናሁ ፡
 ንሕነኒ ፡ ንቤ ፡ በእንተዝ ፡ አምሳለ ፡ ዝንቱ ፡ አምባ ፡ ይ
 መስል ፡ ዘደጉድዕ ፡ ይመናተ ፡ ወአመ ፡ ጸወ፬ ፡ ለወር
 ኃ ፡ ታሕሣሥ ፡ [ተን]ሥአ ፡ ዝንቱ ፡ ንጉሥ ፡ መዊዓ ፡ እም
 ከተማሁ ፡ ዘኅዕነ ፡ ደብር ፡ ወወዕአ ፡ ኅበ ፡ ከተማሁ ፡ ዘ
 መልዕልት ፡ ኅበ ፡ ሀለወ ፡ (col. II) ንዝ ፡ ወበደእቲ ፡ ዕ
 ለት ፡ ገብረ ፡ ዓቢዩ ፡ ፍሥሐ ፡ ምስለ ፡ አበዊሁ ፡ ወአኃ
 ቲሁ ፡ ወእሊአሁ ፡ ትፍሥሕተ ፡ ዘአሁሰ ፡ ከነ ፡ በአእተ
 ቶ ፡ እግዚአብሔርሃ ፡ ዘአርአዩ ፡ መንክረ ፡ በአደዊሁ ፡ ወ
 አመጸወ፤ ፡ ለወርኅ ፡ በዓለ ፡ ልደቱ ፡ ለእግዚእነ ፡ አደሱ
 ስ ፡ ክርስቶስ ፡ ገብረ ፡ ዓቢዩ ፡ ፍሥሐ ፡ ወመምሴተ ፡ ይ
 እቲ ፡ ዕለት ፡ ለብሰ ፡ ወራጅ ፡ ዘይለብስዎ ፡ ስዩማን ፡ ወ
 ተቀጸለ ፡ አክሊለ ፡ ከሀናት ፡ ዘይትቁጸሉ ፡ ጊዜ ፡ ይሰዩ
 ሙ ፡ ወሰቤሃ ፡ ይቤ ፡ ተሰዩምነ ፡ ሣመተ ፡ ንቡረ ፡ እድ ፡
 ዘገበዘ ፡ አክሱም ፡ በእንተ ፡ ታቦተ ፡ አምላክ ፡ ጸኤል ፡
 አኬ ፡ ገበዘ ፡ አክሱም ፡ ናህኬ ፡ በጸሕኪ ፡ ኅበ ፡ ዘዩዓ
 ቢ ፡ መዓርግ ፡ ቀዳማ ፡ ከነ ፡ ይሰዩምዎ ፡ ትሐታን ፡ ሰብ
 አ ፡ ለዝንቱ ፡ ሣመትኪ ፡ ወእምዝ ፡ ተወሀደ ፡ ምስለ ፡
 መንግሥት ፡ ወእምዝ ፡ አክሊሉ ፡ አክሊለ ፡ መንግሥት ፡
 በውእቱ ፡ ጊዜ ፡ ሐረ ፡ ኅበ ፡ ግምጃ ፡ ቤት ፡ ታቦተ ፡ እ

ግዝእትነ ፣ ማርያም ፣ ውኅበ ፣ ቤተ ፣ ክርስቲያን ፣ ዘእግዚ
እነ ፣ ኢየሱስ ፣ ክርስቶስ ፣ ወአወፈየ ፣ ሎሙ ፣ አምኃ ፣
ሰጊድ ፣ በከመ ፣ ያገብሩ ፣ ስዩማነ ፣ ዓለም ፣ ቅድመ ፣ ገ
ጸ ፣ ንጉሥ ፣ ወደቤሎ ፣ ለአስቤ ፣ ንሣእ ፣ ዘንተ ፣ ሣመ
ተ ፣ ነብርድ ፣ ሀዩንቲነ ፣ ገበዘ ፣ አክሱም ፣ ናሁ ፣ ተለዓለ ፣
እምሥዩማነ ፣ አክሱም ፣ እለ ፣ ቀደሙ ፣ እስከ ፣ ከነ ፣ ሀ
ዩንተ ፣ ንጉሥ ፣ በከመ ፣ ተለዓለ ፣ ሣመተ ፣ አክሱም ፣
ወዐርገ ፣ ኅበ ፣ መዓርገ ፣ መንግሥት ፣ ወአልቦ ፣ ዘተሀበለ ፣
ተቃወሞቶ ፣ በገንቱ ፣ ሣመተ ፣ ከሀነት ፣ በከመ ፣ ተቀ
ሐዎ ፣ ሀቅኖስ ፣ ለአስተርብሎስ ፣ ሶበ ፣ አስተወሐደ ፣ ለ
ርእሱ ፣ ሣመተ ፣ መንግሥት ፣ ወከሀነት ፣ አላ ፣ ደቤሎ ፣
ኩሎሙ ፣ ከሀናት ፣ በጃ ፣ ቃል ፣ ደደልዎ ፣ ጆ ፣ ገንቱ ፣
ኩሎ ፣ ከነ ፣ ኅበ ፣ መከን ፣ ዘሰፈረ ፣ ቦቱ ፣ ተንሣኦ ፣ እ
ምቀዳማዶ ፣ ስፍራ ፣ በምሕዋረ ፣ (fol. 166 r°, col. 1) ጆ ፣
ዕለት ፣ በውእቱ ፣ ስፍራ ፣ ወገብረ ፣ በዓለ ፣ ጥምቀት ፣ ወ
በሀዩ ፣ ፈጸመ ፣ ጆ ፣ ሱባኤ ፣ ኢንጎድግ ፣ ጽሐፊ ፣ ዘኖ ፣
ሕሰሙ ፣ ለምድረ ፣ ሰሜን ፣ ኩሎ ፣ ፍናዋጎሁ ፣ ገጸጉዕ ፣
ወአከነ ፣ ርቱዓ ፣ ወመብገነጎቱ ፣ ዐደፍ ፣ ወኢየሐውርዎ ፣
አፍራስ ፣ ወአብቅልት ፣ ወአዕዳግ ፣ እንበለ ፣ በበጃ ፣ ው
እቱኒ ፣ እምዕፀብ ፣ ግብር ፣ ከልአ ፣ ኅሰሙ ፣ በቀሩ ፣ ጽ
ኑዕ ፣ ዘዩዓዳ ፣ እምዓቅም ፣ እስከ ፣ ኢዶክል ፣ እንግዳ ፣
ነበረ ፣ ኅቤሁ ፣ እምብገነኃ ፣ ቀሩቱ ፣ እንበለ ፣ ሰብአ ፣ ሀ
ገሩ ፣ እለ ፣ ለመድዎ ፣ ሣልስ ፣ ኅሰሙ ፣ በረድ ፣ ደዘንም ፣
እምላእሎ ፣ ወታሕቱ ፣ ኩሎ ፣ ጊዜ ፣ በውእቱ ፣ ጊዜ ፣
ወብሐር ፣ ወደፈልሕ ፣ እምታሕቱ ፣ ወአሐተ ፣ ዕለተ ፣ ስ
ፈርነ ፣ ከመ ፣ ንረድ ፣ ኅበ ፣ አምባሁ ፣ ለከሌፍ ፣ ዘን
መ ፣ በረድ ፣ ያእተ ፣ ዕለተ ፣ ኩለንታሃ ፣ ወሶበ ፣ ከነ ፣
ጽባሕ ፣ ርአናሃ ፣ ለምድር ፣ ዘሀሎነ ፣ ባቲ ፣ እንዘ ፣ ም
ሉእ ፣ በረድ ፣ ኩለንታሃ ፣ ሰብአ ፣ ከተማ ፣ ኒ ፣ ሶበ ፣ ተ
ረከበ ፣ በረድ ፣ ስእኑ ፣ አንሶስዎ ፣ ለፌ ፣ ወለፌ ፣ ኢዶ
ከዶዳ ፣ መሬተ ፣ ወእስከ ፣ ተበሃሎ ፣ ማእምራን ፣ ትመስ
ል ፣ ዛቲ ፣ ሀገር ፣ አሀጉረ ፣ ግብጽ ፣ ዘተብሀለ ፣ በእንቲ

አሆሙ ፡ ረሰዩ ፡ ዝናጥሙ ፡ በረደ ፡ በሕቱ ፡ የአኪ ፡ ር
 ደተ ፡ በረደ ፡ በዛቲ ፡ ሀገር ፡ እምአሎን ፡ አህጉራት ፡ እ
 ስመ ፡ በዛቲ ፡ ሀገር ፡ ኮነ ፡ በረደ ፡ ዝናጥሙ ፡ በአሎን
 ሰ ፡ አህጉር ፡ አጸገዳት ፡ ርደተ ፡ በረደ ፡ ንንበለ ፡ ጅ ፡
 ጊዜ ፡ ዝነ ፡ በእንተ ፡ መቅሠፍተ ፡ ፈርዖን ፡ ናሁ ፡ በገ
 የ ፡ ንጽሕፍ ፡ ዜና ፡ ትምክሕቱ ፡ ለረዳኢ ፡ ዘወደቀ ፡ ከ
 መ ፡ ሰናክሬም ፡ በትምክህቱ ፡ ወኃሥረ ፡ ከመ ፡ ዳያብ
 ሎስ ፡ በትዕቢቱ ፡ ለአድበራተ ፡ አህጉራሁ ፡ ሰመዮሙ ፡
 በአስማተ ፡ አድበራሆሙ ፡ ለጸኤል ፡ ለአሐቲ ፡ ሰመያ ፡ ደ
 ብረ ፡ ሲና ፡ ወለካልኦታ ፡ ሰመ (col. II) ያ ፡ ደብረ ፡ ታ
 ቦር ፡ ወቦ ፡ ካልአን ፡ ዘአጸዋዕነ ፡ አስማቲሆሙ ፡ ሚደአ
 ኪ ፡ ትዕቢተ ፡ ዝንቱ ፡ አይሁዳዊ ፡ ዘአስተማሰሎን ፡ ለአ
 ድበራሁ ፡ በአስማተ ፡ አድበረ ፡ ጸኤል ፡ ዘወረደ ፡ እግዚአ
 ብሔር ፡ ላዕሌሆሙ ፡ ወከሠተ ፡ ሎሙ ፡ ምሥጦረ ፡ መን
 ግሥቱ ፡ ዝንቱስ ፡ ንጉሥ ፡ ተንሥኦ ፡ ወአንጸረ ፡ ገጸ ፡
 መንገለ ፡ አቀጣ ፡ ንስቲተ ፡ ኃሊፎ ፡ ገብረ ፡ ስፍራ ፡ አ
 መ ፡ ገደጃ ፡ ለጥር ፡ በህየ ፡ ፈጸመ ፡ ጅ ፡ ሱባኤ ፡ ወመ
 ንፈቀ ፡ ሱባኤ ፡ ወተንሥኦ ፡ አመ ፡ ሟ ፡ ለውእቱ ፡ ወር
 ጎ ፡ ወረደ ፡ መንገለ ፡ ቀልቀል ፡ በፍኖት ፡ ዐባብ ፡ ወ
 መቅዓን ፡ በይእቲ ፡ ዕለት ፡ ተኃጉሉ ፡ ብዙኃን ፡ መጸዓ
 ኛ ፡ ዘከመ ፡ አዕዱግ ፡ ወከናፍ ፡ ወወረደሙ ፡ ታሕተ ፡ ገ
 ብሩ ፡ ስፍረ ፡ ወበሳኒታ ፡ አመ ፡ ጅ ፡ ለየከቲት ፡ አኅዝነ ፡
 ፍኖተ ፡ ዓቀብ ፡ ዘመሸኸ ፡ በይእቲ ፡ ዕለት ፡ ኮነ ፡ ጸእ
 ቅ ፡ ዓቢይ ፡ ዘየአኪ ፡ እምትማልም ፡ ወሶበ ፡ ተራክቡ ፡
 ሰብእ ፡ ወአንስሳ ፡ ረከቡ ፡ ድኩማን ፡ ምንጻቤ ፡ ወዓዕር ፡
 እስከ ፡ ኮነ ፡ ከመ ፡ ዘውስተ ፡ ማሕምም ፡ እንተ ፡ አልዐ
 ቀት ፡ ለወሊድ ፡ ወእምገዝ ፡ ወዓኦሙ ፡ ዓቀብ ፡ ገብሩ ፡
 ስፍረ ፡ አባ ፡ ንዋይሰ ፡ ወዕኦ ፡ እምድጎረ ፡ ነሉ ፡ እን
 ዘ ፡ ይሰውቶሙ ፡ ለእለ ፡ ተንተኑ ፡ ወያንሥኦሙ ፡ ለእለ ፡
 ወደቀ ፡ ወበሳኒታሁ ፡ በዕለተ ፡ ሠሉስ ፡ ወዓልነ ፡ በህየ ፡
 ወበዕለተ ፡ ረቡዕ ፡ ተንሣእነ ፡ ወሰፈርነ ፡ በመካን ፡ ርኅ
 ብ ፡ በህየ ፡ ወዓልነ ፡ ቀበላ ፡ ጸም ፡ ወአዕናዕነ ፡ መካነ ፡

በህዩ ፡ (fol. 166 v°, col. 1) እስከ ፡ ረቡዕ ፡ ሰንበተ ፡ ጾም ፡
 ወእንዘ ፡ ሀሎ ፡ ህዩ ፡ ለአከ ፡ ኅበ ፡ ከሎሙ ፡ አሀጉራ
 ት ፡ እንዘ ፡ ያስተጻጸሙ ፡ ለሰብአ ፡ ሀገር ፡ እለ ፡ አም
 ሠጡ ፡ እምቀትል ፡ ወኅበ ፡ ከሎሙ ፡ እለ ፡ ሀለዉ ፡ ተ
 ኅበአሙ ፡ ወሰተ ፡ አድብር ፡ ወበአታት ፡ ወአንገረ ፡ ሎ
 ሙ ፡ አዋጅ ፡ እንዘ ፡ ያብል ፡ ኢትፍራህ ፡ ወንበሩ ፡ በ
 ቡብሐርከሙ ፡ ዳአሙ ፡ ተአዘዙ ፡ ለዘሴምን ፡ ላእሌከሙ ፡
 ወእምዝ ፡ ተንሣእነ ፡ ወአመ ፡ ጿ ፡ ለመጋቢት ፡ አሰንበት
 ነ ፡ በሸዋዳ ፡ ወእምሸዋዳ ፡ ተንሥአነ ፡ አመ ፡ ጿወጅ ፡ ለ
 ወርኃ ፡ መጋቢት ፡ ወወግአነ ፡ ያቀበ ፡ ገበርነ ፡ ስፍራ ፡ ኅ
 በ ፡ ሰፈርነ ፡ ቀዳሚ ፡ ወእምህዩ ፡ በጿ ፡ ሰዓት ፡ ምሕዋ
 ረ ፡ ጿ ፡ ዕለት ፡ በጸሕነ ፡ ኮሰጌ ፡ ወአሰንበትነ ፡ በህዩ ፡
 ወበዕለተ ፡ ሰነዶ ፡ ወዓለ ፡ እንዘ ፡ ያስተፋንዎሙ ፡ ለትግ
 ሬ ፡ መከብንን ፡ ሹም ፡ ተክለ ፡ ጊዮርጊስ ፡ ወለባሕር ፡ ነ
 ጋሽ ፡ ስብሐት ፡ ለአብ ፡ ለሹም ፡ ሲሬ ፡ ተክለ ፡ ሥሉስ ፡
 ወለከሎሙ ፡ ሰዩምተ ፡ ትግሬ ፡ ወአመ ፡ አወጸ ፡ ስዩማነ ፡
 ትግሬ ፡ ሐሩ ፡ ለለሲመቶሙ ፡ ንጉሥኒ ፡ ቦአ ፡ ኅበ ፡ ከ
 ተማሁ ፡ ጉባኤ ፡ በሳደስ ፡ ሰንበተ ፡ ጾም ፡ ወአመ ፡ አ
 ወጅ ፡ ለመጋቢት ፡ በዕለተ ፡ ሰነዶ ፡ አስተፋንዎሙ ፡ ለደ
 ኅረጎት ፡ ወለወጅቃጽ ፡ ወለገጐጃም ፡ ነጋሽ ፡ ቆዝሞስ ፡ ወ
 ሂቦ ፡ ሽልማተ ፡ ወቡራኬ ፡ ዘድኔደስ ፡ እምሽልማት ፡ ወ
 ሲመት ፡ በአንተ ፡ ዘአጥብዑ ፡ ነፍሶሙ ፡ ወኢመሐኩ ፡
 ርእሶሙ ፡ እንዘ ፡ ያ (col. II) ዓብኤ ፡ ምስለ ፡ አጽራራሁ ፡
 ወጊዜ ፡ በአቲስ ፡ ኅበ ፡ ጉባኤ ፡ እምዘመቶ ፡ ኢገብረ ፡
 ፍሥሐ ፡ ከመ ፡ ልማ[ደ] ፡ እስመ ፡ መዋዕለ ፡ ጾም ፡ ወአቲ ፡
 ወመምህራን ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ዘሰመዶም ፡ መዋዕለ ፡
 ሐዘን ፡ ወበሕቲ ፡ ገብረ ፡ ፍሥሐ ፡ እምደኅረ ፡ ኅልፈተ ፡
 ጾም ፡ በወርኃ ፡ ፋሲካ ፡ እስከ ፡ ተበሀሉ ፡ ማእምራን ፡
 ደኔዶሥ ፡ ምክዕቢተ ፡ እምፋሲካ ፡ ኢዮስያስ ፡ ፋሲካሁ ፡
 ለንጉሥ ፡ በዝዩ ፡ ረሰዶነ ፡ ማኅተመ ፡ ዝንቲ ፡ መጽሐ
 ፍ ፡ እንዘ ፡ ንብል ፡ አከቲት ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ዘወሀ
 በ ፡ መዋእ ፡ ለንጉሥነ ፡ መለክ ፡ ሰገድ ፡ ወላእሌነ ፡ ያ

ለፍቅድ ፡ ሿ ፡ ሊቃነ ፡ መላእክት ፡ ወበአምሳለ ፡ ገዢ ፡
 ወሀበ ፡ ብዕዓነ ፡ ወፈጸመ ፡ ወኢያገፀፀ ፡ በእንተገዛ ፡ ያደ
 ልዎ ፡ ከብር ፡ ወልዕልና ፡ ለገዢልቀ ፡ ወቅድመገዛ ፡ ሿ ፡
 ነገደ ፡ ዘጼወዎሙ ፡ ስልምናሶር ፡ ወአዕደዎሙ ፡ በሕረ ፡
 ወአንበሮሙ ፡ ውስተ ፡ ምድር ፡ ርወዶት ፡ ዘትሰመዶ ፡ በ
 ሕረ ፡ ሕያዋን ፡ ወደመርሀ ፡ ስማ ፡ ምግባረ ፡ አሉ ፡ ኄ
 ራን ፡ በእንተገዛ ፡ ተኅለቁት ፡ ወተወደሰት ፡ ኅልቀ ፡ ታ
 ስዕ ፡ እምአወፀ ፡ ዓመተ ፡ መንግሥቱ ፡ ለንጉሥ ፡ መለክ ፡
 ሰገድ ፡ ወልደ ፡ ንጉሥ ፡ አድማስ ፡ ሰገድ ፡ ዘርቱዕ ፡ በ
 ሃደማኖቱ ፡ ወውዱስ ፡ በኒፋ (col. II) ት ፡ አሜሃ ፡ ኮነ ፡
 ምክራም ፡ በጉባኤ ፡ ወእንዘ ፡ ሀሎ ፡ ሀየ ፡ መጽአ ፡ ዜና ፡
 ዘይብል ፡ ፈላሻ ፡ ወረረ ፡ ምድረ ፡ ወገራ ፡ ወአውዓየ ፡
 በእሳት ፡ አብያተ ፡ በዙኃን ፡ ወማኅረከ ፡ እደ ፡ ወአንስተ ፡
 አለሂ ፡ ሞቱ ፡ ወአለሂ ፡ ተደወወ ፡ ኅዳጣን ፡ እስመ ፡ ከ
 ነ ፡ ወሪዶሙ ፡ በፍርሃተ ፡ ንጉሥ ፡ ከመ ፡ ሰራቁ ፡ ወሰ
 ማዶ ፡ ንጉሥ ፡ ነደ ፡ ከመ ፡ እሳት ፡ እስመ ፡ ተሀበለ ፡
 ጽንጽንዶ ፡ ከልብ ፡ ወተሀብሎቱ ፡ ደመስል ፡ ተሀብሎተ ፡
 ለእም ፡ ላአለ ፡ አንበሳ ፡ ዘይሰብር ፡ ወተሀብሎ ፡ በግዕ ፡
 ላአለ ፡ ተኅለ ፡ ዘይመስጦ ፡ ሶበሰ ፡ ቦቱ ፡ ልቡና ፡ እም
 ተገሠጸ ፡ በሥራዌ ፡ ሕዝቡ ፡ ኃያለን ፡ እለ ፡ አስመዶ ፡
 ስመ ፡ ወጽሐፍ ፡ ዜና ፡ ኃያሎሙ ፡ ወበፍጽሜ ፡ ዜና ፡
 ሥራዌሆሙ ፡ ወበሕቱ ፡ ወደየ ፡ እግዚአብሔር ፡ ገንጋኤ ፡
 ውስተ ፡ ልቡ ፡ ለገዛቱ ፡ አደሀዳዊ ፡ ከመ ፡ ደርሳእ ፡
 ተኅጉሎተ ፡ ሕዝቡ ፡ ቀዳሚ ፡ እስከ ፡ ገብረ ፡ መራዶ ፡ ላ
 አለ ፡ ክርስቲያን ፡ ወማኅረኩ ፡ ሰብአ ፡ ወአንስሳ ፡ ከመ ፡
 ደኩን ፡ ምክንያተ ፡ ተኅጉሎቱ ፡ ውእቱስ ፡ ንጉሥ ፡ አዘ
 ዘ ፡ እንዘ ፡ ደብል ፡ ዘኢበዕሐ ፡ ኅበ ፡ ደዴነ ፡ በዕለት ፡
 ዘአዘገነ ፡ እመኒ ፡ ጨዋ ፡ ወሰብአ ፡ አፍራስ ፡ ወአእጋር ፡
 ደትወረስ ፡ ንዋዩ ፡ ወሣመዶሂ ፡ ደንሣእ ፡ በዕድ ፡ ወቃለ ፡
 አዋዳ ፡ ያደ ፡ እንዘ ፡ ደብል ፡ ከመገዛ ፡ ወተንሥኦ ፡ እ
 ምጉባኤ ፡ ወሰንበተ ፡ በከምቢ ፡ ዘወገራ ፡ ውእተ ፡ አሚ
 ረ ፡ ሀለወት ፡ ምስሌሁ ፡ (fol. 167 v°, col. I) ዘድልወ ፡

ላቲ፡ ክብር፡ ወስብሐት፡ ወመንግሥት፡ ወበዳግም፡ አ
 ሰንበተ፡ በሸዋዳ፡ ወሐረቱስ፡ ኮነ፡ በበሕቅ፡ በእንተ፡
 ዕውራን፡ ወሐንከሰን፡ ወዕቡሳን፡ እስመ፡ ይተልውዎ፡ ኅ
 በ፡ ሐረ፡ ዘመቻ፡ ከመ፡ ትትራድአመ፡ እደሁ፡ ስፍ፡
 ሕት፡ ረዳአተ፡ ምስኪናን፡ ወነዳያን፡ ወልማድ፡ ሎሙ፡
 ተሊዎተ፡ ዝንቱ፡ መሐሪ፡ ኅበ፡ ሐረ፡ ዘመቻ፡ በእን
 ተ፡ ዘቲ፡ ኀሩቱ፡ በከመ፡ ዓበዩ፡ ተፈልጦቶ፡ ለእግዚ
 እነ፡ ኢዩሱስ፡ ክርስቶስ፡ ጿጿ፡ ብእሲ፡ እለ፡ አዕገበ
 መ፡ በጅ፡ ኅብስት፡ ወዳ፡ ዓሣት፡ በከመ፡ ይቤ፡ ጿ፡
 ሊቅ፡ እስመ፡ ተአምረ፡ ኅብስት፡ ኢያበውሆመ፡ ይት
 ፈለጡ፡ እምኔሁ፡ ወከማሁ፡ ነዳያን፡ ወምስኪናን፡ ዘ
 ይትሚገቡ፡ በምሕረቱ፡ ለእግዚእነ፡ ዓበዩ፡ ተፈልጦቶ፡
 ሶበኒ፡ አንገረ፡ አዋጅ፡ ዓበዩ፡ ተፈልጦ፡ ወተለውዎ፡
 ወአቲኒ፡ ኢተምዎመ፡ በእንተ፡ ተዳድዎተ፡ ቃሉ፡ አ
 ላ፡ ተራኅርኝ፡ ላእሌሆመ፡ ለእለኒ፡ ተንተኑ፡ ይሰውቆ
 መ፡ ወለእለ፡ ወድቁ፡ ያነሥአመ፡ እግዚእነሰ፡ ይቤሎ
 መ፡ አሚሃ፡ ለአሕዛብ፡ እለ፡ ተለውዎ፡ አከ፡ ዘተኝ
 ሠሠኒ፡ በእንተ፡ ዘርአከመ፡ ተአምራተ፡ አላ፡ በእን
 ተ፡ ዘበላእከመ፡ ኅብስተ፡ ወጸገብከመ፡ ዝንቱስ፡ ይመ
 ስል፡ ዘለፍ፡ አእማሮ፡ ሕሊናሆመ፡ ወፍቃሬ፡ ረበሐ፡
 ሥጋ፡ እግዚእነሰ፡ ኢይት(ነ)ገሮመ፡ ጿ፡ ቃለ፡ ዘያቲ
 ከዝ፡ ለበመ፡ አላ፡ በቃል፡ ርኅሩኅ፡ ከመ፡ አብ፡
 መሐሪ፡ ወምስለዝ፡ ያወትር፡ ጸሎተ፡ ወአስተብቀዎ፡ ቅ
 ድመ፡ እግዚአብሔር፡ ከመ፡ ያርእዮ፡ ድቀተ፡ ዐሩ፡ አ
 ይሁዳዊ፡ (col. II) ዕቡዮ፡ ልብ፡ ዘስመ፡ ዩአኪ፡ እም
 ግብሩ፡ ወግብሩ፡ ዩአኪ፡ እምስመ፡ ዘይብልዎ፡ ጉሸን፡
 ዘእምአዝማዲሁ፡ ወእምነገደ፡ ቤተ፡ መልአከመ፡ ዘአው
 ደቆ፡ እግዚአብሔር፡ ውስተ፡ እደሁ፡ ለንጉሥ፡ ዘምሕ
 ረት፡ ወመቅሠፍት፡ ውስተ፡ እደሁ፡ ጂሆን፡ እምአሐ
 ቲ፡ እዳ፡ ሣህል፡ ወምሕረት፡ ዘትሚገቦመ፡ ለፍጡራ
 ን፡ ወእምአሐቲ፡ እዳ፡ ትወዕእ፡ በቀል፡ ወመቅሠፍት፡
 ዘይቀሥሮመ፡ ለዓለውያን፡ አሴ፡ ሎቲ፡ ዘይትቀሠፍ፡

በመገታ ፡ ወብፁዕ ፡ ዘይረከብ ፡ ከፍለ ፡ እምእዲሁ ፡ ንወ
 ደሰ ፡ ለዘይጊሥዕ ፡ በመቅሠፍቱ ፡ ወይሠሃል ፡ ነጻይነ ፡ በ
 ምሕረቱ ፡ ወበሣልስ ፡ ሱባኤ ፡ በዕሐ ፡ ኅበ ፡ ቅሩበ ፡ አ
 ምበሁ ፡ ለጉሸን ፡ ዘተጸወነ ፡ ቦቱ ፡ እንዘ ፡ የኃድግ ፡ ተ
 ፀውኖ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ዘይገሦሙ ፡ ለአድብር ፡ ወይጠ
 ይሱ ፡ ወበብዕሐቱ ፡ ለዝንቱ ፡ ንጉሥ ፡ በሣልስ ፡ ሱባኤ ፡
 አመ ፡ ጿ ፡ ለታገሣሥ ፡ ወሰራዊተ ፡ ፀብዕ ፡ መጽኤ ፡ እ
 ንዘ ፡ ይታለዉ ፡ ወሰርዖሙ ፡ በእግረ ፡ ውእቱ ፡ አምበ ፡
 ከመ ፡ ይዕቀብዎ ፡ እምኩሉ ፡ ገበዋቲሁ ፡ ወይክልእዎ ፡ ግ
 የ ፡ ከመ ፡ ኢይስተይ ፡ ደኃረጎት ፡ ምስለ ፡ ሠራዊቱ ፡ ተ
 ዓየነ ፡ በጳ ፡ ገጽ ፡ ወሰዊርሰ ፡ ምስለ ፡ ኩሉ ፡ ቀርባን ፡
 ተዓየኑ ፡ በጳ ፡ ገጽ ፡ ወብሌን ፡ ምስለ ፡ ኩሉ ፡ ዉዋ ፡
 ተዓየኑ ፡ በጳ ፡ ገጽ ፡ ወካልአንሂ ፡ ዉዋ ፡ ዘዘዘአሁ ፡ ሥ
 ርዓቶሙ ፡ ወዘዘዘአሁ ፡ ሢመቶሙ ፡ ገብሩ ፡ ከተመ ፡ ኅ
 በ ፡ መከን ፡ ዘበጽሖሙ ፡ በከፍል ፡ ዮናኤልሰ ፡ ወእሊአ
 ሁ ፡ ተዓየኑ ፡ ኅበ ፡ መከን ፡ ዘይትሌዓል ፡ እምኩሉ ፡ ወ
 ይፈኑ ፡ ኩሉ ፡ ዓዘቃተ ፡ ግይ ፡ ዘሀለዉ ፡ በገበዋተ ፡ አ
 ምበ ፡ ወሀሉ ፡ በቅሩበ ፡ ውእቱ ፡ አምበ ፡ (fol. 168 r°, col. 1)
 ካልእ ፡ አምበ ፡ ዘይንዕስ ፡ እምኩሉ ፡ ዘይሰመይ ፡ ሸከኖ ፡
 ወበእግረ ፡ ውእቱ ፡ አምበ ፡ ገብሩ ፡ ከተግ ፡ ገብረ ፡ ኢ
 የሱስ ፡ ሹም ፡ ወአብርሃም ፡ በበከፍሎሙ ፡ ወበበነገዶሙ ፡
 ወሸሕ ፡ አግኔ ፡ ዓቀብ ፡ ሚካኤል ፡ ኅበ ፡ ዘይትሌዓል ፡
 እምኔሆሙ ፡ በጳ ፡ ገጽ ፡ ምስለ ፡ እሊአሁ ፡ ወብዙኃን ፡ ሠ
 ራዊት ፡ ርዎ ፡ ለአምበ ፡ እለሰ ፡ ይነብሩ ፡ በታሕተ ፡ አ
 ምባ ፡ ጉራበራ ፡ ኃያለን ፡ እሙንቱ ፡ በፀብዖሙ ፡ ወክቡ
 ራነ ፡ ዘመድ ፡ በበነገዶሙ ፡ ወአሐተ ፡ ዕለተ ፡ ለአከ ፡
 ኅቤሆሙ ፡ ዓቢዮሙ ፡ ሠናየ ፡ ቃለ ፡ ተመሲሎ ፡ ሰላማ
 ዊ ፡ ወኃሣሢ ፡ ዕርቅ ፡ ይኒጠሙ ፡ ወምሴተ ፡ ያእቲ ፡ ዕ
 ለት ፡ ዐገቶሙ ፡ ለሸሕ ፡ አግኔ ፡ ወቀተለ ፡ ብዙኃ ፡ ወለ
 ዓቀበ ፡ ሚካኤል ፡ መልአከሙ ፡ ቀተልዎ ፡ ወሰሚዎ ፡ ን
 ጉሥ ፡ ዘንተ ፡ ጥሀረ ፡ ከመ ፡ አንበሳ ፡ ወጸውዎ ፡ ለመ
 ቃቢስ ፡ ሑር ፡ ምስለ ፡ እሊአከ ፡ ወግቦር ፡ ከተግ ፡ ኅ

በ ፡ ነበረ ፡ ዓቀበ ፡ ሚካኤል ፡ ወአጽንዕ ፡ ተቃትሎ ፡ እስ
 ከ ፡ ትመውዕ ፡ ወትትመዋዕ ፡ ወውእቱ ፡ አሆ ፡ ብሂሎ ፡
 ሐረ ፡ ኅበ ፡ አዘዘ ፡ ወአሐዘ ፡ ማየ ፡ ዘይሰተ፡ ወእቱ ፡
 ወእንስሰሁ ፡ ወበማእከለ ፡ ጀ ፡ አምባ ፡ ሀሎ ፡ ፀባብ ፡ ዘ
 ይትመያየጡ ፡ ቦቱ ፡ ለምክር ፡ ወለፀብዕ ፡ ወአንበሩ ፡ ሀየ ፡
 ኃያላን ፡ ይክልአዎሙ ፡ ከመ ፡ ኢእትራድኡ ፡ በቃል ፡ ወ
 በምግባር ፡ ወሶበ ፡ ኖኃ ፡ መዋዕለ ፡ ፀብዕ ፡ ፀበቦሙ ፡ ን
 ብረት ፡ እምኑላሂ ፡ ሠራዊተ ፡ ንጉሥኒ ፡ ሶበ ፡ ርኅቡ ፡
 ወተመንደቡ ፡ መከሩ ፡ ወይቤሉ ፡ እምንሙት ፡ በረኃብ ፡
 ይኔይሰነ ፡ መዊት ፡ በቀትል ፡ ምስለ ፡ አጸራረ ፡ እግዚእ
 ነ ፡ በከመ ፡ ተብህለ ፡ (col. II) እምረኅበ ፡ ይኔይስ ፡ ኑ
 ናት ፡ ወለአለዝ ፡ መክር ፡ አስተናሥአሙ ፡ ጥበባ ፡ እግዚ
 አብሔር ፡ ዘይስእር ፡ ፀብዓ ፡ እምአጽናፈ ፡ ምድር ፡ ወገብ
 ሩ ፡ ፀብዓ ፡ ከመ ፡ ይዕርጉ ፡ ኅበ ፡ ወእቱ ፡ አምባ ፡ አ
 ጥብኡ ፡ ልቦሙ ፡ ለሞት ፡ ወፈላሻኒ ፡ አጥብኡ ፡ ልቦሙ ፡
 ወበሕቱ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወደየ ፡ ፍርሃተ ፡ ውስተ ፡ ልበ ፡
 ፈላሻ ፡ ወጥብአተ ፡ ውስተ ፡ ልበ ፡ ክርስቲያን ፡ ወወጠኑ ፡
 ፀብዓ ፡ ወሠራዊተ ፡ ንጉሥ ፡ ዘረውዎሙ ፡ ለአለ ፡ የዓብ
 ዩ ፡ ሕሊና ፡ ልቦሙ ፡ ወነሰቶሙ ፡ ለኃያላን ፡ እመናብር
 ቲሆሙ ፡ ዝኒ ፡ ዕፁብ ፡ አንዘ ፡ ይሰድድዎሙ ፡ እለ ፡ ዘመ
 ትሕት ፡ ለአለ ፡ ዘመልአልት ፡ እስመ ፡ ከመዝ ፡ ልማዱ ፡
 ለእግዚአብሔር ፡ ይስእር ፡ አጽዋናተ ፡ ውእሉ ፡ ፈላሻ ፡
 ዐርጉ ፡ ኅበ ፡ ዘመልአልት ፡ አምባ ፡ ዘሀለዉ ፡ ቦቱ ፡ አን
 ሰተያሆሙ ፡ ወደቁቆሙ ፡ ወክርስቲያን ፡ አኅዙ ፡ ዘነበሩ ፡
 ቦቱ ፡ ፈላሻ ፡ ወማየ ፡ ዘይሰትዩ ፡ ሰብእ ፡ ወእንስሰ ፡ አ
 ኅዙ ፡ ወኅጻጠ ፡ ጸኒሆሙ ፡ ሶበ ፡ ትመንደቡ ፡ በጽምዓ ፡
 ማይ ፡ ፈነዉ ፡ መልአክተ ፡ ኅበ ፡ ዓበይተ ፡ ሕዝብ ፡ እ
 ለ ፡ ወሰንጌ ፡ ሊቀ ፡ ዓበያን ፡ ብላቴኖች ፡ ወተዝከሮ ፡
 ወተወደሰ ፡ እ[ም]ጸብዓ ፡ ወዓልያኒሁ ፡ እለ ፡ አሰመዩ ፡ ስመ ፡
 በጥብአሙ ፡ ወበጽንኦ ፡ ኃይሎሙ ፡ ወሊቀ ፡ ሰራዊት ፡ ዘ
 አሜሃ ፡ ወሰንጌ ፡ ወከዕበ ፡ ፈነውዎ ፡ ለመቃብስ ፡ ሊቀ ፡
 ንዑሳን ፡ ብላቴኖች ፡ ምስለ ፡ እሊአሁ ፡ ከመ ፡ ይርድአ

መ፡ ለመስተቃትላን ፡ እለ ፡ በሸከና ፡ አምባ ፡ ወድጎረ ፡
 ምጽአተ ፡ መቃቢስ ፡ ፈነዉ ፡ መልእክተ ፡ እሉ ፡ ፈላሻ ፡
 ኅበ ፡ እለ ፡ ሰዊሮስ ፡ እንዘ ፡ የኃሥ (fol. 168 v°, col. 1)
 ሠ፡ ሰለመ ፡ ወቃለ ፡ መልእክቶመ፡ ፡ ከመዝ ፡ ያብል ፡
 ፈንዉ ፡ ለነ ፡ መልእክተ ፡ ኅበ ፡ ሐዲጌ ፡ ያፈንዉ ፡ ለነ ፡
 ዮናኤልሃ ፡ ያትቀበለነ ፡ ወአበሳነ ፡ ያጎድጉ ፡ ለነ ፡ ናሁ ፡
 አበስነ ፡ ምስለ ፡ አበዊነ ፡ አመዕነሂ ፡ ወጌገዩነ ፡ አጸዋኢ
 ሆመ፡ ፡ ለኃጥአን ፡ ኅበ ፡ ንስሐ ፡ ትርከበነ ፡ ምሕረትከ ፡
 ተስፋሆመ፡ ፡ ለኃጥአን ፡ ኃሣሢሆመ፡ ፡ ለግዳፋን ፡ አበግ
 ዕ ፡ ኢትግድፈነ ፡ ለመርዔትከ ፡ ወደምረነ ፡ ምስለ ፡ አበግ
 ዕ ፡ ዘይትረአዩ ፡ ውስተ ፡ መር[ሐ]ብከ ፡ ወርአዩ ፡ ዛተ ፡ መ
 ልእክተ ፡ ተራጎርጎ ፡ ላእሌሆመ፡ ፡ ከመ ፡ አብ ፡ መሐሪ ፡
 ወፈነዎ ፡ ለዮናኤል ፡ ያትቀበሎመ፡ ፡ ወደቤሎ ፡ ኢታኅስ
 ም ፡ ላእሌሆመ፡ ፡ ወለእለ ፡ ዘሀሎ ፡ ምስሌሆመ፡ ፡ ወኢተዘ
 ከረ ፡ በቀለ ፡ ደዋመ፡ ፡ ለአግብርቲሆመ፡ ፡ ዘተክዕወ ፡ በእ
 ዲሆመ፡ ፡ ማትሣኔኒ ፡ ኂሩተ ፡ ገንገቱ ፡ ንጉሥ ፡ መሐሪ ፡
 ትመስል ፡ ኂሩተ ፡ አግዘእ ፡ ኢዮሱስ ፡ ዘሰአለ ፡ ለእለ ፡ ሰ
 ቀልዎ ፡ ብሂሎ ፡ አባ ፡ ስረዩ ፡ ሎመ፡ ፡ ወበጸሐ ፡ ኅበ ፡
 አግረ ፡ አምባ ፡ ይቤሎመ፡ ፡ ለፈላሻ ፡ በጸሕኩ ፡ ከመ ፡ እ
 ትቀበልከመ፡ ፡ ወአሠኒ ፡ ለእሌከመ፡ ፡ በኩሉ ፡ ወሰማዎመ፡ ፡
 ተፈሥሐ ፡ ወወረዳ ፡ ምስለ ፡ ኩሉ ፡ ዘአጥረዩ ፡ ወኢቄ
 ሳቀሳ ፡ ቤቶመ፡ ፡ ኢጎድጉ ፡ ወበጸሐመ፡ ፡ ኅበ ፡ ዮናኤል ፡ ነን
 ሮመ፡ ፡ ቃለ ፡ ሐዲጌ ፡ ንበሩ ፡ ይቤሎከመ፡ ፡ ሐዲጌ ፡ በዝ
 ኒ ፡ ተፈሥሐ ፡ ፈደፋደ ፡ እስመ ፡ የአምርዎ ፡ ቀዳማ ፡
 አመ ፡ ነበረት ፡ በእዳ ፡ ሥልጣን ፡ ሰሜን ፡ ብሉቲዮቶስ ፡
 ዘነበሩ ፡ ምስለ ፡ ወሰንጌ ፡ ወመቃቢስ ፡ ፈቀዱ ፡ ያበዝብ
 ዝዎመ፡ ፡ ወበሕቱ ፡ ኢሐደጎመ፡ ፡ ዮናኤል ፡ ፈሪሆ ፡ ትእዘ
 ዘ ፡ ንጉሥ ፡ መሐሪ ፡ ኅበ ፡ ኪተማሁ ፡ ወወሀበመ፡ ፡ ስፍ
 ሬ ፡ ዘዩርጎቅ ፡ ንስቲተ ፡ እምኔሁ ፡ ውእቶመሰ ፡ አቅረ
 ቡ ፡ (col. II) ሎቱ ፡ ለዮናኤል ፡ በከመ ፡ ልማድ ፡ ዘዩሁ
 ቡ ፡ ሰብእ ፡ ለዘኮነ ፡ ወሀቤ ፡ ላእሌሆመ፡ ፡ መጠነ ፡ 7/8 ፡ መ
 ግዝአ ፡ አልሀምት ፡ ወአበግዓኒ ፡ ከማሁ ፡ መጠነ ፡ 1/2 ፡ ወ

አስይፍተኒ ፡ መጠነ ፡ ፲ ፡ አብኡ ፡ አምኃ ፡ ለከብሩ ፡ ው
እቱሰ ፡ ይቤ ፡ እፈቅድ ፡ ኪያከሙ ፡ ወአከ ፡ ንዋየከሙ ፡
ወአስይፍተኒ ፡ ተቃተሉ ፡ ቦቱ ፡ አኃዊከሙ ፡ ዘአጽረሩ ፡ እ
ምንጉሥ ፡ አባግዓኒ ፡ ወአላህምት ፡ ለመፍቅድከሙ ፡ ይኩ
ን ፡ ንዋየሰ ፡ ይሁበከሙ ፡ ንጉሥ ፡ ወአነሂ ፡ እትራድአከ
ሙ ፡ መጠነ ፡ ተከህለኒ ፡ እምሀብተ ፡ እግዚእየ ፡ ወዘንተ ፡
ዘይቤ ፡ ከመ ፡ ያሠኒ ፡ ልበሙ ፡ ዘኢይሒሊ ፡ ሠናየ ፡ እን
በለ ፡ እኩይ ፡ ወያንጽሕ ፡ ሕሊናሆሙ ፡ ዘኢይነጽሕ ፡ እም
ትምይንት ፡ ወዘንተ ፡ ዘጸድቅ ፡ ንጽሕፍ ፡ በመትልወ ፡ ዝ
ንቱ ፡ ወበምሴተ ፡ ይአቲ ፡ ሌሊት ፡ መጠነ ፡ ያ ፡ ኅሩያኒሆ
ሙ ፡ እጉዛነ ፡ አስይፍት ፡ ወቅኑታኅ ፡ መጣብሕ ፡ ዘውእ
ቱ ፡ ሾተል ፡ ቆሙ ፡ ቅደመ ፡ ገጹ ፡ ወይቤሉ ፡ አብሐነ ፡
ንንብብ ፡ ቅድሚከ ፡ እስመ ፡ ብነ ፡ መፍቅድ ፡ ውእቱሰ ፡
ተሐዘበሙ ፡ ወይቤሉሙ ፡ ሐሩ ፡ ኅበ ፡ ስፍራከሙ ፡ ወ
ድኅረ ፡ መጸአከሙ ፡ ትንግሩኒ ፡ ወፅኡ ፡ ወሐሩ ፡ ኅበ ፡ ስ
ፍራሆሙ ፡ ዘንተ ፡ ቀዊሞቶሙ ፡ ቅድመ ፡ ዮናኤል ፡ በዘ
ይቤ ፡ ለተንህም ፡ ወበ ፡ ዘይቤ ፡ ይየውህዋ ፡ ይሐሩ ፡ ጽ
ሚተ ፡ ወኢይትኅዘብ ፡ ልቡ ፡ ውእተ ፡ ጊዜ ፡ ሐሩ ፡ ጽ
ሚተ ፡ ወሰሚያ ፡ ነሶሰወ ፡ እግሮሙ ፡ ተልዎሙ ፡ ምስለ ፡
ወዓልቱ ፡ ዮናኤል ፡ ወረከበሙ ፡ ለእለ ፡ ተድኅሩ ፡ ወነ
ሥእ ፡ ወልታሆሙ ፡ ወዙናቶሙ ፡ ወወሀበ ፡ ለወዓልቱ ፡ ወ
መንፈቀ ፡ ወዓልቱ ፡ ፈነወ ፡ ኅበ ፡ አንስቲያሆ (fol. 169 r.
col. 1) ሙ ፡ ወደቂቆሙ ፡ ውእቱሰ ፡ አጥብዓ ፡ ልቦ ፡ ወ
ዲገኖሙ ፡ ወሕቀ ፡ ሐዊሮ ፡ ረከበሙ ፡ በፍኖት ፡ ለእለ ፡
ተድኅሩ ፡ ወእምኔሆሙ ፡ በዘቀተለ ፡ ወበ ፡ ዘአኅዘ ፡ ወን
ዋየ ፡ ሐቅሎሙ ፡ ወሀበ ፡ ለወዓልቱ ፡ ወእለ ፡ አምሰጡ ፡
የአክሉ ፡ ጸ ፡ አው ፡ ሸ ፡ እለ ፡ ተእኅዙሂ ፡ ያ ፡ ወእለ ፡
ሞቱሂ ፡ ጸ ፡ ወለዙሎሙ ፡ አዕቀበሙ ፡ ለወአልቱ ፡ ረሲ
ዮ ፡ ጸ ፡ ማኅበረ ፡ ወበሰኒታ ፡ አውፅአሙ ፡ ኅበ ፡ መካን ፡
ርኒብ ፡ ወቀተለ ፡ መንፈቆሙ ፡ በዙናት ፡ ወመንፈቆሙ ፡
በሰይፍ ፡ ወለኒቢየ ፡ ሐሰትሰ ፡ ነቢዮሙ ፡ ዘተድኅረ ፡ ሞ
ቱ ፡ ይቤሉ ፡ እመ ፡ ትፈቱ ፡ ሐይወ ፡ በእንተ ፡ ማርያም ፡

መሐረኒ ፡ ብሂለከ ፡ ሰአል ፡ ወእመአከሰ ፡ ሰይፍ ፡ ቅድሚ
 ከ ፡ ወይቤ ፡ አኮኑ ፡ ጎሩም ፡ ዘከርተ ፡ ሰማ ፡ ለማርያም ፡
 አፋነ ፡ እመኒ ፡ ሞትኩ ፡ ሠናይ ፡ ሊተ ፡ እመ ፡ እትገኝ
 ሥ ፡ እምሀገረ ፡ ሐሰት ፡ ውስተ ፡ ሀገረ ፡ ጽድቅ ፡ ወእ
 ምጽልመት ፡ ውስተ ፡ ብርሃን ፡ አፍጥን ፡ ቀቲሎትዩ ፡ ወ
 ይቤሎ ፡ ዮናኤል ፡ እመሰ ፡ ጎረይከ ፡ ሞተ ፡ እምሕይወ
 ት ፡ አሠኒ ፡ ሞተከ ፡ ወአጽንን ፡ ርእሰከ ፡ ወአጽነነ ፡ ከሣ
 ዶ ፡ ወዘበጠ ፡ በሰይፍ ፡ ወበአሐቲ ፡ ጊዜ ፡ መተሮ ፡ ወበ
 ተከ ፡ ጀ ፡ አብራኪሁ ፡ ዘንተ ፡ ነሎ ፡ ኃሊፎ ፡ ቦአ ፡ ል
 ሳነ ፡ ሰይፍ ፡ ውስተ ፡ ምድር ፡ መጠነ ፡ እራኝ ፡ እድ ፡
 ወተሰበረ ፡ ዘቦአ ፡ ውስተ ፡ ምድር ፡ ወእለ ፡ ርእዩ ፡ አን
 ከሩ ፡ ኃይለ ፡ ሰያፊ ፡ ወጥብአተ ፡ አይሁዳዊ ፡ እስከ ፡ ለ
 ሞት ፡ እንዘ ፡ ያስተአኪ ፡ ምድራዌ ፡ ወያስተሣኒ ፡ ሰማያ
 ዌ ፡ ዘከመዝሰ ፡ መዊት ፡ ሠናይ ፡ ለመሣ (col. II) ሐው
 ያን ፡ በከመ ፡ ይቤ ፡ እግዚእነ ፡ ዘሰ ፡ አምነኒ ፡ በቅድመ ፡
 ሰብእ ፡ አነኒ ፡ አአምኖ ፡ በቅድመ ፡ ገጸ ፡ አቡዩ ፡ ዘበሰ
 ማያት ፡ ለዝንቱ ፡ ሰ ፡ ሞቱ ፡ ከንቱ ፡ እስመ ፡ ሲአል ፡ ት
 ተልዎ ፡ ወድጎረ ፡ ዝ ፡ ወሀበ ፡ ዮናኤል ፡ አምኝ ፡ ለሐፂ
 ጌ ፡ በከመ ፡ ይሁቡ ፡ መስተቃትላን ፡ ለሊቆሙ ፡ መጠነ ፡
 ጀጀ ፡ አግብርት ፡ ወአእማት ፡ እምአንስተያሆሙ ፡ ወደቁቆ
 ሙ ፡ ሐፂጊኒ ፡ ባርከዎ ፡ ወእምዝ ፡ እለ ፡ ነበሩ ፡ በሸኸና ፡
 አምባ ፡ መጽኤ ፡ ጎበ ፡ ወርቅ ፡ አምባ ፡ ወበእግረ ፡ ው
 እቱ ፡ አምባ ፡ ገብሩ ፡ ከተማ ፡ ምስለ ፡ እሎ ፡ ቀዳማውያ
 ን ፡ ውእቱ ፡ ጊዜ ፡ ቦአ ፡ ፍርሃት ፡ ውስተ ፡ ልበ ፡ ጉሸ
 ን ፡ ሰበሰ ፡ ኢያጽንዖ ፡ እግዚአብሔር ፡ እምተፈልጠት ፡ ነ
 ፍሱ ፡ እምሥጋሁ ፡ ሰበ ፡ ርእዩ ፡ ብዝኖሙ ፡ ወእግተተ ፡
 አምባሁ ፡ ወደንገፀ ፡ ከመ ፡ ናባል ፡ እምጠሀረ ፡ ዳዊት ፡
 አንበሳ ፡ ወከመ ፡ ቃያል ፡ ርዑድ ፡ ወበሕቱ ፡ ኢበፅሐት ፡
 ዕለተ ፡ ሞቱ ፡ ወበብፅሐተ ፡ ንጉሥ ፡ ተፈጸመ ፡ ቃለ ፡
 ዳዊት ፡ ዘይቤ ፡ ርዕደት ፡ ወአድለቅለቀት ፡ ምድር ፡ ወአን
 ቀልቀሎ ፡ መሠረታተ ፡ አድባር ፡ ወተሐውኩ ፡ እስመ ፡
 ተምዖሙ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወተመንደቡ ፡ ነሎ ፡ ሰብኤ ፡

በረኃብ ፡ ወፅዖፅ ፡ በከመ ፡ ተብህለ ፡ ቀዳሚ ፡ ሕይወቱ ፡
 ለሰብእ ፡ እክል ፡ ወማይ ፡ ወዘእንበሌሁሰ ፡ ኢየሐዩ ፡ ሰብ
 እ ፡ ዘውእቱ ፡ እንሰሳ ፡ ነበቢ ፡ ወአለ ፡ ሞቱ ፡ መጠነ ፡
 ጀጀ ፡ ወመቃብሪሆመ ፡ ዓዘቃት ፡ ወግበባት ፡ ወኅደግዎመ ፡
 ህዩ ፡ እንበለ ፡ ይክርዩ ፡ መቃብረ ፡ ወበውእቱ ፡ መዋዕ
 ል ፡ ተንሥኡ ፡ ጀ ፡ እለ ፡ ይብሉ ፡ ናዓርግ ፡ ኅበ ፡ ውእ
 ቱ ፡ አምባ ፡ ወጠይቀነ ፡ ፍናዊሁ ፡ ንትመዩት ፡ በሕቱ ፡
 ፍዳ ፡ ሞትነ ፡ ምንት ፡ ዕሢትነ ፡ ሐዪጊኒ ፡ ዘንተ ፡ ሰሚዖ ፡
 ተፈሥሐ ፡ ወአሰፈዎመ ፡ ሀብታተ ፡ ብዙኃ ፡ ወበውእቱ ፡
 ተሰፋ ፡ ሐፍ ፡ ኅበ ፡ ውእቱ ፡ አምባ ፡ ዘኢይ (fol. 169 v°,
 col. 1) ክል ፡ ቦሪገ ፡ ወወሪደ ፡ ወዐሪገ ፡ ረከቡ ፡ ጀ ፡ ዓቃ
 ቤ ፡ በአፈ ፡ ውእቱ ፡ ፀደፍ ፡ ወነሢአመ ፡ ተቀርሻ ፡ ዜ
 ቤት ፡ ተመይጡ ፡ በፍኖት ፡ ዘዐርጉ ፡ ቦቱ ፡ ዝንቱሰ ፡ ይ
 መስል ፡ ግብረ ፡ ጀ ፡ ሰብዓ ፡ ዓይነ ፡ ዘፈነዎመ ፡ መሱ ፡
 ውስተ ፡ ምድረ ፡ ርስት ፡ ዘአሰፈወ ፡ እግዚአብሔር ፡ ለደ
 ቂቀ ፡ ሸኤል ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡ እሁበክመ ፡ ሀገረ ፡ ዘታ
 ውሕዝ ፡ ሐሊበ ፡ ወመዓረ ፡ ወበዘተ ፡ ተሰፋ ፡ ጸንዓ ፡ ወ
 ኢናፈቀ ፡ ልበ ፡ ሸኤል ፡ እምተሰፋ ፡ ወአሉ ፡ ጀ ፡ ዕደ
 ው ፡ ነሢአመ ፡ እምቤት ፡ ጠቀርሻ ፡ አግብዑ ፡ ሎመ ፡
 ወጉጉዑ ፡ ለዓሪግ ፡ ወይቤልዎመ ፡ ለእልክቱ ፡ ምንተ ፡
 ይኔይሰነ ፡ ወይቤሉ ፡ አህባላ ፡ ወመጨና ፡ መጠነ ፡ ሃወጃ ፡
 ወሶበ ፡ አምጸኡ ፡ ሎመ ፡ መተፋ ፡ ዕፀወ ፡ መጠነ ፡ ዕመ
 ት ፡ ወአሲርመ ፡ እሎንተ ፡ አሰዓወ ፡ በጀወፀ ፡ መጨኛ ፡
 ዘይበፅሕ ፡ እምለእሉ ፡ እስከ ፡ ታሕቱ ፡ ወገብፋ ፡ ቦቱ ፡
 ሰዋሰወ ፡ ለምክያደ ፡ እግር ፡ ወአሠርዎ ፡ በአሐቲ ፡ ዕዕ ፡
 ዘሀለወት ፡ በርእሰ ፡ አምባ ፡ ወእምገዝ ፡ ኅረዩ ፡ መጠነ ፡ ማ ፡
 ዕደው ፡ ኃያላነ ፡ ወምሁራነ ፡ ፀብፅ ፡ እለ ፡ አሰመዩ ፡ ስ
 መ ፡ በዘመኖመ ፡ ወእምትርዙኒ ፡ ኃረዩ ፡ ወጠነ ፡ ም ፡ ዕ
 ደው ፡ እለ ፡ እመራን ፡ በኃይሎመ ፡ ወበፅንዎመ ፡ ወዐ
 ሪጎመ ፡ ውእተ ፡ አምባ ፡ ቀተሉ ፡ ውእተ ፡ ዓቃቤ ፡ ዘ
 ዘከርናሁ ፡ ቅድመ ፡ ወእምህዩ ፡ በዕሐ ፡ ኅበ ፡ ከተማሁ ፡
 ለጉሸን ፡ ወጊዜ ፡ መንፈቀ ፡ ሌሊት ፡ ኮነ ፡ ውዋዓ ፡ ወ

አውዳዩ ፡ ከተማሁ ፡ በእሳት ፡ ወኮነ ፡ ዓቢይ ፡ ክላህ ፡ በ
ኅበ ፡ ፈላሽ ፡ ዘፍርሃት ፡ ወኅበ ፡ ክርስቲያን ፡ ዘመዊዕ ፡
ሐዳጌኒ ፡ ሶበ ፡ ሰማዑ ፡ ከላሐ ፡ ደምዖሙ ፡ ወውዕዮተ ፡
ቤት ፡ ዘከተማ ፡ ወአእመሩ ፡ ከመ ፡ ሰበሩ ፡ አምባ ፡ እስ
መ ፡ ይቤሉሙ ፡ ለእመ ፡ ሰበርከሙ ፡ (col. II) አርእዩኒ ፡
ውዕዮተ ፡ ከተማ ፡ ወሠራዊትኒ ፡ ይቤሉ ፡ ከማሁ ፡ በገገ ፡
አእመሩ ፡ ተሰብሮተ ፡ አምባ ፡ ወሶቤሃ ፡ ተዘብጠ ፡ ደብ ፡
አንበሳ ፡ ወንስርቃና ፡ ወሳንቲ ፡ ወገብሩ ፡ ፍሥሐ ፡ ሠራ
ዊተ ፡ ሐዳጌ ፡ እስከ ፡ ኮነ ፡ መንክረ ፡ ወደንገፀ ፡ ጐሽ
ን ፡ ሶበ ፡ ሰምዓ ፡ ከላሐ ፡ ዘለፌ ፡ ወለፌ ፡ ወእምብዙ
ኃ ፡ ደንጋዪ ፡ ኃጥአ ፡ ልቡናሁ ፡ ወፈተወ ፡ ተሐጠ ፡ ም
ድር ፡ ከመ ፡ ዳታን ፡ ወአቤሮን ፡ ወይደቅ ፡ መብረቅ ፡
ወይንጽሐ ፡ ውስተ ፡ ምድር ፡ ወበሕቱ ፡ ኢኮነ ፡ ሞቱ ፡
በዝንቱ ፡ ወእምገገ ፡ መክረ ፡ ኅጉለ ፡ ሥጋሁ ፡ ወነፍሱ ፡
እምእትጋነይ ፡ ለንጉሥ ፡ ወይግሥሠኒ ፡ እደ ፡ ክርስቲያን ፡
ደኑይደሰኒ ፡ ሞት ፡ ወዘንተ ፡ መክረ ፡ ወሐረ ፡ ምስለ ፡ አ
ዝማዲሁ ፡ ወእለ ፡ የአምኖሙ ፡ ወአልት ፡ ኅበ ፡ አፈ ፡ ፀ
ድፍ ፡ ወወድቁ ፡ በጥቃ ፡ ከተማሁ ፡ ለብሌን ፡ ወመተረ ፡
ብሌን ፡ ርእሰ ፡ ጐሽን ፡ ወአርእስተ ፡ እሊአሁ ፡ ወአወፈ
የ ፡ ለዮናኤል ፡ ሰለበሆሙ ፡ እስመ ፡ ሊቀ ፡ ሠራዊት ፡
ወኮነ ፡ ዓቢይ ፡ ፍሥሐ ፡ በከተማ ፡ ዮናኤል ፡ በቅትለተ ፡
ጐሽን ፡ ወእሊዓሁ ፡ ወዓዲ ፡ ንጽሕፍ ፡ ዜና ፡ አምሥጦ
ቱ ፡ ለጌዴዎን ፡ እሞተ ፡ ይእቲ ፡ ዕለት ፡ ወሶበ ፡ ፀድፋ ፡
ጐሽን ፡ ወእሊዓሁ ፡ ወበለፌ ፡ ጐየ ፡ ጌዴዎን ፡ በፍኖት ፡
ርቱዕ ፡ ዘየሐውሩ ፡ ቦቱ ፡ አንስቲያሁሰ ፡ ወአሐቲሁ ፡ ተነ
ጽሐ ፡ ውስተ ፡ ፀድፍ ፡ ወሞታ ፡ በጥቃ ፡ ፍኖቱ ፡ ለጌዴ
ዎን ፡ ሚይሠኒ ፡ ወይጸንዕ ፡ ሕሊና ፡ ደኩማት ፡ አንስት ፡
ዘኢደንገፃ ፡ እምፍርሃተ ፡ ሞት ፡ እር ፡ እምተወደሳ ፡ እ
መ ፡ ኮነ ፡ ሞቶን ፡ በመዋዕለ ፡ ጿ ፡ ደቀቅ ፡ ዘቀተሎሙ ፡
አንጥያኮስ ፡ መስለ ፡ እሞሙ ፡ ወ (fol. 170 r°, col. I) አቡ
ሆሙ ፡ እስመ ፡ ኮነ ፡ ሞቶሙ ፡ በዓቁበ ፡ ሕግ ፡ አሪታ
ዊት ፡ ዘዕብሬቱ ፡ ይእቲ ፡ ዓመት ፡ እምቅድመ ፡ ትመጽ

እ ፡ ሕግ ፡ መሢሐዊት ፡ ሞተ ፡ እላንቱሰ ፡ በዓቂበ ፡ ሕ
 ግ ፡ ዘተሥዕረት ፡ ወበጠለት ፡ ሥርዓታ ፡ ወአኮ ፡ በአሚ
 ነ ፡ ክርስቶስ ፡ ዘተፈነወት ፡ ለምድር ፡ በምልዓ ፡ ዘበእን
 ቲአሁ ፡ ሞተት ፡ ኦርሲማ ፡ ወብዙኃት ፡ አንስት ፡ እለ ፡
 ከማሃ ፡ በዘዘዚአሁ ፡ ሥቃይ ፡ ወአትረፋ ፡ ሠናዩ ፡ ስመ ፡
 ደኅረ ፡ ሞቶን ፡ ወእላንቱሰ ፡ ዕለተ ፡ አትረፋ ፡ ህዩንተ ፡
 ውዳሴ ፡ በመንኖ ፡ አሚነ ፡ ልደቱ ፡ ለአግዚእነ ፡ ክርስቶስ ፡
 እምአግዝእትነ ፡ ማርያም ፡ እንበለ ፡ ፋክቤ ፡ ዘታበውእ ፡
 መንግሥተ ፡ ሰማይ ፡ ወተለዋ ፡ ጠዋዩ ፡ ዘያበውእ ፡ ሲኦ
 ለ ፡ ወጌዴዎንስ ፡ ይቤሎሙ ፡ ለእሊአሁ ፡ ስምዑኒ ፡ ናሁ ፡
 ሀሎነ ፡ ተሐቂፈነ ፡ በአስይፍት ፡ ወዙያንው ፡ ይእዜኒ ፡
 ይኔይሰነ ፡ መዊት ፡ እምተጼውዎ ፡ ኢሰማዕከሙኑ ፡ ዘይ
 ቤሉ ፡ አበዊነ ፡ አመ ፡ አገቶሙ ፡ ጠጠስ ፡ ወልደ ፡ አስ
 በስያኖስ ፡ ይኔይስ ፡ መዊት ፡ በክብር ፡ እምሐይው ፡ በኃ
 ሣር ፡ ወአስተፃንዎሙ ፡ በዘከመዝ ፡ ግብር ፡ ወሐረ ፡ ኅ
 በ ፡ ተዓዩኑ ፡ እለ ፡ ደኅረጎት ፡ ወኅለፈ ፡ እንተ ፡ ማእከ
 ሎሙ ፡ ወኅሊፎቶሙሶ ፡ ዳህነ ፡ በ ፡ ዘይቤ ፡ ከመ ፡ ኅለ
 ፋ ፡ በጽልመት ፡ ወሶበ ፡ ርእይዎሙ ፡ አእመርዎ ፡ ከመ ፡
 ጠብአ ፡ ለምት ፡ ከመ ፡ ኢያሕጉል ፡ ጳ ፡ እምኔሆሙ ፡ ና
 ጸድቅ ፡ ነገሮሙ ፡ ለእለ ፡ ይብሉ ፡ ኃለፈ ፡ በሌሊት ፡ ወ
 እምአኮስ ፡ ኢይበዝኅ ፡ እምጿ ፡ ወልታ ፡ እፎ ፡ አምሰጠ ፡
 እምጿጿ ፡ ኃያላን ፡ ወምሁራነ ፡ ፀብዕ ፡ እለ ፡ ይእኅዙ ፡ ወ
 ልታ ፡ ወዙናተ ፡ በእንተዝ ፡ ናጸድቅ ፡ ቃለ ፡ ደኅራዊ ፡
 ወናሔሱ ፡ ቃለ ፡ ቀዳማዊ ፡ ወከመዝ ፡ አምሰጠ ፡ እስከ ፡
 ጊዜሁ ፡ ወዮናኤልስ ፡ ወሰዶ ፡ ሰለበሁ ፡ ለጉሸን ፡ ኅበ ፡
 ሐዲጌ ፡ ወበዕለተ ፡ ተሐጉሎቱ ፡ (col. II) ለጉሸን ፡ ዘውእ
 ቱ ፡ ፀረ ፡ ማርያም ፡ ለክብረ ፡ ስማ ፡ ይደሉ ፡ ሰጊድ ፡
 ዙሎሙ ፡ ጨዋ ፡ ወእለ ፡ የዓውድዎ ፡ ለአምባ ፡ ተጋቢአ
 ሙ ፡ ምስለ ፡ ዮናኤል ፡ አብኡ ፡ ርእስ ፡ ጉሸን ፡ ወእሊ
 አሁ ፡ ኅበ ፡ ሐዲጌ ፡ አምኃ ፡ ከመ ፡ ልማደ ፡ መዊአ ፡ ዓ
 ለውያን ፡ ውእተ ፡ ጊዜ ፡ ገብሩ ፡ ናሥሐ ፡ እስከ ፡ ይሰ
 ማዕ ፡ ደምፀ ፡ ናሥሐሆሙ ፡ በከድባር ፡ ወአውግር ፡ ወበ

ነሱ ፡ መካን ፡ ዘለፌ ፡ ወለፌ ፡ ወተሐውኩ ፡ አህጉራት ፡
 ሊተሰ ፡ ይመስለኝ ፡ ዘይቤ ፡ ግሥሥም ፡ ለአድባር ፡ ወ
 ይጠይቡ ፡ አብርቅ ፡ መብርቅቲክ ፡ ወዝርዎም ፡ ፈኑ ፡
 አሕፃክ ፡ ወሐክመ ፡ ዘንተሰ ፡ ዘእቤ ፡ ወግረተ ፡ ነ
 ፍት ፡ ዘሐዪጌ ፡ ወይእቲ ፡ ዕለተ ፡ ዕረፍታ ፡ ለእግዝ
 ንትነ ፡ ማርያም ፡ በከመ ፡ ጸሐፉ ፡ በስንክሳር ፡ አበዊ
 ነ ፡ ክቡራን ፡ አባ ፡ ሚካኤል ፡ ወአባ ፡ ዮሐንስ ፡ እጲስ
 ቆጶሳት ፡ ዘመሊዝ ፡ ወቡርል ፡ ስ ፡ ወአኮ ፡ በካልእት ፡ ዕ
 ለት ፡ ዘጸሐፉ ፡ ካልአን ፡ ዕለተ ፡ ፍልሰታ ፡ ለእግዝእትነ ፡
 ማርያም ፡ ወሶቤሃ ፡ ጸሐፉ ፡ ብስራት ፡ ፍሥሐ ፡ ኅበ ፡
 ንግሥት ፡ ወዘገብረ ፡ ሎሙ ፡ መንክረ ፡ በሥዒረ ፡ አምባ ፡
 ዘይመስል ፡ ሰማዩ ፡ ወዝንቱ ፡ ከመ ፡ ያእዙትዎ ፡ ለእግዚ
 አብሔር ፡ ወፈነዉ ፡ በእደ ፡ ብላቴና ፡ ዘይትመያየት ፡ ወ
 ትረ ፡ ኅበ ፡ ይቴጌ ፡ ወኅበ ፡ ሐዪጌ ፡ ወይቴጌሰ ፡ ኮኑ ፡
 በውእቱ ፡ መዋዕል ፡ በጸሎት ፡ ውስተ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያ
 ን ፡ ወምሕለላ ፡ በእንተ ፡ ሐዪጌ ፡ በውእቱ ፡ ጊዜ ፡ ትመ
 ስልዎ ፡ ለሐና ፡ ወለተ ፡ ፋኑኤል ፡ ዘኢትወዕኦ ፡ እምክራ
 ብ ፡ መዓልተ ፡ ወሌሊተ ፡ በጾም ፡ ወበጸሎት ፡ ወኅበ ፡ አ
 ድባራትኝ ፡ ወምኔታት ፡ ኮኑ ፡ ይሁቡ ፡ ክታብ ፡ እንዘ ፡ ይ
 ተግሁ ፡ መዓልተ ፡ ወሌሊተ ፡ ወበጸሎተ ፡ እሉ ፡ ቅዱሳ
 ን ፡ ወሀቦ ፡ እግዚአብሔር ፡ መዊአ ፡ ለንጉሥ ፡ ሠርፀ ፡
 ድንግል ፡ ዘበእደዊሁ ፡ ኮኑ ፡ መንክራት ፡ ዘዘከርናሆም ፡
 ወሰበ ፡ በዕሐ ፡ ብስራት ፡ ኅበ ፡ ሐዪጌ ፡ በእደ ፡ ብላቴ
 ና ፡ ጸውዕዎም ፡ ለአስቤ ፡ ወዘጲራቅሊጦስ ፡ ከመ ፡ ያንብ
 ቡ ፡ ክታብ ፡ የዳገምትኝ ፡ ዘተብህለት ፡ እመ ፡ ንጉሥ ፡ በጸ
 ጋ ፡ በእንተ ፡ ሥነ ፡ ግዕዝ ፡ ወኒሩታ ፡ ኦዛገር ፡ (fol. 170
 v°, col. 1) በኃይለ ፡ ሥሉስኝ ፡ ወመምህረ ፡ ሥርዓትኝ ፡ አ
 ባ ፡ አምኃ ፡ ጊዮርጊስ ፡ እሉ ፡ ዮሐንስ ፡ ነበሩ ፡ ምስለ ፡
 ይቴጌ ፡ በውእቱ ፡ ዘመን ፡ ወሶቤሃ ፡ ተጋብኡ ፡ ዮሐንስ ፡
 ሰብአ ፡ ከተማ ፡ በአዋጅ ፡ ወውእቱ ፡ ክታብ ፡ ብስራት ፡
 ተነበት ፡ በልዑል ፡ ቃል ፡ ዘይሰማዕ ፡ ሰዕዝነ ፡ ጉባኤ ፡ ወ
 ሰሚዶም ፡ ቃለ ፡ ውእቱ ፡ ክታብ ፡ ተፈሥሐ ፡ እደ ፡ ወ

አንስት ፡ አዕሩግ ፡ ወሕፃናት ፡ ከሀናትኒ ፡ ሀለዩ ፡ በከመ ፡
 ሰብሐ ፡ ሙሴ ፡ ገብረ ፡ እግዚአብሔር ፡ እንዘ ፡ ይብሉ ፡
 ንሴብሐ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ስቡሕ ፡ ዘተሰብሐ ፡ ወአንስት ፡
 ሐለያ ፡ መሕሌተ ፡ መዋዕ ፡ እስመ ፡ ልማዶን ፡ ማሕሌተ ፡
 ውዳሴ ፡ ለመዋዒ ፡ ወማሕሌተ ፡ ዕዕለት ፡ ለዘተሞአ ፡ ወ
 ኮነ ፡ ዓቢይ ፡ ፍሥሐ ፡ በከተማ ፡ ወይቤ ፡ ንጉሥ ፡ ብዑ
 አን ፡ ዘርኢነ ፡ ድቀተ ፡ ዐሩ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ኢየሱስ ፡ ወ
 ይደልወነ ፡ ናዕርግ ፡ መሥዋዕተ ፡ ቦውኦቱ ፡ አምባ ፡ ዘ
 ወሀብነ ፡ ቦቱ ፡ መዋዒ ፡ ወጸውዓ ፡ ለነበሮ ፡ ወይቤሎ ፡
 ምስለ ፡ ከሀናት ፡ ወመዘምራን ፡ አዕርግ ፡ ቊርባነ ፡ ወአዕ
 ረጉ ፡ ቊርባነ ፡ በከመ ፡ መሐሩነ ፡ አበዊነ ፡ መምሀራነ ፡
 ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ርቱዓነ ፡ ሃይማኖት ፡ ተከሎ ፡ ደበና ፡
 ወአምዝ ፡ ተመይጠ ፡ ወበሣልስ ፡ ዕለት ፡ እሞተ ፡ ጉሸ
 ን ፡ ሰምዓ ፡ ንጉሥ ፡ ከመ ፡ ሀሎ ፡ ሷ ፡ አምባ ፡ ዘይንዕስ ፡
 አምወርቅ ፡ አምባ ፡ ወውኦቱ ፡ ቅሩብ ፡ ወከመ ፡ ሀለዉ ፡
 ብዙኅ ፡ ፈለሻ ፡ በፍርሃት ፡ ወድንጋዒ ፡ ወአዘዘ ፡ ለዮናኤ
 ል ፡ ከመ ፡ ያውርዶሙ ፡ እመሂ ፡ በፍቅር ፡ ወእመ ፡ አኮ ፡
 በኃሣር ፡ ወሐረ ፡ ወሰፈረ ፡ በእግረ ፡ አምባ ፡ ወፈላሻ ፡
 ደንገዑ ፡ ወሐሙ ፡ ከመ ፡ እንተ ፡ ትወልድ ፡ ወፈነዉ ፡
 መልእክተ ፡ ኅበ ፡ ዮናኤል ፡ እንዘ ፡ ይብሉ ፡ ሀብነ ፡ ቃ
 ለ ፡ በመሐ (col. II) ላ ፡ ከመ ፡ ኢታኅስም ፡ ለእሴነ ፡ ወ
 ነሢአሙ ፡ ከዳነ ፡ ቦኢ ፡ ምስለ ፡ ሰብአሙ ፡ ወንዋዮሙ ፡
 ወይቤሎሙ ፡ ኢትፍርሀ ፡ ወኅበ ፡ ሐዲጌ ፡ እስክል ፡ ለክ
 ሙ ፡ ምሕረተ ፡ ወወሰዶሙ ፡ ወአዕቆሙ ፡ ኅበ ፡ ሐዲጌ ፡
 ወተንሥኡ ፡ ሐዲጌ ፡ በሳኒታ ፡ ወበፅሐ ፡ ሸዋዳ ፡ ወበሰሙ
 ን ፡ በፅሐ ፡ ኅበ ፡ ሀለዉ ፡ ይቴጌ ፡ በመከን ፡ ዘይሰፍ
 ፍ ፡ ቦቱ ፡ እንዘ ፡ የሐወሩ ፡ ዘመቻ ፡ ወይትመየጡ ፡ እ
 ምዘመቻ ፡ ዘሰሜን ፡ ወሶቤሃ ፡ ደምፀ ፡ ክላሐ ፡ ማሕሌት ፡
 ዘከሀናት ፡ ወዘፈን ፡ ዘይቴጌ ፡ አግሮድ ፡ ወኮነ ፡ ዓቢይ ፡
 ፍሥሐ ፡ እስመ ፡ ኮነ ፡ ተራክቦተ ፡ እሉ ፡ በመዋዕ ፡ ወ
 በሳኒታ ፡ ተንሥኡ ፡ ወበፅሐ ፡ በሰሙን ፡ ኅበ ፡ ጉብኤ ፡
 እንዘ ፡ ዓዲሁ ፡ ሰናብት ፡ ለቀበላ ፡ ጸም ፡ ወኮነ ፡ ፍሥ

ሐ : በእእኩቶ : እግዚአብሔር : ዘአልቦ : ትምክሕት : በ
 መዊዕ : ዘጸሐፍነ : ከመ : አሕዛብ : ሶበ : ሞኢ : ዘይ
 መስሎሙ : በኃይሎሙ : ወኢየአኩቱ : እግዚአብሔርሃ :
 ወኢየአምሩ : ከመ : መዊዕ : ወተመውኦ : በኃይለ : እ
 ግዚአብሔር : ወበዕለተ : በዓተ : ጾም : አስተፋነዎሙ : ለ
 ኩሎሙ : በበብሔርሙ : ወይቤሎሙ : አከ : ከመ : ታዕ
 ርፋ : ከመ : ትንሥኢ : ስንቀ : ወትብጽሐ : በዕለተ : ጸ
 ዋዕናክመ : ወከዕበ : ይቤሎሙ : ለክመ : እስመ : አበዕ
 ሐክመ : ኅበ : ትረክቡ : ረባኃ : እስመ : ኢረበብክመ :
 ንዋዩ : አላ : መዊአ : አጽራረ : እግዚእነ : በዘመቻ : ሰ
 ሜን : ወበዛቱ : ተስፋ : ሐሩ : በፍሥሐ : አኬ : ጥበቡ :
 ከመ : ጥበበ : ሰሎሞን : ሶበ : አእመረ : ከመ : ይጸል
 ዑ : ዳግማዩ : ዘመቻ : አሰፊዎሙ : ከመ : ይረክቡ : አ
 ልሀምተ : በዘመቻሃሙ : ወአግብርተ : ወብዙኃ : ንዋዩ :
 ወበሕቱ : ኢኮነ : ሐሰተ : አሰፍዋቱ : ከመ : ሐሳውያን :
 እስመ : ረከብ : (fol. 171 r°, col. 1) አልሀምተ : ወአበግ
 ዓ : አግብርተ : ወአእማተ : በከመ : ናዩድዕ : ወበዳግም :
 ሱባኤ : ጾም : ፈነወ : ቃለ : ሐዪ : ኅበ : ኩሎ : ጨ
 ዋ : ወኅበ : ኩሎ : ቅሩበን : ከመ : ይብጽሐ : ኅበ :
 ሀሎ : በሰሙን : ዘይመጽእ :

LA GUERRE

DE

SARSA-DËNGËL

CONTRE LES FALACHAS

II

TRADUCTION FRANÇAISE*

(Fol. 159 v°, col. II.) Ayant exécuté tout cela, il y hiverna. En ce mois d'hiver, éclata une maladie dans le camp; beaucoup de monde moururent de cette maladie. Le roi avait d'abord l'intention de faire, aussitôt après l'hiver, une expédition contre les Gallas depuis Angot¹ jusqu'à Gëdëm, Ifat, Faṭagar² et Dawâro. Il avait formé et affermi ce projet avec tous les chefs de partout lorsqu'il les renvoya chacun dans son pays; mais, comme Dieu le dit : cette fois, ma pensée n'est pas comme votre pensée et mes intentions ne sont pas comme vos inten-

* Les notes qui accompagnent cette traduction se bornent à la correction des fautes typographiques du texte précédent, d'après la copie que j'en possède, car l'original m'est inaccessible. J'y ai ajouté quelques variantes du texte d'Oxford qui me furent communiquées par des amis dont le précieux concours m'a beaucoup obligé; qu'ils reçoivent ici mes sincères remerciements.

1. Angot pour Anhaq.

2. Faṭagar pour Fatagar.

tions. Nous disons cela, parce que c'est à lui¹ qui dirige les êtres du monde, qu'appartient la direction² que prit le roi, après que l'hiver fut passé, vers les Falachas et que l'expédition contre les Gallas fut ajournée.

Faisons connaître ici la cause de cette décision. Une lettre arriva qui annonça que Radâi cessa de payer le tribut promis au roi, lorsqu'il était à Gubaê (en disant:) J'enverrai mon tribut, beaucoup de blé, des têtes de bœufs et des moutons tout autant, mais de tout cela il n'a rien donné. Lorsque le roi eut entendu cela, son cœur brûla comme le feu et il conçut alors le projet de combattre les Falachas et re (fol. 160 v°, col. I) nonça à combattre les Gallas. Il convoqua toute l'armée et les chefs du Tigre au délai fixé. A ce propos il disait: Il vaut mieux que je lutte contre ceux qui sont coupables du sang³ de Notre-Seigneur Jésus-Christ que d'aller combattre les Gallas. Il conçut ce projet dans le mois d'hiver.

Revenons à l'histoire de ce roi fidèle à Dieu. Lorsque des gens⁴ de la maison de 'Asbê et de Za-Përaqritos moururent de cette maladie, ils furent pris d'une grande terreur, puis ils se présentèrent devant le roi et lui dirent: Des gens de notre maison sont morts, maintenant nous craignons pour nous-mêmes. Seigneur⁵, faisons nous sortir⁶ de ce camp et établis-nous⁷ dans un endroit où cette mauvaise maladie n'existe pas. Ce roi fidèle prit la parole et leur dit: Vous⁸ qui connaissez les Écritures, comment êtes-vous devenus comme des fous sans⁹ cœur¹⁰ (intelligence)? Cette maladie n'a pas été comman-

1. *ziahû*, O(xford). *bafaqâda ziahû*, « par sa volonté ».

2. *mërâda* pour *marâda*.

3. *damû* pour *damó*.

4. *sabëa*, O. *bëzukhân sabëa*, « beaucoup de monde ».

5. *ëgziëna*, O. *oëgziëna*.

6. *awşëûna* pour *awşëana*.

7. *waanbëruna* pour *waanbërana*.

8. O. *antëmu*.

9. *zaalbomu*, O. *ëla albomu*.

10. *lëb*, O. *lëbunâ*, « intelligence ».

dée contre les lettrés, mais contre les Wadala (insolents)¹ et ceux qui leur ressemblent. Il ne² les a cependant pas retenus dans le katama (campement), mais³, s'apitoyant sur leur terreur, il les envoya dans les champs en les pourvoyant de tout ce dont ils avaient besoin. Quant à lui, après avoir fait le *Tazkâr* de Abba Takla Haïmanot, il quitta le lieu de son hivernage et arriva à Gubaê (*col. II*) le 5 Maskaram, jour de la mort du roi juste Lëbna Dëngël, que la paix soit sur lui! Et dans cet endroit il acheva les jours d'hiver de Maskaram.

De là il partit mercredi, le 13 Tëqëmt; (il partit de là, et, en faisant quatre jours de marche, il se dirigea vers Samên et se reposa le dimanche à Kosogê⁴, et lundi, 21 Tëqëmt, il partit de là et dans quatre jours de marche, par la route de Guëzo, nous arrivâmes aux confins de Waggara et de Šëwâda le mardi⁵ (ou) jeudi, le 25 Tëqëmt, puis nous y fîmes un sëfrâ (stationnement) et on y dressa un dabana (tente royale). Ce jour-là descendirent à Šëwâda beaucoup de piétons et de cavaliers⁶ et enlevèrent beaucoup de bœufs appartenant à des musulmans et à des chrétiens qui retournèrent du christianisme au judaïsme. Ceux-ci firent dire au roi : Nous sommes venus auprès de notre seigneur avec nos femmes, nos enfants, nos bestiaux. Leurs biens étaient auparavant dans le pays gouverné par Radâi, et, par la volonté de Dieu, la venue de ceux-là coïncidait avec la descente de ces braves, afin que⁷ la bonté de notre seigneur se reconnaisse par le retour des biens de ces (gens), après avoir été pillés. Ce jour-là il fut aussi distribué (?) diverses sortes de

1. wadalâ, O. abëdân.

2. Après ako, O. donne : *maštëw zëntu hëlinâ yëčrag wësta lëbkëmu. Zantani bëhilo iyëtramam*, « il ne convient pas qu'une pareille pensée entre dans votre cœur. En parlant ainsi, il ne tenait pas à les laisser, etc. ».

3. allâ pour alla.

4. kosogé pour kosagé.

5. Manque dans O.

6. *mastalzâ'ënâna* pour *mastalzënâna*.

7. O. kama.

céréales, mais ils refusèrent d'accepter du dagussâ et d'autre produit semblable, sinon du blé et de bonne denrée telle que celle qui leur fut pillée (*fol. 161 r°, col. I*); il leur fit restituer d'autres biens à la place de ceux qu'on leur avait enlevés. Il n'hésita pas (à agir ainsi) en disant : Que cela me fait si mes troupes chrétiennes ont enlevé les biens des musulmans et des Falachas ! Oh ! que cette bonté qui ressemble à la bonté de Notre-Seigneur Jésus-Christ, qui fait lever le soleil sur les bons et les méchants et fait pleuvoir sur les justes et les injustes.

Le lendemain, vendredi, aussi nous y sommes restés. Il expédia l'azadj Halibo pour aplanir la route et combler toutes les fondrières, car les Falachas avaient, quelques jours avant, détruit la route, afin de la rendre impraticable aux mulets et aux chevaux; et ce jour-là l'azadj Halibo répara les endroits mauvais et les aspérités et en fit une chaussée droite. Le lendemain il se leva le matin et fit une route dans la direction de Lawârê (? var. Larawi¹) et la mesura au cordeau (?); depuis lors, aucun homme ni aucun animal ne trébucha et ne glissa sur cette route, parce que la main droite du Seigneur protégea la route de ce roi.

Le samedi, nous restâmes où nous campions le jour passé. Quant à Kalêf, le frère de Radâi, il se mit à brûler² par le feu les maisons avec tout ce qu'il y avait, ainsi que les céréales³ qu'il y avait dans les champs, car la moisson blanchissait et tombait en cette saison; il brûla même les gerbes (?) accumulées, sans aucun ménagement. Il agit ainsi (*col. II*), parce qu'il lui paraissait⁴ que le roi s'en irait lorsque les provisions⁵ viendraient à lui manquer; il ne savait pas que le jugement de Dieu était contre lui.

1. Larawi pour Larwé.
2. yâwci pour yâwaci.
3. waëkla pour waëkël.
4. masalo, O. yëmasëlo.
5. ëkla pour ëkël, O. sisâya.

Quant à nous, lorsque nous vîmes la ville ornée¹ de tous côtés de la verdure des semences et du produit de la moisson, nous fûmes poussés à l'aimer et nous voulûmes y rester, ainsi que dit Pierre au Seigneur Jésus sur le mont Tabor : Il serait bon que nous restions ici.

N'oublions pas le récit de la parole de Radâi, qui prophétisa lorsque Harbo arriva. Et celui-ci, étant dad-jân, envoya sa troupe de guerriers exercés auprès des Ševâda, auxquels les soldats du roi avaient fait la distribution (?). Le fleuve qui se trouvait au milieu, personne ne pouvait² le traverser. Alors, il envoya des paroles injurieuses à Harbo, en disant : Brave Azmatch Harbo, regarde devant toi la terre d'héritage, abondant en lait et en miel, hâte-toi donc d'arriver et ne sois pas lent pour en prendre possession et te partager³ ses campagnes. Harbo se tut et ne répondit rien, mais se confia (?) en celui qui juge avec justice⁴. Ses troupes, en combattant ce jour-là, les Falachas⁵, les vainquirent (et les poursuivirent jusqu'à)⁶ la déclivité, mais il ne périt d'entre eux qu'un seul des grands du peuple. Après ces événements, Harbo retourna à son poste en paix.

Profondément blessé par cette injure, le roi puissant Malak Sagad vint à Sa (*fol. 161 v°, col. I*) mên. Cette venue semblait dire à Radâi : Tu as mandé à Arbo qu'il vienne auprès de toi, je suis venu à sa place pour m'emparer⁶ de ton territoire; ce que tu n'as pas cherché, tu l'as trouvé, et (moi) que tu n'as pas appelé, je t'ai répondu; c'est ainsi qu'il dit⁷, et toute la terre s'agita de sa terreur comme il a été dit : J'ai fait remuer la terre et

1. *šërguta*, O. *ënza šërguta*.

2. *zayëkël*, O. *zalahabala*, « n'osait ».

3. *walëtkäfal* pour *walëtkafal*.

4. *lazayëkuanën* pour *lazyëkuëñën*.

5. O. *lašarâwita harbo wadëganwomu*.

6. *ëtkäfal* pour *ëtkafal*.

7. O. *zanta yëmasël mëšëata ëgyziëna khaba falašâ*, « cela ressemble à la venue de Notre-Seigneur auprès des Falachas ».

elle s'agita. Partis le lundi de Sároşa, nous arrivâmes près du camp de Kalêf¹ le mardi². Quelques personnes descendirent au (?)³ Qola, sans qu'il leur eût donné l'ordre, il leur fit voir des boucliers et des lances, il en fit venir chez eux et eux en firent venir chez lui⁴, ils eurent peur⁵ les uns et les autres et construisirent un campement en face, après avoir distribué des provisions; mais cette nuit aucun Falacha n'osa s'approcher d'eux pour les molester, car la majesté redoutable du roi les suivit et son ange veillait autour d'eux.

Tout cela se passa le 29 Tëqëmt. Le séfrâ du roi était dagë'a⁶ et très froid; le lendemain mercredi, le roi descendit d'en haut en bas pour attaquer Kalêf et laissa à Sobrà Dob'a Sêlân, ainsi que Sawiros, avec beaucoup de chevaux et de fusils. Les gens de bouclier du roi construisirent un katama là où les hommes bivouaquaient la veille.

Ceci se passa le 30⁷ Hedar. La route fut ce jour-là en trois⁸ sections (col. II). Contre ceux qui marchaient sur la troisième route s'élevèrent les Falachas, parce qu'ils savaient que ce roi vainqueur n'était pas là et qu'ils marchaient sur une autre⁹ route. Fiktor, fils de l'azadj Fanuel, les vainquit¹⁰ et tua beaucoup de monde parmi eux. Il donna au roi 20 tchabtchabo¹¹; c'est la première victoire de notre seigneur et le commencement de la défaite des Falachas. Il passa cette nuit jusqu'à jeudi matin sans donner le sommeil à ses yeux ni l'assoupissement à ses paupières, en méditant et en

1. Mettre partout *kalêf* au lieu de *kalif*.

2. O. *safarna bašalus khaba*, « nous campions le mardi tout près, etc. ».

3. *ëmqola*, O. *qola*.

4. O. *iħoru khabéhomu*, « n'allèrent pas chez eux ».

5. *watafarhu* pour *watafârhu*.

6. O. *mëdra Dagë'a*.

7. O. *xx*.

8. O. *i*.

9. *kalëët*, O. *kalëë*.

10. *taħayalomu*, O. *taħayala la'ëléhomu*.

11. « Tête avec le cou. »

réfléchissant comment il le fera descendre de la montagne où il s'est abrité.

Dans cette nuit² de jeudi, il rangea³ les troupes et alla attaquer Kaléf; il envoya les combattants en trois colonnes⁴. Par la route inférieure marchait l'azadj Halibo avec Bahër-amba, ayant au devant Dakbragot, le nagâch Wuren de Godjam. De ce côté se trouvaient ceux qui formaient⁵ l'élite des champions du roi, ceux qui ne détournaient jamais leur face des coups des lances et du tir⁶ des fusils et des flèches; et il envoya ceux-ci⁷ avec beaucoup de fusils selon leur tribus et leur nationalité. Quant à lui, il se plaça devant Kaléf⁸, où il fut aperçu avec son armée et s'y fit placer (?). La distance qui les séparait⁹ contenait sept mesures (?)¹⁰ et quelque chose de plus, et avec cela un grand précipice infranchissable entre eux.

Il y eut un combat acharné entre les Falachas et l'armée du roi. La manière de combattre des gens de Kaléf consistait en ce qu'ils roulaient¹¹ des pierres (sur leurs ennemis) et les empêchaient de monter d'en bas en haut; à cause de cela, l'heure de la montée tardait¹² à venir. A 7 heures le roi donna l'ordre de tirer des canons, et (fol. 162 r°, col. 1) du premier coup il abattit Tzawârê Alamâ et une femme qui s'était cachée sous un arbre. Alors Kaléf et son armée furent pris de

1. O. *ěfo yětraběro lakaléf wazakama ěfo yáwarědo emmal'ělla dabr*, « comment il combattrà Kaléf et comment il le fera descendre du haut de la montagne ».

2. O. *ělat*, « jour ».

3. O. *angěha*, « il fit lever le matin ».

4. O. *waěměz*, « et puis ».

5. *gatzót*, « faces, » O. *fanáwát*, « chemins ».

6. *qerúbán* ou *quěrbán*.

7. O. *ěbn*, « des pierres ».

8. O. *kuělomu*, « tous ».

9. *gatzú lakaléf* pour *gatzó kalif*.

10. O. *waaqma rěhqětusa*.

11. Mesure de longueur contenant un certain nombre de coudées.

12. *yěmargeku* pour *yěmargeu*.

13. *quandaya* pour *quandayu*.

panique, parce qu'il leur semblait que la foudre était tombée du ciel. Dobëa Sëltân descendit contre eux de la hauteur, car ils étaient restés en haut pour garder le défilé, de sorte que (les Falachas) se trouvaient attaqués à la fois de droite et de gauche, d'en haut et d'en bas. Quant à Kaléf, il perdit la tête, car son cœur l'égara par suite de sa grande peur, et, serré de tous les côtés, il céda et monta au-dessus d'un grand précipice avec quelques-uns de ses officiers; personne ne gravit avant lui cette (hauteur), c'est la peur qui y fit monter cet arrogant. Ceux qui restèrent de son armée [s'enfuirent¹], de peur des canons et des guerriers de ce roi qui ressemblaient aux guerriers de David, dont la course est comparée par l'Écriture au vol de l'aigle et la force à la force du lion.

Cette fois la moitié des (Falachas) tomba par la lance, l'autre moitié se jeta² dans les précipices en s'enfuyant; les animaux aussi, tels que les bœufs, les chameaux, les mulets et les ânes (furent tués), et (les soldats) n'en laissèrent point de vivants, mais ils les exterminèrent, tel qu'il est dit (dans l'Écriture) : Dieu tua les premiers-nés des Égyptiens, depuis l'homme jusqu'à l'animal. Car Abba-Newâi avait proclamé sous l'anathème que (les soldats) ne laissassent³ ni hommes, ni femmes, ni vieillards, ni enfants, ni (animaux) qui marchent sur pieds.

Un événement stupéfiant arriva alors à une femme faite prisonnière, que (son ravisseur)⁴ amenait, la (col. II) main attachée à la sienne. Voyant qu'elle marchait sur le bord⁵ d'un grand précipice, elle s'écria⁶ : « O Adonâi, aide-moi ! » et se jeta dans ce précipice en entraînant l'homme qui, malgré elle, avait attaché sa main à la sienne. Qu'il

1. O. *lafalṭu ʔmnēhu*, « se séparèrent de lui ».

2. *lawarwu* pour *lazarwu*, O. *bēzkhalomu ʔawarwu*, « la plupart d'entre eux se jetèrent ».

3. O. *iyēmēhēku*, « qu'ils ne ménageassent ».

4. O. *ṭ bēṣi*, « un homme ».

5. *baṣṣāḥ* pour *batṣāḥ*.

6. *bēhila* pour *bāhila*.

est stupéfiant, le courage de cette femme qui n'a pas ménagé son âme¹ de la mort, plutôt que de se joindre à la communauté des chrétiens. Ce n'est pas, d'ailleurs, elle seule qui agit de la sorte, beaucoup d'autres femmes agirent de même, mais celle-ci fut la première (que j'aie vue agir ainsi). L'action de ces femmes ressemble à celle des quarante hommes parmi les juifs, commandés par Walda Korion (= l'historien Josèphe), qui jurèrent et s'entendirent de mourir ensemble en se tuant l'un l'autre, plutôt que de se rendre au gouvernement de Rome, et ils moururent en ce jour-là, et Joseph seul fut préservé par sa sagesse. C'est en quoi la mort de ces anciens et de ces modernes se ressemble, en ce qu'ils ont préféré entrer dans la mort que d'obéir à ceux qui n'ont pas la même religion qu'eux, car les juifs ne concordent pas même en une seule syllabe² avec les chrétiens.

Abba-Newâi avait conçu en ce jour une idée à laquelle il tenait beaucoup. Il dit: Restez (ici)³ cette nuit pour garder les routes de tout côté, afin que cet impie (*fol. 162 v°, col. 1*) que Dieu a condamné, ne puisse s'échapper; mais l'armée du roi ne l'écouta pas et retourna au camp. Bahr-Amba, qui y resta la nuit⁴, avait pris une route proche de la sienne; il ignorait que Kalêf passait tout près de lui, car (l'heure)⁵ d'être pris⁶ n'était pas arrivée comme celle de Radâi, son frère, et le jour de son être tué comme celle de la tuerie de ses compagnons. Puis, il se reposa près de son sêfrâ le mercredi, et le second (?) jour de mercredi ils fit un *guëzo*⁷ de ce camp, et en sortant il fit de l'aqab un sêfrâ.

Quant à Kalêf, après avoir échappé⁸ à la mort, son

1. *mëhëkat* pour *mëhëqat*.

2. *khurmata* pour *khurmâta*, O. *mësla samârawyân waiyëdëmaru mësla*, « avec les Samaritains et ne se réunissent pas avec les Chrétiens ».

3. O. *zëya kuëlkëmu*, « ici vous tous ».

4. *lëlita* pour *ëlata*. O. n'a pas *fanota*.

5. O. *gizé*.

6. *laëkhzatu* pour *lëëkhzatu*.

7. O. *guëëzo*.

8. O. *amšata*.

cœur fut dissipé et il devint comme un fou¹, car il ne savait pas où aller, ainsi qu'il a été dit au sujet de l'homme qui marche dans les ténèbres. Le roi fortifia le katama en ce lieu pendant deux semaines, et là il se rencontra avec le šum Takla Giorgis et Abeto Yohannès et le šum de Sirê Takla Sêlus et avec tous les šums de Tigrê.

Le jour de son arrivée à ce sêfrâ, le roi donna l'ordre de couper les pieds des bœufs, des chameaux qu'il avait dans la ville, afin qu'il n'empêchent pas les combattants étant trop serrés à la bataille, pendant que les Falachas se soulevèrent à Guëzo², car les routes de ce pays sont très étroites et tortueuses. Lorsque cet ordre fut proclamé, les soldats égorgèrent et jugulèrent (?)³ presque tout, depuis le meşgat jusqu'à l'ânesse (?). En regardant faire son cœur doux (col. II) naturel s'en émut et il fit dire à l'azadj d'arrêter l'égorgement des bœufs, lorsqu'il vit le chagrin des gens de la ville. Mais la plupart avaient déjà péri, très peu en resta, car les insensés de la ville, nommés Wadalâ, ont hâté l'égorgement.

Après cela, il partit de là le mardi 20 Hedâr et arriva à Mašaha, et Radâi, le chef de la ville, alla à sa rencontre⁴ au delà du fleuve, après avoir réuni les plus habiles guerriers, tenant des boucliers deux rangs pour un; il (se tint dans) l'un de ceux-là. Le roi se plaça en face de lui et envoya la moitié des guerriers à l'endroit où se tenaient les combattants des Falachas, dans un autre rang. Quant à lui, il expédia en avant les meilleurs hommes de guerre parmi les fusiliers et les porteurs de bouclier, et tua beaucoup de ses guerriers. Lorsque Radâi vit cela, il fut saisi d'épouvante et de tremblement et prit la fuite vers la route de la déclivité. Ceux qui étaient postés dans l'autre champ reculèrent de la crainte de ces guerriers qui les combattaient et

1. abêd pour abdu.

2. O. guë'ëzo.

3. wayahardu pour wadakhdar.

4. O. waşanhomu, « et l'attendit ».

s'en allèrent auprès de leur seigneur et s'enfuirent en arrière, se dirigeant vers l'amba de Radâi.

Ce jour-là, le šum Takla Giorgis campa après avoir traversé le fleuve; le jour suivant, le roi partit en traversant le fleuve, il arriva au katama du šum Takla Giorgis; le lendemain jeudi, nous restâmes en place, et le lendemain vendredi, il partit de là sans avoir terminé la déclivité, le 23 Hëdar. Le lendemain (*fol. 163 r°, col. I*), le samedi juif, il donna mission au šum de Tigrô d'aller par la route inférieure et de l'attendre dans la proximité (?) de l'ambâ de Radâi. Le (roi) vainqueur prit la route supérieure, et à la fin de ce 'aqab nous le trouvâmes (Radâi) faisant Kob (?) pour l'attaquer, en s'abritant et en empêchant la marche des guerriers, mais la peur lui fit négliger la garde de ce poste, car le souvenir de la victoire (du roi) de mardi l'avait terrifié.

Ayant traversé ce défilé étroit, nous marchâmes un peu et nous couchâmes dans un lieu vaste. Le lendemain, le sabbat des chrétiens, nous y fîmes halte. Ce fut le 25 Hëdar, qui est le premier kanoun; c'est le jour de la mort de la grande reine Sëblâ Wangël, qui aimait la prière et le jeûne, craignant le Seigneur et aimant les hommes; que son âme soit reçue dans le règne des cieux avec les âmes de ceux qui reposèrent dans la foi.

Le 27 du même mois, qui était un lundi, il partit de ce sëfra, et ayant voyagé un peu, il arriva près de l'amba de Radâi le 27, et ils virent la déclivité; le cœur des guerriers trembla, parce qu'ils se rappelèrent la destruction des braves compagnons de l'azmatch Iësëhaq dans la proximité de cet ambâ, et ayant terminé cette octave le lundi 7 Taḥsas, qui est le jour où Notre-Dame Marie vint dans le tem (*col. II*) ple, le roi sortit et se tint au bout de la déclivité, divisa les combattants en trois colonnes et mit à leur tête trois grands chefs, qui sont Abba Newâi, Yonaël et Dakḥragot. Il commanda¹ à

1. azaro pour azara.

Abba Newâi de prendre la montée de la déclivité par la route tortueuse et étroite; il commanda¹ à Yonaël de marcher sur (la route) du milieu, et à Dakḥragot il commanda² d'aller par la route inférieure où étaient tombés les compagnons de Iësēḥaq, et, sur toutes les trois routes la bataille fut forte, (spécialement) sur la route où se trouvait Dakḥragot, car Radâi y avait placé dans un chemin étroit des guerriers expérimentés pour empêcher les assaillants, mais l'aide victorieuse de Dieu, qui demeura sur ce roi, les vainquit, Il en tua la plus grande partie et paralysa (?) l'élite des Falachas. Sur la route du milieu et sur celle d'en bas, les troupes, selon leurs divisions de peuples, étant descendues (?), se rangèrent en face de cet amba et firent un katama et demeurèrent ensemble. Abba Newâi, qui marcha dans la direction de la déclivité du précipice, se logea³ dans l'intérieur d'une grotte, au milieu du précipice, qui est vue avec l'amba. L'armée de Yonaël et de Dakḥragot ne laissa vivants ni les mulets, ni les chevaux, ni les ânes, ni aucun autre animal qu'ils ont trouvé dans le butin, car Abba Newâi avait proclamé par anathème de ne rien ménager du butin, mais de les tuer⁴, ainsi que nous avons écrit plus haut.

Et en ce jour de lundi, lorsqu'ils virent ceux de Dakḥragot, les troupes du šum Takla Giorgis et tous les šums de Tigrê se concertèrent et descendirent de leur katama, tenant (*fol. 163 v°, col. I*) l'arc et bouclier, et arrivèrent près de l'amba. Alors descendirent contre eux les guerriers des Falachas et repoussèrent les gens du Tigrê et les poursuivirent jusqu'au milieu de la déclivité, car ils avaient fait leur katama cette fois dans un endroit élevé qui ressemblait à un amba. Mais pas un d'entre eux ne périt.

Le lendemain mardi, le 4 du mois de Taḥsas, le roi

1. azazo pour azaza.

2. azazo pour azaza.

3. O. *iwarada tāhta allā*, « ne descendit pas en bas, mais ».

4. O. *ēmsabē' eška ēnsēso*, « depuis l'homme jusqu'à la bête ».

se leva en rugissant comme un lion et descendit où son armée était campée et, en suivant leurs traces, et, étant passé d'environ le lieu où marchait Dakbragot, il y dressa le dabana. Et lorsque le vit ce juif soulevé contre le seigneur et contre son oint, la peur et le tremblement descendirent sur lui, à tel point qu'il s'exclama en ouvrant la bouche, et dit : Voici, celui-ci veut faire avec moi comme il a fait avec mon frère Kalêf, car son âme intelligente comprit qu'il lui arrivera ce qui était arrivé à l'autre. Ce Kalêf prophétisa autrefois, quand (Radai)¹ proféra contre lui des paroles injurieuses relativement à sa défaite, en disant : Il a été vaincu dans cet amba parce qu'il l'a voulu²; autrement, les guerriers les plus braves n'auraient pas pu y monter, il les a donc laissés³ venir auprès de lui; quand il vit qu'ils tremblaient et ne pensaient pas à monter, Kalêf prit la parole et dit : Il ne manquera pas d'arriver à lui ce qui est arrivé à moi. Lorsqu'il verra la terrible colère du roi, il jugera ma défaite. Cette parole prophétique sortit de la bouche de Kalêf et elle fut accomplie à son heure.

Le soir de mardi au matin de mercredi, il conçut (col. II) un projet de peur, de quitter le refuge où il s'était abrité et renonça de combattre le roi, car l'esprit de crainte posséda son cœur. Alors il se leva en cette nuit où il se rendit à Abba Nowâi, s'en alla avec sa femme et ses enfants et quelques compagnons en qui il avait confiance⁴ et ils entrèrent dans l'intérieur d'une grotte qui était au-dessus du précipice où personne ne monta auparavant et dispersa ses guerriers de tous les côtés, afin qu'ils fussent soustraits à la colère du roi; puis, il envoya deux messagers pour dire à l'Abba : Jure-moi par ton Évangile que tu m'obtiendras la miséricorde devant le roi et que tu ne me molesteras pas. Et étant pos-

1. O. zëntu Radai.

2. baaëmiro pour zaamro.

3. khadagomu pour khêdêgusa, « à plus forte raison, » qui convient peu au contexte.

4. zayaamnomu pour zaiyaamromu (?).

tés de loin, ils appelèrent et dirent : Nous avons à te faire une communication, envoie-nous (des gens) pour nous recevoir; il leur envoya cinq personnes pour les recevoir. En arrivant ils lui firent la communication; Abba Newâi leur dit: Dites lui: Comment te croirai-je? autrefois tu as dit qu'Abba Newâi vienne pour que je lui dise ce qu'il y a dans mon cœur; en parlant ainsi tu m'as fait descendre de mon katama et tu m'as trompé, et tu as refusé de venir me trouver; je ne te crois plus à cause de cela. Maintenant jure-moi par ton Pentateuque et je jurerai par mon Évangile, et ayant fait ainsi, il dit: « Conclu! » et avec les messagers il envoya cinq hommes pour apporter sa réponse et le sceau de la parole qu'il dira, maintenant qu'il se tienne au serment, car tout se passe par serment.

Alors il envoya la nouvelle au roi, en disant: (Voici) ta nouvelle, ô roi, Dieu a livré ce Falacha entre tes mains. Ayant entendu cela, le roi ne s'est pas glorifié comme les païens et ne désespérait¹ pas, comme les insensés si un chagrin leur arrivait, car il savait que c'est dans les vicissitudes de l'œuvre de ce (fol. 164 r°, col. 1) monde corporel que le Très-Haut manifeste sa main, car il est écrit ceci: un temps pour le chagrin et un temps pour la joie, un temps pour la victoire et un temps pour la défaite. Mais il rendit grâces à Dieu, en disant: Louange à Dieu qui élève les hommes [justes] et qui jette les méchants de leurs sièges.

Quant à Radâi il conçut un projet fort et une œuvre de sage: Il s'est dit: Il vaut mieux servir ce roi vainqueur des vainqueurs que de résister à celui avec qui même une armée pourvue de fusils et de canons ne peut entrer en lutte. En ce qu'il a dit il n'a pas menti. Il vint auprès de Newâi à l'aube du jour de mercredi, et avec cela il se confia à la pitié de ce roi clément et miséricordieux, comme les pécheurs se confient à la pitié de Notre-Seigneur Jésus, qui dit: Je ne suis pas venu pour (appeler) les justes, mais pour appeler les pécheurs à la pénitence.

1. *lasfâ* pour *lasëf*.

Occupons-nous ici d'Abba Newai. C'était un moine qui n'avait pas appris la stratégie; voici qu'il dépassait les guerriers en s'engageant dans la bataille et ne reculait pas de la crainte de l'épée et de la lance. Regardez donc la bravoure de ce moine, qui ne connaissant autre chose que le travail de la main qu'exercent les moines pauvres, a vaincu néanmoins les habiles de guerre qui ont appris à guerroyer depuis leur enfance. Étonnante est l'œuvre du Seigneur, qui fortifie les faibles et affaiblit les forts, ainsi que dit David dans le psaume cxxiv: Béni sois, Seigneur mon Dieu, qui as appris la lutte à mes mains et la guerre à mes doigts.

Notre roi-guerrier resta cette nuit en faisant entourer l'amba de tous les côtés (*col. II*), et au point du jour, il y monta et n'y trouva pas un seul qui lui fit opposition. De grosses pierres, qui étaient posées¹ autour de cet amba, afin de les rouler² l'une après l'autre au moment du combat. Quelques-unes ont été placées au temps du roi Ba'êda [Maryâm]; d'autres ont été placées au temps du roi Eskëndër et du roi Naod, que la paix soit sur eux et que le Seigneur les prenne en pitié et miséricorde. La façon de ces pierres est ainsi: On les a lissées comme un tympan (?)³ et on les a placées dans tous les coins; l'une fut appelée « lumière, » l'autre fut appelée *Habëk*⁴, et la troisième *Bawâ*; il y en a encore d'autres dont nous ignorons les noms. Tout cet honneur fut fait à ces pierres, parce qu'ils se confiaient en elles en abandonnant Dieu qui, s'il menace les montagnes, elles fument, et qui renverse les montagnes puissantes. Et lorsque (le roi) monta vers ses impies, ils les poussèrent encore plus fortement avec leurs doigts pour les faire rouler, parce qu'ils se hâtaient de s'en aller par tous les chemins, en prenant la fuite. Et lorsque l'armée du roi monta sur cette montagne, ils ne trouvèrent rien que des épées et des *selaïn* (lances de longueur moyenne).

1. *yěšayēm*womu pour *yěsamai*womu.

2. *yámargehē*womu pour *yēmargēhē*wo.

3. O. *karabo*.

4. O. *Hasab*.

Quant à Abba Newâi, lorsque Radâi vint auprès de lui, il l'amena auprès du roi, (Radâi¹ ayant jeté de la cendre sur la tête,) et le plaça devant le saqala, dans la honte et l'opprobre. Ensuite, tous les hommes du katama, grands et petits, hommes et femmes (poussèrent des cris), car c'est ainsi (fol. 164 v°, col. I) qu'ils ont l'habitude de pousser des cris de joie en l'honneur du vainqueur. Mais ce roi messianique ne s'est pas glorifié de cela, comme les fous qui se glorifient de leur force et se vantent de leurs grandes richesses, mais il donna louange à son créateur, en disant : Cela est arrivé par la puissance de mon Seigneur Jésus-Christ.

Ensuite il dit à Radâi : Ne crains pas qu'il t'arrive comme tu l'as cru, mais fais attention que tu ne pêches pas une autre fois, et alors il t'arrivera quelque chose de pire. Il fit venir sa femme, ses biens et ses enfants, et Abba Newâi les lui rendit. On ne trouva pas de richesses, mais un petit nombre de vêtements, car ce n'était pas un amasseur de richesses, mais un laboureur de terre qui mangeait son pain à la sueur de son front.

Vendredi, le 6 Taḥzas, Abba Nawâi monta à l'amba supérieur, en y portant un dabana avec le Tabot de Jésus et les vases sacrés avec lesquels on fait le sacrifice de la messe; il amena aussi les prêtres de l'église, les chantres ordonnés pour faire le sacrifice, comme les enfants d'Aaron, et fit monter le sacrifice (donner la communion). Le but de l'acte d'y administrer le sacrifice fut pour sanctifier ce lieu contaminé par les porcs des champs et brouté par les bêtes de la campagne.

Le jour de dimanche, le roi monta sur cette montagne avec beaucoup de soldats et entra dans cette église pour offrir un sacrifice de glorification au Seigneur (col. II) dans le lieu où l'on n'invoquait pas le nom de Notre-Dame Marie; il fit le sacrifice du corps (= la communion), et du sang du Fils de Dieu, qui a été fait homme, du Saint-Esprit et de la Sainte-Vierge. Le second but fut la

1. Radîâ pour baëdêhu (?).

propagation de l'événement pour que l'histoire se répande à la génération à venir, que les pères le racontent à leurs enfants et aux enfants de leurs enfants, afin qu'ils mettent leur confiance en le Seigneur et qu'ils n'oublient pas les œuvres du Seigneur et ses prodiges, qui furent faits dans cet ambâ; et, en ce jour, 'Asbô administra l'encens *mugar*, en rappelant la victoire du roi et la défaite du Juif. C'est l'usage des prêtres de l'Éthiopie de chanter dans l'église des cantiques d'homélie (édifiants), en commémorant l'excellence du roi de chaque époque.

Après la fin de la messe, il sortit de l'église et entra dans la tente qu'il avait dressée pour lui et fit un grand festin et un abondant banquet, auquel il invita d'une part les azadj et les chefs, d'autre part il invita les jeunes officiers (*bēlaténotch*) de l'intérieur; il leur fit apporter tout et ne leur laissa manquer rien de ce qu'ils désiraient¹. Ce fut une grande joie, et les prêtres disaient: C'est le jour que Dieu a fait, réjouissons-nous et soyons en allégresse en lui. A 9 heures il descendit de la montagne et alors les restants de l'armée le reçurent en tirant des coups de fusils et de canons, selon l'usage des Francs et des Turcs; ils passèrent cette journée dans une grande allégresse.

Deux semaines se passèrent dans ce sēfrâ, et pendant cet arrêt, les gens du katama disaient: Radâi nous échappera (*fol. 165 v°, col. 1*) et s'en ira auprès de son peuple; il vaut mieux le mettre en prison, et lorsque nous quitterons le Samên et que nous arriverons à Gubâê, nous le relâcherons. Alors ils lui mirent des chaînes de fer, et cet emprisonnement n'était pas fait en vue de lui faire du mal, mais dans le but que la ville ne fût pas troublée et que l'impie ne soit pas roi comme c'est son habitude.

Maintenant nous ferons connaître la fin de l'affaire de

1. O. *waastayomu bērukha wayna bayēēli cēlat*, « et il leur donna beaucoup de vin à boire en ce jour ».

ces pierres que nous avons mentionnées. Le jour où ils montèrent à l'amba, (les Falachas) poussèrent une d'elles, la plus grande, et lorsqu'ils l'eurent roulée, elle descendit jusqu'au bas en broyant tout ce qu'elle trouva devant elle; et en cessant de rouler elle entra dans l'intérieur de la terre, en profondeur de deux coudées, à cause de son grand poids. On croyait donc que lorsqu'elle rencontrait un homme, celui-ci aurait laissé sa chair et ses os; on n'en a cependant rien trouvé. Gloire à Notre-Seigneur Jésus-Christ, qui a protégé les chrétiens et qui n'a laissé périr aucun homme par ces pierres.

Maintenant décrivons le don que le Seigneur a fait à ce roi, non après beaucoup d'années et de jours, mais dans un seul jour, par la terreur de sa colère (et) sans combat, comme il a été dit au sujet du Seigneur : Il regarde la terre et fait qu'elle tremble et fume. La grâce de Dieu qui demeura sur ce roi aimant le Seigneur, a rendu tremblants et angoissés Radâi et les siens, à tel point qu'ils ont abandonné l'amba où ils s'étaient abrités et se sont dispersés sur plusieurs routes, avant de vaincre les braves (comme ceux?) qui s'étaient levés successivement dans leur temps, (et) se montraient faibles et petits. Vespasien et son fils Titus assiégèrent Jérusalem; ils campèrent au dehors des murs pendant trois ans, en l'entourant de tous les côtés; à la fin de trois ans il réussirent à brûler le temple, après avoir détruit trois murs d'enceinte. Parmi les juifs, les plus braves furent tués et la plupart en furent faits captifs, et depuis lors jusqu'à présent, leur souvenir a été effacé; ceux qui ont échappé au massacre et à la captivité ont été dispersés dans tous les pays. Toutes ces victoires des Romains ont duré des années.

Marqos, l'azmâtch de Bagêmédër² dans le temps, a été témoin du fait et puissant en autorité au temps du roi Ba'ëda Mâryâm, où étaient les Falachas dont nous écri-

1. O. *konu khësûrâna wa*, « furent vilipendés et ».

2. *Bagêmédër* pour *Bégamédër*.

vons l'histoire. Ce Marqos que nous venons de mentionner vint et campa au pied de leur ambâ pendant sept ans; puis il les vainquit avec beaucoup de peine (?) et de ruse et les livra dans sa main et s'empara de toutes leurs villes. Puis l'idée lui vint, en disant : Comment puis-je donner la foi¹ à ces maudits, qui irritent toujours le Saint-Esprit par leurs œuvres; plutôt que de les laisser en vie, il vaut mieux les extermine. En disant cela, il ordonna que le crieur public criât et proclamât, en disant : Tout Falacha doit venir à l'endroit que je lui indiquerai, celui qui n'y viendra pas, sa maison sera pillée et son bien sera mis à sac. Puis, tous les Falachas s'assemblèrent autour le mekuënën de Marqos, et ce fut une grande assemblée; puis, il ordonna à ses compagnons de leur couper le cou avec l'épée², au point que leur sang coula et que leurs cadavres emplirent la campagne; alors fut accomplie la parole ironique que leurs pères avaient prononcée au jour du crucifiement de Notre-Seigneur, en disant : Que son sang soit sur nous et sur nos enfants.

Le fait suivant arriva il y a peu de temps : Esdëmur, le lieutenant (*fol. 165 v°, col. 1*) de l'armée d'Ebn-Atman, se posta avec son armée près d'un ambâ qui est situé dans le pays de Zabid, et les gens de cet ambâ avaient fait du tort à Ebn Atmân en ces jours; c'est pourquoi il vint auprès d'eux et construisit une ville près de leur ambâ, et il resta huit ans en combattant avec eux, et à la fin de ces années et de ces jours il les vainquit et les soumit et leur imposa un tribut. Cette victoire a demandé un si long temps a (néanmoins) émerveillé tous ceux qui l'ont vue et entendu (raconter). Nous aussi, nous rivaliserons en disant : Un miracle est la victoire de ce roi Malak Sagad, qui n'y a pas mis trois ans comme Titus, ni sept ans comme Mar-

1. C'est-à-dire accorder l'amân ou le pardon.

2. O. waëmëz qatalwomu lakuëlomu ënbala yâtrafu çabiya wanëusa, « puis ils les tuèrent tous sans avoir laissé (en vie) grands et petits ».

qos¹, ni huit ans comme Esdēmër, mais (l'a gagnée) dans un jour où lui vint en aide la main forte et les bras élevés qui ont exterminé l'armée de Sennachérib. Dieu a abaissé sous ses pieds les montagnes élevées, dont le sommet touchait au ciel, ainsi qu'il a été dit au sujet des rois de Kana'an : Les murs de leurs forteresses arrivaient jusqu'au ciel; cette parole qui a été dite au sujet de la dimension de leur hauteur, nous disons aussi au sujet de l'ambâ qui paraissait toucher au ciel.

Le 21 du mois de Taḥsâs, ce roi vainqueur partit de son katama du sein de la montagne pour le katama d'en haut où furent (*col. II*) les *guaz*. En ce jour il fit une grande joie avec ses parents et ses sœurs et les autres siens. Quant à sa propre joie, elle fut en la glorification de Dieu, qui fit voir un miracle par sa main.

Le 29 du mois, fête de la naissance de Notre-Seigneur Jésus-Christ, il y eut une grande joie, et le soir de ce jour il mit le wëradj que mettent les princes et ceignit le diadème du sacerdoce² que ceignent (les prêtres) lorsqu'ils sont ordonnés. Alors il dit : Nous avons été ordonné de l'ordre de *nëbra-ëd* de la garde d'Aksum, au sujet du tabot du Dieu d'Israël. Donc, ô garde d'Aksum, voici que tu es arrivé au rang le plus élevé. Avant on ordonnait des hommes humbles à cette dignité tienne, maintenant elle est unifiée avec celle du roi, maintenant la couronne est la couronne de royauté. Puis, il alla vers le trésor de la chapelle du tabot de Notre-Dame Marie et dans l'église de Notre-Seigneur Jésus-Christ et leur distribua des dons, en adorant comme font les chefs laïques devant le roi, et il dit à Asbê : Prends la fonction de Nëbrëd à notre place de gabaza Aksum. Voici, il fut élevé plus que les chefs d'Aksum qui l'ont précédé jusqu'à ce qu'il fût à la place du roi, de même que la dignité d'Aksum fut élevée et monta jusqu'au rang de la royauté. Personne ne souleva une opposition contre cette fonction du sacerdoce, tel que Hyrcan qui rivalisait

1. *Marqos* pour *Marqës*.

2. *këhënat* pour *këhënat*.

avec Aristobule lorsque celui-ci réunit dans sa personne la dignité de la royauté et du sacerdoce; mais tous les prêtres disaient d'une seule voix : Il le mérite trois fois (?). Tout cela arriva dans le lieu où il était, en partant du premier sěfrâ à une marche (*fol. 166 r°, col. 1*) de deux¹ jours dans ce sěfrâ et il fit la fête du baptême. Là il passa deux² semaines.

Ne négligeons pas de décrire le mauvais état de la terre de Samên. Toutes ses routes sont tortueuses et ne sont pas droites; la plupart sont des précipices; les chevaux, les mulets et les ânes n'y peuvent marcher qu'un à un et cela encore avec difficulté. Le second mal consiste dans le froid excessif, au point que les voyageurs ne peuvent y rester par suite du froid, sauf les gens du pays qui y sont habitués. Le troisième mal est la neige, qui tombe en haut et en bas en même temps, pendant que le sol est ardent au-dessous. Un jour que nous nous mettions en mouvement pour attaquer l'ambâde Kalêf, il neigeait toute la journée³, et lorsqu'il fit matin, nous vîmes que la région où nous nous trouvions était partout couverte de neige, et les gens du katama aussi, lorsqu'il tombait de la neige, ne pouvaient marcher dans aucune direction, ni mettre le pied au dehors. A tel point que les érudits disaient : Ce pays ressemble aux territoires d'Égypte, au sujet desquels il a été dit : Il a changé leur pluie en neige, mais la chute de neige de ce territoire est pire que celle des premiers, car dans celui-ci la neige est la pluie (ordinaire), tandis que dans les autres territoires, la chute de neige n'a duré qu'un seul jour, et cela afin de punir Pharaon.

Nous allons décrire ici l'abaissement de Radâi qui tomba, comme Sennachérib, dans l'avilissement et la honte, (et) comme le diable par son arrogance. Il donna aux montagnes de ses territoires les noms des

1. II pour L.

2. II pour L.

3. O. *lélita*, « la nuit ».

montagnes d'Israël; il appela l'une mont Sinai, une autre il (*col. II*) nomma mont Tabor, et il y en a d'autres que nous n'appelons pas de leurs noms. Combien est mauvais l'orgueil de ce juif, qui a donné à ses montagnes les mêmes noms que ceux des montagnes d'Israël, sur lesquelles le Seigneur descendit et leur révéla les mystères de son royaume!

Quant à ce roi, il se leva et dirigea sa face vers Aqata, en dépassant¹ un peu il fit un sēfrā le 19 de Tēr; là il passa une semaine et demie, et il se leva le 30 de ce mois, il descendit vers une déclivité par un chemin étroit et tortueux. Ce jour-là périrent beaucoup de bêtes de somme, telles que les ânes et les ânesses (?); ayant descendu en bas, il fit un sēfra, et le lendemain, le 1er Yēkātīt, nous primes une route de montée du Mašahā²; ce jour-là il y eut un long défilé pire qu'hier, et quand ils se sont rencontrés, les hommes et les bêtes fatigués trouvèrent la douleur et la souffrance, comme la femme qui accouche laborieusement. Puis, en sortant de la déclivité, il fit un sēfrā³. Abba Newāi en sortit après les autres, en soutenant ceux qui étaient embarrassés et en relevant ceux qui tombaient. Le lendemain mardi, nous y passâmes la journée.

Le jour de mercredi nous partimes, et nous fimes halte dans un endroit large; là, nous passâmes la journée avant le jeûne, et nous fortifiâmes la place (*fol. 166 r°, col. I*) jusqu'au mercredi(?), le samedi du carême, et pendant qu'il était là, (le roi) envoya à toutes les villes pour fortifier les habitants qui ont échappé au massacre, et à ceux qui se sont cachés dans les montagnes et dans les cavernes, et il commanda à l'awadj de leur dire: N'ayez pas peur, restez dans vos territoires, mais obéissez à ceux que nous vous avons préposés. Puis nous partimes le 7 Magâbit, et en sortant de la déclivité, nous restâmes le samedi à Sewādâ, et de Sewādâ nous partimes le 15 du mois de

1. *halifo* pour *halif*.

2. *mašahā* pour *mašaha*.

3. *sēfrā* pour *sēfra*.

Magâbit, et en quittant la déclivité, nous fîmes un sēfrâ où nous l'avions fait auparavant, et de là, à 9 heures, nous marchâmes neuf (?) jours (et) nous arrivâmes à Kosogé¹, et nous restâmes là le samedi, et il y passa le lundi, pendant lequel il renvoya le Mëkuanën de Tigrê, šum Takla Giorgis, le Baḥr Naggâš Sëbḥat-laab, le šum, de Tigrê Takla Sëlus, et tous les šums de Tigrê. (Le 29, les šums)² partirent chacun pour son poste, et le roi aussi revint dans le katama de Gubâê, le sixième sabbat du jeûne, et le 25 de Magâbit, le jour de lundi, il renvoya Daḥragot, Wadjqoṣ et le Godjam-naggâš Qozmos, en leur donnant des décorations et des félicitations dépassant les décorations et les nominations (ordinaires), parce qu'ils ont agi virilement et n'ont pas ménagé leurs personnes, lorsqu'ils (*col. II*) combattaient contre ses ennemis.

Et lorsqu'il arriva à Gubâê de l'expédition, il ne fit pas de fête comme d'ha[bitude], parce que c'étaient des jours³ de jeûne, et les docteurs de l'Église les appelaient jours de tristesse, mais il fit une fête après que les jours de jeûne furent terminés dans le mois de la Pâque, au point que les docteurs disaient : Cette double (pâque) vaut mieux que la pâque de Josias.

Ici nous avons accompli la conclusion de ce livre, pendant que nous disons : Gloire au Seigneur, qui a donné⁴ la victoire à notre roi Malak Sagad, et que sur lui et sur nous soient sa clémence et sa miséricorde à tout jamais. Amên et amên.

Cette histoire des juifs fut terminée la 7703e année des années du monde, 1868e des années d'Alexandre⁵, 1573 de l'incarnation de Notre-Seigneur Jésus-Christ, louange à lui, 1297 des années des martyrs, 18e année

1. Kosogé pour kosagé.

2. Manque dans O.

3. O. *warkha*, « mois de ».

4. *zawahaba* pour *zawahabo*.

5. 1868 pour 3860 + 60.

6. Ajouter : « doué de deux cornes » (= ar. *Dhu'l-qarnain*).

du règne du roi Malak Sagad, fort et victorieux dans la guerre. Que le Seigneur affermissse son trône comme le firmament du ciel, et qu'il prolonge ses jours comme les jours de deux oliviers¹. Amên et amên².

Autrefois, il y eut neuf tribus que Salmanasor amena en captivité; il leur fit traverser la mer et les établit dans un pays fertile qui s'appelle « la mer des vivants³ » . . . (col. II).

Alors l'hivernage se fit à Gubâê, et pendant que le (roi) était là, une nouvelle arriva qui disait : Les Falachas ont envahi le pays de Waggara, ont brûlé par le feu beaucoup de maisons, et ont fait prisonniers hommes et femmes; ceux qui moururent et ceux qui furent faits prisonniers sont peu nombreux, parce qu'ils sont descendus comme des voleurs, par la crainte du roi. Ayant entendu cela, le roi brûla comme le feu, parce que la mouche a eu l'audace d'attaquer le chien, et cette audace ressemble à l'audace du bœuf sur le lion qui le⁴ brise, et à l'audace du mouton sur le loup qui l'enlève. Si (le juif) avait de l'intelligence, il se serait amendé par (le souvenir) de l'extermination de son peuple, (et) des forts qui s'étaient fait une renommée dont l'histoire a noté les actes de vaillance, et à la fin le récit de leur extermination. Mais le Seigneur a jeté le délire dans le cœur de ce juif, pour qu'il oubliât la destruction de son peuple auparavant, à tel point qu'ils a fait un razzia contre les chrétiens et a pris hommes et bêtes, afin que ce soit la cause de sa destruction.

Quant au roi, il commanda en disant : Celui qui ne viendra pas à notre porte le jour que nous fixons, parmi

1. *ētzawa zayl* (O.) pour *ētzawat*.

2. Passage sans portée pour le récit, imprimé par distraction, et qu'il est inutile de traduire.

3. O. *bēhēra bētzuc'an*, « pays des bienheureux ». La suite manque.

4. Passage inutile, omis dans la traduction. A partir d'ici, le texte du manuscrit d'Oxford diffère entièrement de celui de Paris, et je n'en possède pas de copie.

5. *zayēsabēro* pour *zayēsabēr*.

les troupes, les hommes à cheval ou à pied, ses biens seront enlevés et un autre prendra aussi sa fonction; et la voix de l'awâdj fit le tour (du camp) en annonçant cela. Il partit de Gubâê et resta le samedi à Kambide Waggara; ce jour fut avec lui (*fol. 167 v°, col. I*) celui à qui convient l'honneur, la louange et la royauté, et pour la seconde fois (?) il fit le samedi à Šëwâdâ; et sa marche fut avec lenteur (?) à cause des aveugles, des boiteux et les infirmes, parce qu'ils le suivaient lorsqu'il allait en expédition, afin que sa main libérale et secourable envers les pauvres et les miséreux leur vienne en aide. Ceux-ci avaient l'habitude de suivre ce (roi) miséricordieux partout où il faisait expédition, à cause de cette bonté, de même que se refusèrent à quitter Notre-Seigneur Jésus-Christ (ceux) qu'il rassasia avec cinq pains et deux poissons. Comme disait un vieillard, le miracle des pains ne leur permettait¹ pas de se séparer de lui; de même, les pauvres et les miséreux qui recouraient à la miséricorde de Notre-Seigneur ne voulurent pas se séparer de lui, et alors même que l'awadj en avait proclamé l'ordre, ils refusèrent de le quitter, mais le suivirent. Lui aussi ne se fâcha point contre eux à cause de la transgression de sa parole, mais il soutenait ceux qui se trouvaient dans l'embarras et relevait ceux qui étaient tombés. Notre-Seigneur disait aux gens qui le suivaient: Vous ne me recherchez pas à cause du miracle que vous avez vu, mais parce que vous avez mangé du pain et que vous vous en êtes rassasiés. Cela fait croire qu'il connaissait leurs pensées et (leur) amour du profit du corps. Quant à notre seigneur, il ne leur disait pas une parole pour affliger leur cœur, mais (il leur parla) avec des paroles douces, comme un père miséricordieux, et avec cela il multipliait les prières et les suppliques devant le Seigneur, pour qu'il lui fit voir la chute de son ennemi, le juif (*col. II*) orgueilleux dont le nom était pire que ses œuvres et dont les œuvres étaient pires que son nom, celui qu'on appelait Guěšan²,

1. *iyabhawomu* pour *iyěhabwomu*.

2. *Guěšan*; on écrit aussi *Guašan*, *Guašēn* et *Gušēn*.

qui était de la famille et des gens de la maison de leur chef, que le Seigneur a fait tomber dans la main du roi clément, qui tenait d'une main le châtiment et de l'autre main la grâce et la miséricorde qui protégeait les fidèles, et de l'autre main sortait la vengeance et le châtiment qu'il infligeait aux impies. Malheur à celui qu'il châtiait dans sa colère, et heureux celui qui a trouvé une récompense de sa main. Louons celui qui corrige par son châtiment et qui compatit aux pauvres dans sa clémence et dans sa miséricorde.

Lorsqu'il parvint à l'amba, où Guašan s'est confié, en cessant de se confier dans le Seigneur, qui en touchant les montagnes, les fait fumer. L'arrivée de ce roi eut lieu la troisième semaine, le 7 de Taḥsas, et les gens de guerre vint à sa suite. Il les mit en rang et les plaça au pied de l'amba, pour qu'ils le gardent de tous les côtés et qu'ils le privent de boire de l'eau. Daḥragot avec ses troupes campèrent en face, et les autres troupes aussi, placées selon leurs rangs et leurs grades, firent un katama dans l'endroit qui leur était destiné. Yonaël et les siens campèrent dans le site le plus élevé, et obstruèrent¹ tous les puits d'eau qui étaient sur les côtés de l'amba. A côté de cet amba (*fol. 168 r°, col. 1*), il y eut un autre amba, le plus petit de tous, qui s'appelait Šakanâ, et au pied de cet amba ils firent un katama, le šum Gabra Iyasus et Abërham, selon leur rang et leur tribu, et Šëḥ Agnê Aqaba Mikâël étaient près de celui qui était placé plus haut qu'eux. D'un rang (?) avec les siens et avec d'autres troupes attaqua l'amba, quant à ceux qui étaient postés au-dessous de l'amba, c'étaient des Gua-râbaras solides et guerriers et de haut rang dans leurs tribus. Un jour il envoya un de leurs grands auprès d'eux, paraissant paisible, et demandant qu'on leur accorde la réconciliation. Et le soir de ce jour, il assailit le Šëḥ-Agnê, et tua beaucoup (d'hommes), et tua leur chef 'Aqaba Mikâël. Lorsque le roi entendit cela, il rugit

1. *yēdfēnu* pour *yēfanu*.

comme un lion et appela Maqâbis : Va avec les tiens et fais un katama là où se posta 'Aqaba Mikâêl, et combats-le énergiquement jusqu'à ce que tu l'aies vaincu ou que tu sois vaincu. Celui-ci ayant dit *oho* (oui), alla où il lui avait commandé et prit (les puits) d'eau à boire pour lui et pour ses bestiaux. Entre les deux ambas il y avait un défilé étroit, où l'on se rendait pour affaires et pour la guerre, là il plaça des hommes forts pour les empêcher de s'entr'aider en paroles et en actes. Lorsque les jours de la guerre se prolongèrent, le siège les serra davantage de toutes parts. Lorsque les soldats du roi souffrirent de la faim et furent exaspérés, ils réfléchirent et dirent : Il vaut mieux mourir dans la bataille contre les ennemis de notre seigneur, comme on dit : (*col. II*) « La lance vaut mieux que la faim ; » et cette pensée fut inspirée par la sagesse du Seigneur, qui abolit la guerre des confins de la terre. Il continuèrent l'attaque pour monter à cet amba et fortifièrent leur âme à la mort, et les Falachas aussi fortifièrent leur âme, mais le Seigneur jeta la peur dans le cœur des Falachas et le courage dans le cœur des chrétiens, et (ceux-ci) recommencèrent la bataille, et les soldats du roi dispersèrent ceux dont la pensée dans leur cœur était orgueilleuse et ils chassèrent les puissants de leur siège. C'est étonnant que ceux d'en bas aient chassé ceux d'en haut, car telle est l'habitude du Seigneur de détruire les forteresses.

Ces Falachas montèrent à l'amba supérieur, où se trouvaient leurs femmes et leurs enfants; les chrétiens s'emparèrent de l'endroit où restaient les Falachas et s'emparèrent aussi de l'eau que buvaient les hommes et les bêtes. Après un court intervalle, lorsqu'ils furent pressés par la soif d'eau, ils envoyèrent une lettre auprès des grands des gens d'Ela Wasangê, le chef des grands belatênolch (jeunes officiers), qui était renommé et loué¹ par ses compagnons de guerre qui ont acquis un nom par leur bravoure et par leur force extraordinaire. Le général

1. *zalazakhara* pour *walazkhâro*.

de cette armée était alors Wasangê. Ils l'envoyèrent encore à Maqâbis, le chef des petits bëlatênotch, avec les siens pour aider les combattants qui étaient à Šakana amba.

Après l'arrivée de Maqâbis, les Falachas envoyèrent une lettre à Ela Sawiros, en deman (*fol. 168 v°, col. I*) dant la paix. Les paroles de leur lettre disaient ainsi : Envoie pour nous une lettre auprès du roi, afin qu'il nous envoie Yonaël pour nous recevoir et qu'il pardonne à nos péchés ; voici, nous avons péché avec nos pères, nous avons manqué et erré. O toi qui appelles les hommes au repentir, que ta miséricorde nous parvienne ; espérance des pécheurs, chercheur des brebis égarées, ne repousse pas ton troupeau, et reçois-nous avec les brebis qui paissent dans ta prairie. Ayant vu cette lettre, le roi eut pitié d'eux et envoya Yonaël pour les recevoir et lui dit : Ne te fâche pas contre eux et ceux qui sont avec eux, et il ne s'est pas rappelé l'affaire du sang de ses serviteurs, qui a été versé par leurs mains. Combien est belle la bonté de ce roi miséricordieux qui ressemble à la bonté de Notre-Seigneur Jésus, qui pria pour ceux qui l'ont crucifié, en disant : « Mon Père, pardonne-leur ! » En arrivant au pied de l'amba, il dit aux Falachas : Je suis venu pour vous recevoir et pour vous faire du bien en tout.

Ayant entendu cela, ils s'en réjouirent et descendirent avec tout ce qu'ils possédaient et laissèrent ni un vase dans leurs maisons. En arrivant auprès de Yonaël, celui-ci leur communiqua la parole du roi : Restez, le roi vous le dit ; ils s'en réjouirent encore davantage, car ils le connaissaient d'auparavant pendant que la domination du Samên était dans sa main. Cependant les bëlatênotch qui se trouvaient avec Wasangê et Maqâbis voulurent les piller, mais Yonaël les empêcha, craignant l'ordre du roi miséricordieux envers son katama, et il leur donna un sēfra à peu de distance de là.

Quant à eux, ils s'approchèrent (*col. II*) de Yonaël selon l'habitude des hommes de faire un don à celui qui leur

accorde une gracieuseté, sept paires de bœufs, et de moutons aussi au nombre de sept¹, ainsi que dix épées; ils les apportèrent en son honneur. Mais lui, il dit : Je veux vos personnes et non pas votre bien ou vos épées. Vous combattrez avec elles vos frères qui se sont révoltés contre le roi, les bœufs et les moutons soient à votre disposition, le roi vous donnera des biens et moi aussi je vous aiderai, autant que je pourrai, des dons de mon seigneur. Il leur parla ainsi afin que soient contents ceux qui ne méditaient pas le bien mais le mal, et de purifier la pensée de ceux qui n'est pas pure de ruse.

Nous écrivons ce qui est juste à la suite de cela. Le soir de ce jour, environ cinquante de leurs hommes choisis, munis d'épées, de lances et de javelots ou couteaux, se tinrent devant sa face, et dirent : Permets-nous de parler devant toi, car nous avons une demande à faire. Quant à lui, il les a prévenus, et leur a dit : Allez dans votre sēfra, et ensuite vous viendrez me parler. Ils sortirent et se rendirent dans leur sēfra. Cette présentation devant Yonâël, les uns disaient : (C'est pour) le surveiller, les autres disaient : Il les favorise pour qu'ils s'en aillent en secret et son cœur ne réfléchit pas. Cette fois ils s'en allèrent en secret, mais ayant entendu le bruit de leur pied, Yonâël les suivit avec sa troupe et trouva ceux qui étaient en retard et enleva leurs boucliers et leurs lances et les donna à sa troupe; il envoya la moitié de sa troupe auprès de leurs femmes (*fol. 169 r°, col. II*) et de leurs enfants. Quant à lui, il fortifia son cœur et les poursuivit, et après avoir marché un peu, il trouva en route ceux qui restaient en arrière et parmi eux les uns il a tué, aux autres il a pris les instruments des champs et les donna à sa troupe. Ceux qui s'enfuirent furent au nombre de soixante-dix ou quatre-vingts, cinquante furent pris et vingt furent tués, et il les fit garder tous par sa troupe, dont il a fait une seule réunion; le lendemain ils les fit sortir dans une place

1. VI (?).

vaste, en tua la moitié par la lance et l'autre moitié par l'épée.

Quant au faux prophète, leur prophète, dont la mort a été retardée, (Yonâél lui) dit : Si tu veux vivre, demande-le en disant : « Par Marie, aie pitié de moi, » et si non l'épée est devant toi. L'autre dit : La mention du nom de Marie n'est-elle pas défendue? Hâte-toi!¹ Si je meurs, il vaut mieux pour moi que je m'en aille d'un monde de fausseté à un monde de justice, et des ténèbres à la lumière; tue-moi vite! Yonâél lui dit : Si tu préfères la mort à la vie, meure d'une belle manière et incline ta tête. Et il inclina son cou, et (Yonâél) le frappa avec l'épée, et d'une seule fois il le trancha et lui coupa en même temps les deux genoux, et en traversant tout cela la lame de l'épée entra d'un empan (?) dans le sol. Et ceux qui l'ont vu admirèrent la solidité de l'épée et le courage du juif jusqu'à la mort, qui déclara mauvaises les choses de la terre et déclara bonnes les choses du ciel. Une telle mort est bonne pour les messia (col. II) nistes (= chrétiens), ainsi que dit Notre-Seigneur : Celui qui me confesse devant les hommes, moi aussi je le reconnaitrai devant mon père qui est dans les cieux. Cette mort est vaine, parce que le šéol la suivra.

Après cela, Yonâél fit un don au roi, comme le font les guerriers à leur chef : environ deux cents serfs et serves parmi leurs femmes avec leurs enfants. Le roi le remercia. Puis, ceux qui demeuraient dans Šakana amba vinrent à Warq amba; au pied de cet amba ils firent un katama semblable aux premiers. Cette fois la peur entra dans le cœur de Guašan; si le Seigneur ne lui fortifiait pas le cœur, son âme se serait séparée de son corps lorsqu'il vit leur multitude et le siège de son amba; et il fut terrorisé comme Nabal par les menaces de David le lion et comme Caïn le tremblant; mais le jour de sa mort n'était pas encore arrivé.

A l'arrivée du roi fut accomplie la parole de David qui dit : La terre trembla et fut agitée, et les fonde-

1. *Aštën* pour *afuna*.

ments des montagnes furent remués et commotionnés, parce que le Seigneur se fâcha contre eux. Toute la population était affligée de la famine et poussa des cris, ainsi qu'il est dit : Les premières nécessités de l'homme sont le pain et l'eau, et sans eux l'homme ne vit pas ; c'est un animal parlant. Environ deux cents moururent et leur sépulture fut les puits et les fossés ; on les abandonna là, sans creuser des tombeaux. Ce jour-là se levèrent deux hommes qui dirent : Nous monterons à cet amba, et ayant exploré ses chemins nous retournerons ; mais en rançon de notre mort, quel sera notre récompense ? Ayant entendu cela, le roi se réjouit et leur promit beaucoup de dons, et par cette promesse il allèrent vers cet amba où personne ne pou (fol. 169 v°, col. 1) vait ni monter ni descendre. En montant, ils trouvèrent un gardien à l'entrée d'un précipice, et prenant *taqarsâ zébét*, ils retournèrent par la route où ils étaient montés. Ceci ressemble à l'acte des deux explorateurs que Moïse envoya dans le pays d'héritage que le Seigneur avait promis aux enfants d'Israël, en disant : Je vous donnerai un pays qui coule le lait et le miel ; et par cette espérance le cœur d'Israël fut fortifié et ne fut pas décomposé. Ces deux hommes ayant pris de chez eux un *taqarsâ*, le firent venir et s'empressèrent de monter, et dirent à ceux-là : Que vaut-il mieux pour nous ? Ils dirent : Des cordes et *maçhanâ* au nombre de cinquante-huit, et lorsqu'ils les leur apportèrent, ils coupèrent du bois d'une coudée et attachèrent ces *as'aw* avec trois ou quatre *maçhana* qui dépassaient d'en haut jusqu'en bas¹, et firent avec cela des échelles pour mettre le pied et l'attachèrent à un arbre qui se trouvait au sommet de l'amba ; ensuite, ils choisirent environ trente hommes forts et expérimentés en guerre, qui se sont fait des noms dans leur temps ; ils choisirent aussi parmi les Turcs neuf² hommes connus par leur force et leur bravoure, et en montant à cet amba, ils tuèrent le gardien que nous avons mentionné

1. Passage corrompu et peu clair.

2. *maçana* pour *waçana*.

ci-dessus et montèrent ensuite à Guachan, et vers minuit il fut une surprise (?)¹, et ils brûlèrent le katama par le feu, et il fut un grand cri de crainte parmi les Falachas et un grand cri de victoire parmi les chrétiens. Lorsque le roi entendit le bruit de leur cri et (vit) l'incendie des maisons de la ville, il sut qu'ils ont anéanti l'amba, parce qu'il leur avait dit : Lorsque vous l'aurez brisé (*col. II*), vous me ferez voir l'incendie du katama, et les soldats disaient de même. Par cela ils reconnurent la prise de l'amba. Alors Dëb Anbasa, Nesërgano Wasânti rivalisèrent, et firent la joie des troupes du roi, jusqu'à ce que ce fut (comme) un miracle.

Guašan tressaillit lorsqu'il entendit des cris de tous les côtés, et par suite de cette terreur l'intelligence lui manqua et il souhaita d'être englouti dans la terre comme Dâtân et Abiron, et que la foudre tombât et l'enfonçât dans la terre, mais sa mort ne fut pas par cela ; puis il aima mieux se détruire lui-même que d'aller trouver le roi et de toucher la main d'un chrétien, il préféra la mort ; il projeta cela et alla avec ses parents et ses partisans *waalt* vers l'orifice du précipice, (s'y jetèrent et tombèrent près du katama de Belên, et Belên coupa la tête de Guašan et les têtes des siens, et fit un don à Yonâél de leurs dépouilles, car il était le chef de l'armée. Ce fut une grande joie dans le katama de Yonâél à cause de la mort de Guašan et des siens.

Je reviens encore à décrire l'histoire du salut de Gédêwon de la mort dans ce jour-là. Lorsque Guašan et les siens tombèrent dans le précipice, Gédêwon fuirent de l'autre côté par le chemin droit sur lequel on marchait, tandis que ses femmes et sa sœur sautèrent dans le précipice et moururent tout près du chemin de Gédêwon. Combien est belle et forte la résolution de ces faibles femmes, qui ne tremblaient pas de la crainte de la mort, combien elles auraient mérité plus d'éloges aux jours des sept enfants qu'Antiochos tua avec

1. *wewëca*, « surprise » (?).

leur mère et (*fol. 170 r°, col. I*) leur père, parce que leur mort fut pour la garde de la loi de l'Ancien Testament, ce jour fut avant la venue de la loi chrétienne; la mort de celles-ci fut pour la garde de la foi qui a été abolie et cassée et non pour la loi du Christ, qui a été envoyée au monde en accomplissement, loi pour laquelle mourut Arsima et plusieurs femmes comme elle, chacune par une torture différente, et ont laissé un beau nom après leur mort. Et celles-ci ont laissé (la honte) à la place de louange par leur refus de croire à la naissance de Notre-Seigneur le Christ de Notre-Dame Marie sans *mixtion*, qui fait entrer dans le royaume du ciel, et elles ont suivi le chemin tortueux qui les fera entrer au šcol.

Quant à Gêdêwon, il dit aux autres : Écoutez, voici nous allons nous égorger avec les épées et les lances, maintenant il vaut mieux pour nous mourir que d'être amenés captifs; n'avez-vous pas entendu ce que nos pères ont dit lorsque Titus, fils de Vespasien, voulut les prendre : Il vaut mieux mourir avec honneur que de vivre dans l'opprobre, et il les encouragea à agir ainsi. Il alla là où furent postés les gens de Dabragot et passa entre eux, et étant passé indemne, il dit, c'est comme s'il passait les ténèbres. Et quand ils le virent, ils comprirent qu'il s'est courageusement livré à la mort, afin que pas un d'entre eux ne périt. Nous affirmons la parole de ceux qui disent : Ils passèrent dans la nuit, et si ce n'est pas ainsi, il n'y avait pas plus de dix boucliers, comment a-t-il échappé aux mille braves et expérimentés en guerre, qui tiennent le bouclier et la lance; à cause de cela, nous justifions la dernière parole et nous déclarons fausse la première, et ainsi il échappa jusqu'à son moment.

Quant à Yonâél, il expédia les dépouilles de Guašan auprès du roi, et au jour de la destruction (*col. II*) de Guašan, qui était l'ennemi de Marie, à la gloire de son

1. *bazaziahâ* pour *bazaziahu*.

nom convient l'adoration, tous les soldats, et ceux qui entouraient l'amba, en étant retournés, avec Yonâël, apportèrent la tête de Guašan et des siens auprès du roi en don, selon l'habitude de la victoire sur les infidèles. Cette fois il fit une joie telle que le bruit de leur joie fut entendu dans les montagnes et les collines et de tous les côtés, et les villes furent commotionnées. Pour moi, cela (se rapporte) à ce qu'il dit : Il touche les montagnes et elles fument, fais éclater ta foudre et disperse-les, envoie tes flèches et étourdis-les ; je veux désigner par cela les coups de canon du roi. Ce jour-là était celui de la mort de Notre-Dame Marie, d'après ce qu'ont écrit dans le syaxare nos pères éminents, Abba Micâël et Abba Yohannes, évêques de Maliz et de Burles, et non dans un autre jour l'Assomption de Notre-Dame Marie. Ensuite, il écrivirent la nouvelle joyeuse à la reine au sujet du miracle de la destruction de l'amba qui ressemblait au ciel, et cela pour qu'elle glorifie le Seigneur. Et ils envoyèrent par la main d'un belâtêna, ce qui est le plus agréable à la reine et au roi. La reine était dans ce jour en prières dans l'église et sa dévotion était pour le roi ; en ce moment elle ressemblait à Anne, fille de Phanuel, qui ne sortait du temple ni le jour, ni la nuit, (restant) dans le jeûne et dans la prière. Aux monastères et aux ermitages aussi, ils expédièrent une lettre pour qu'ils veillent jour et nuit, et par la prière de ces saints le Seigneur accorda la victoire au roi Sarsa Dëngël, et par ses mains furent faits les miracles que nous avons mentionnés.

Lorsque la nouvelle arriva au roi par la main du belâtêna, il appela 'Asbê et Zapëraqritos pour qu'ils lisent la lettre, qui a été appelée *Yedagamât* par le roi, pour la beauté et bonté de sa forme. Et l'azadj (fol. 170 v°, col. 1) Baḫaïla-Sëlûs et le Docteur de la loi Abba Amha Giorgis, eux tous restèrent avec la reine en ce temps. Alors tous les gens du katama furent convoqués par l'awadj, et cette lettre de la bonne nouvelle fut lue à haute voix devant les oreilles de l'assemblée. Et ayant

entendu les paroles de cette lettre se réjouirent les hommes et les femmes, les vieillards et les enfants. Les prêtres chantèrent selon le cantique de Moïse, le serviteur du Seigneur, en disant : Louons le Seigneur, qui s'est montré digne de louanges, et les femmes chantèrent des cantiques de victoire, car c'est leur habitude (de chanter) des cantiques de glorification au victorieux et des cantiques de haine au vaincu. Il fut une grande joie dans le katama, et le roi dit : Nous sommes heureux d'avoir vu la chute de l'ennemi de Notre-Seigneur Jésus et il nous convient d'offrir le sacrifice dans cet amba où la victoire nous a été donnée ; il appela le Nabaro et lui dit : Offre le sacrifice avec des prêtres et des musiciens ; et il y offrit le sacrifice, comme nous enseignèrent nos pères les docteurs de l'Église orthodoxe et dressa un dabana ; ensuite ils retournèrent.

Le troisième jour après la mort de Guašan, le roi apprit qu'il y avait un amba plus petit que Warq Amba et tout près, et qu'il y avait beaucoup de Falachas dans la crainte et dans la terreur, il ordonna à Yonâël qu'il les fasse descendre par la douceur et sinon par la honte (malgré eux). Il partit et se rendit au pied de l'amba, et les Falachas furent terrorisés et sentirent les douleurs comme une femme en labour d'enfantement ; ils envoyèrent une lettre à Yonâël en disant : Donne-nous la promesse par ser (*col. II*) ment que tu ne nous feras pas de mal, et ayant reçu la promesse, ils vinrent avec leurs gens et leurs biens, et il leur dit : N'ayez pas peur, je demanderai pitié pour vous au roi. Il les prit et les présenta au roi.

Le roi se leva le lendemain et arriva à Sewada, et dans l'octave il arriva au lieu où se trouvait la reine, (savoir) l'endroit où il a passé en allant à l'expédition et où il retourna de l'expédition de Samên. Alors (on entendit) le bruit des chants des prêtres et de la danse de la reine Agrod. Ce fut une grande joie que leur rencontre dans la victoire. Le lendemain ils partirent et arrivèrent dans l'octave à Gubâê, pendant les sabbats pour la réception du jeûne. Ce fut la joie, et il glorifia le Seigneur sans arrogance

pour la victoire que nous avons décrite et non comme les païens qui, lorsqu'ils ont vaincu, ils croient que c'est par leur propre force et ne glorifient pas le Seigneur, et ne savent pas que la victoire et la défaite est dans la puissance du Seigneur. Le jour de l'arrivée du jeûne, il renvoya tous dans leur pays et leur dit : Ce n'est pas pour que vous reposiez, c'est pour que vous supportiez la privation et que vous veniez le jour où je vous appellerai. Il leur dit encore : Je vous le dis, parce que je vous amènerai là où vous trouverez des bénéfices, car vous n'avez pas trouvé des richesses, sinon la victoire contre les ennemis de Notre-Seigneur dans l'expédition de Samên. Et dans cet espoir ils partirent avec joie.

Oh, sa sagesse ressemblait donc à la sagesse de Salomon. Lorsqu'il sut qu'il engagera une autre expédition, il leur fit espérer qu'ils trouveront des bœufs dans leur expédition, ainsi que des esclaves et de grandes richesses, mais la joie de sa promesse ne fut pas fausse comme les gens faux, car ils trou (sol. 171 r°, col. I) vèrent des bœufs et des moutons, des serfs et des serves, ainsi que nous le ferons connaître. Et la seconde semaine du jeûne, le roi envoya un ordre à toute l'armée et à tous les parents pour qu'ils arrivent pendant l'octave prochaine.

REMARQUES

La province de Samên, où s'est déroulé le drame lugubre qu'on vient de lire, est située au nord de l'Amhara, au delà du Takâzi qui la sépare du Tigré. C'est un haut plateau, hérissé de montagnes escarpées, offrant une étendue d'environ 80 milles de long sur 30 milles de large seulement en quelques endroits, et en d'autres beaucoup moins. Le climat est extrêmement froid; il y neige presque toute l'année et le sol rocheux semble condamné à une stérilité désolante. Toutes les localités, d'ailleurs fort clairsemées de ce pays, sont bâties sur les sommets de hauts mamelons, souvent entourés de vallées profondes qui leur servent de tranchées. La plupart de ces sommets sont si élevés et leurs flancs si escarpés, qu'il est comme impossible de les gravir, à moins que les habitants ne viennent prêter secours. Tous ces rocs, que la nature avait disposés pour servir de repaires aux bêtes sauvages, ont servi de bonne heure de refuge à des Juifs, nommés Falachas dans le pays, et assez nombreux pour y constituer une sorte de principauté vassale, mais autonome, du gouvernement central de l'Abyssinie, principauté dont la destruction au xvie siècle fait l'objet de l'extrait précédent¹.

Le fait de la concentration d'une agglomération de juifs dans un canton aussi inculte et aussi isolé du reste du pays, suffit à faire soupçonner une longue suite de drames tragiques, ayant successivement restreint la périphérie de leur expansion jusqu'à les avoir forcés à chercher refuge dans ce désert de roches et de glace. Et ce triste refuge leur a déjà été disputé au xve siècle, sous le règne de Baçda-Mâryam (1468-1478). L'armée de ce roi, commandée par le général nommé Marqos, ne put s'emparer d'un de leurs ambas qu'après un siège de trois ans, au point qu'il résolut de se venger de leur longue

1. Voir *L'Abyssinie dans la seconde moitié du xvie siècle ou le règne de Sartsa-Dengel (Malak-Sagad), 1563-1594*. Leipzig-Bucarest, 1892, p. 40-49, où une foule de détails et l'appréciation historique laissent beaucoup à désirer.

résistance, au moyen d'une abominable trahison qui déshonore l'humanité. Se fiant à la parole reçue au moment de la capitulation, la guerre terminée, les Falachas se rendirent en grand nombre et sans armes à la convocation du général pour recevoir ses ordres, mais au lieu d'ordres ils trouvèrent d'implacables assassins. Le calme avec lequel notre chroniqueur raconte l'épisode fait frémir :

« Marqos de Bëgamédër dans le temps a été témoin (= acteur) du fait et puissant au temps du roi Baëda-Mâryâm, où étaient les Falachas dont nous écrivons l'histoire; ce Marqos, que nous venons de mentionner vint et campa au pied de leur amba pendant trois ans; puis il les vainquit avec beaucoup de peine et de ruse, et les livra dans la main (du roi), il s'empara de toutes leurs villes. Puis une idée vint (au roi), en disant : Comment puis-je accorder l'amnistie à ces maudits qui irritent toujours le Saint-Esprit par leurs œuvres; plutôt que de les laisser en vie, il vaut mieux les exterminer. En se disant cela, il ordonna que le crieur public criât et proclamât en disant : Tout Falacha doit venir à l'endroit que je lui indiquerai; celui qui ne viendra pas, sa maison sera détruite et son bien pillé. Alors tous les Falachas s'assemblèrent autour du Mekuenen Marqos, et ce fut une grande assemblée; puis il ordonna à ses compagnons de leur couper le cou avec l'épée, à tel point que leur sang coula et que les cadavres emplirent la campagne; alors fut accomplie la parole ironique que leurs pères avaient prononcée au jour du crucifiement de Notre-Seigneur : Que son sang soit sur nous et sur nos enfants. »

Voilà à quelle explosion de haine religieuse, inextinguible et périodiquement renouvelée, les pauvres Falachas furent incessamment exposés en Abyssinie, depuis la conversion de ce pays au christianisme, car la légende, d'ailleurs absurde, de l'arrivée de nombreux Juifs avec la reine de Saba à son retour de Jérusalem, où elle avait été épousée par Salomon, cette légende, dis-je, qui admet l'origine juive de la noblesse et la domination du judaïsme en Abyssinie jusqu'au ive siècle, considère les Falachas comme les descendants de ces anciens juifs qui refusaient de renoncer à la religion de l'Ancien Testament, et partant comme juifs d'origine; jamais le moindre

doute n'a été émis dans le pays à cet égard. De leur côté, les Falachas se regardent eux-mêmes comme les descendants authentiques des patriarches hébreux et comme faisant partie intégrante du reste d'Israël habitant dans les autres pays du monde, mais ne savent rien de leur arrivée dans le pays avant la destruction de Jérusalem. Bien qu'au point de vue historique cette légende, qui attribue en même temps une origine salomonienne à la dynastie légitime, ne peut être antérieure à la fin du XIIIe siècle, la grande influence du judaïsme sur les pratiques culturelles de l'Église abyssine semble attester la présence des juifs au début même de la propagation du christianisme. Au delà de cette époque, le paganisme dominait seul et les rares inscriptions récemment découvertes nous ont fourni quelques noms propres de divinités¹. J'ai, depuis longtemps, émis l'opinion que les Falachas descendent de captifs juifs amenés d'Arabie méridionale en Abyssinie, à la suite des guerres contre les Himyarites, depuis le roi 'Azana, vers la fin du Ve siècle. Faut de femmes juives, les captifs épousaient de préférence des femmes indigènes de race agau, qu'ils convertissaient aisément au judaïsme ; de là la couleur noire des Falachas et l'emploi familier de la langue agau entre eux². Les Juifs du Yémen étaient, en grande partie, surtout dans les ports de mer, originellement venus d'Égypte complètement hellénisés et adonnés au commerce ; ils ignoraient l'hébreu et les doctrines pharisiennes qui prévalurent en Palestine, et se servaient de la version grecque dite des Septante. Les mêmes circonstances caractérisent encore aujourd'hui les Falachas, hormis ce détail que le texte grec a été remplacé par la version éthiopienne. Ce procédé historique me paraît le plus vraisemblable parce qu'il explique mieux que tout autre la présence du judaïsme en Abyssinie. Une pénétration directe d'Égypte des Juifs par la voie du Nil ne saurait être admise sans preuves.

Qui peut donner une idée des scènes de persécution et de massacre par lesquelles le fanatisme chrétien a forcé les juifs

1. Entre autres : Mabram, dieu de la guerre ; Mëdër, dieu Terre ; 'Astar, Astarté.

2. Depuis trente ans, l'agau a considérablement reculé, et aujourd'hui les Falachas de Dambëya ne parlent plus que l'amharique.

à chercher un refuge dans un pays alpestre aussi inhospitalier? Jusqu'au xve siècle l'histoire est muette. A cette époque, retranchés dans leur âpre asile, les Falachas qui échappèrent au massacre ourdi traîtreusement contre eux par Baëda-Mâryâm et Marqos, vécurent dans une profonde misère, s'attendant à être continuellement molestés par les voisins et finalement exterminés sur le geste du premier roi ou préfet fanatique. Toutefois, pendant les règnes suivants, où l'Abyssinie se débattait contre les envahisseurs gallas et musulmans, ils purent respirer et refaire en partie leurs forces. L'élevage des bestiaux et l'agriculture furent leurs occupations principales; à cela venaient se joindre quelques industries de première nécessité, comme la fabrication des épées, des boucliers et des lances; ils avaient pourtant des érudits et des scribes. Au début du règne de Sarša-Dëngël, les Falachas parvinrent à organiser une sorte de république, sous la direction de quatre chefs énergiques nommés Kaléf (prononciation vulgaire pour Kalêb), Radâi¹, Guašan (écrit aussi Guašen, Guëšen et Gušen) et Gédêwon (= Gédéon), qui habitaient chacun sur un amba à part, formant ainsi quatre chefs-lieux de la petite république. Les Falachas descendirent même dans la plaine limitée par la rivière nommée Mašahâ, en cultivèrent le sol avec soin et eurent de belles récoltes. La population non juive de la contrée, tant chrétienne que musulmane, vivait sur un pied amical avec les Falachas², et quelques chrétiens acceptèrent même la foi juive. Cet état de modeste aisance prit subitement fin après que Sarša-Dëngël fut débarrassé de ses adversaires et se fit couronner à Axum. Malgré son bon naturel, il ne put oublier la haine du juif qu'il avait héritée de ses prédécesseurs et que son entourage clérical lui inculquait journellement. Avant d'entreprendre des expéditions lointaines chez les Gallas du Sud, il résolut d'en finir une fois pour toutes avec les Juifs. « Il vaut mieux, dit-il, lutter contre ceux qui

1. Kaléf et Radâi étaient frères; Guašan et Gédêwon étaient leurs proches parents.

2. En Abyssinie comme partout ailleurs, la masse du peuple s'entend parfaitement avec les Juifs, qu'ils tiennent en estime à cause de leur esprit ouvert et leur amour du travail.

sont coupables du sang de Notre-Seigneur Jésus-Christ, que d'aller combattre les Gallas. » C'était une véritable croisade, inspirée par le fanatisme religieux, sans la moindre perspective d'en tirer le moindre profit matériel : le sang juif n'est-il pas la plus agréable libation qu'on puisse offrir au Christ? Eh bien, il aura cette libation et elle coulera à flots.

Un prétexte fut bientôt trouvé. Radaï, le chef de la petite principauté, payait un tribut annuel au roi, consistant en une certaine quantité de céréales et de bestiaux. Cette fois, la moisson n'était pas terminée et partant l'envoi n'a encore pu être fait. Les antijuifs ne s'arrêtèrent pas pour si peu. Ils envoyèrent dire au roi que Radaï refusait de payer désormais le tribut habituel, et le roi, furieux, convoqua le ban et l'arrière-ban de l'armée abyssine pour combattre les quelques milliers de Falachas dans les tristes Alpes du Samen. Le prétexte était nécessaire pour la galerie; pour les loups qui dévorent les moutons, ce sont toujours les moutons qui ont commencé. Le chroniqueur, imbu des préjugés séculaires, décrit les chefs falachas comme orgueilleux et sottement provocants; l'historien ne s'y laissera pas tromper. Plus ridicule est encore sa manière de représenter en même temps les Falachas comme des peureux et des tremblards; ses propres récits lui donnent mille démentis. La vérité est qu'ils ont montré un courage admirable, mais qu'en raison de leur petit nombre et de l'état primitif de leur armement en face d'une armée nombreuse, pourvue de fusils et de canons, leur défaite était sûre d'avance. Toutefois cette victoire, qui prit dès le début le caractère d'une sauvage extermination, est un de ces stigmates indélébiles que le fanatisme religieux a imprimés au front des sectes intolérantes et persécutrices.

Hormis les reproches de commandes touchant l'état psychique des Falachas et les flagorneries intéressées à propos de la personne du roi, le récit du chroniqueur est empreint d'une grande sincérité, car il parle en témoin oculaire.

1. Kaléf a si bien compris l'inutilité d'offrir une rançon que, pour conjurer la catastrophe, il brûla la moisson tout entière, dans l'espoir que l'expédition ne pourrait être continuée faute de vivres.

Les gens de Kaléf se sont héroïquement battus et ont même remporté quelques victoires. Finalement, les fusils et les canons ont raréfié leurs rangs. Les restants prirent la fuite et l'amba fut pris. Tous les habitants, hommes, femmes et enfants, jusqu'aux animaux, furent massacrés par l'ordre du moine sanguinaire Abba-Něwaï. Nombre de femmes, dont la beauté excitait le désir des bourreaux, furent amenées attachées aux bras de leurs ravisseurs pour les empêcher de s'enfuir. Mais, en dignes filles d'Israël, ces jeunes femmes prirent, sans se concerter, la même résolution héroïque : elles se jetèrent toutes dans les précipices au bord desquels elles marchaient et y entraînèrent leurs ravisseurs. Le chroniqueur ne peut s'empêcher d'admirer l'héroïsme des femmes falachas, mais il n'a pas un mot de pitié pour les nobles victimes.

Le chef falacha Radâï tint vigoureusement tête à l'armée abyssinienne et remporta plusieurs victoires. Les Abyssins désespéraient déjà de pouvoir jamais prendre l'amba de ce chef, nommé Warq-ambâ, « amba d'or ». Vers le soir, écrasé par le nombre, Radâï licencia ses guerriers et se rendit à Abba Nawâï qui le présenta au roi. Celui-ci le traita avec une douceur relative, bien que quelques jours après on trouvât convenable de le charger de chaînes. L'amba, dont les habitants avaient eu le temps de se sauver, fut l'objet d'une pompeuse cérémonie et d'une consécration chrétienne, dans le but de sanctifier « ce lieu contaminé par les porcs des champs et brouté par les bêtes de la campagne, » c'est-à-dire par les juifs. Juif de cœur et d'âme, Radâï avait donné des noms bibliques aux montagnes de son pauvre patrimoine ; quelle audace et quelle arrogance de se délecter de souvenirs israélites, tandis que les vrais israélites sont les chrétiens et les Abyssins en particulier, à cause de leur origine jérusalémite !

Cette victoire coûta cher à l'armée abyssine, et cependant la tragédie n'était pas terminée, car les deux autres chefs, Guašan et Géděwon, sont restés indemnes jusqu'ici. Pour les déloger de leurs ambas, il fallut entreprendre une nouvelle croisade avec une armée réorganisée, et cela demandait du temps. Ce n'est que lorsque l'armée fut au complet et que les vassaux musulmans eurent envoyé leurs contingents, que la

seconde expédition a pu se mettre en mouvement. Pour l'hypocrisie zélatrice, tout prétexte est bon. On fit donc répandre le bruit que les Falachas ont effectué une razzia dans la province limitrophe de Waggara, au cours de laquelle ils auraient incendié un village chrétien et fait prisonniers les habitants. Mais l'absurdité d'un pareil acte de provocation de la part des Falachas, dans les circonstances où ils se trouvaient, le naïf chroniqueur y ajoute foi, en remarquant seulement que Dieu a jeté le délire dans le cœur de ce juif (Guašan), pour qu'il oubliât la destruction de son peuple, à tel point qu'il a fait une razzia contre les chrétiens et a pris hommes et bêtes, afin que ce soit la cause de sa perte. Avec la basse adulation de courtisan, il avait allégué auparavant : « Les chrétiens qui moururent ou furent faits prisonniers étaient peu nombreux, parce qu'ils étaient descendus comme des voleurs, par la crainte du roi. » Une bagarre insignifiante entre chrétiens et Falachas, dans quelque localité du Waggara, a été vraisemblablement enflée par la médisance antijuive.

Les Falachas, commandés par Guašan, ont opposé une résistance encore plus vigoureuse que dans la campagne précédente, et de nouveau la victoire souriait à ces braves qui n'avaient que des pierres pour faire face à une armée abondamment pourvue de fusils et de canons. La lutte fut acharnée des deux côtés; chassés d'un petit amba voisin, les Falachas se réfugièrent à l'amba plus haut, mais le manque d'eau les obligea à capituler. Le roi accueillit favorablement leur requête, qui était rédigée d'une manière bien touchante, et Yonaël reçut l'ordre de les bien traiter, car ils étaient descendus avec leurs femmes et leurs enfants et avec tous leurs bagages.

Mais ce général fanatique ourdit clandestinement leur perte. Ces braves guerriers étant venus lui offrir des cadeaux, à titre d'hommage et de soumission, il leur dit d'aller à leur šěfrà et de revenir le lendemain, mais ce n'était qu'une ruse abominable. Sous prétexte qu'ils voulaient s'enfuir, il les fit suivre par ses soldats qui massacrèrent la plus grande partie des Falachas confiants, après avoir désarmé les uns et enlevé les instruments de labourage aux autres. Cinquante hommes

faits prisonniers furent réunis le lendemain et mis à mort à coups de lance et d'épée.

Alors arriva le tour de Radâï. Sommé de demander pitié au nom de la Vierge, il préféra la mort à l'apostasie. Pour éprouver son courage, Yonael lui dit d'incliner le cou et Radâï y donna suite aussitôt, « et Yonael, dit le chroniqueur impassible, le frappa avec l'épée, et, d'une seule fois, il le trancha et lui coupa en même temps les deux genoux, et en traversant tout cela, la lame de l'épée entra d'un empan (?) dans le sol, et ceux qui l'ont vu admirèrent la solidité de l'épée et le courage du juif jusqu'à la mort ». Il a cependant soin d'ajouter que « cette mort est vaine parce que le Šeol la suivra! »

L'amba de Guašan se défendit encore plusieurs jours et les Abyssins désespéraient de nouveau de pouvoir y parvenir, quand quelques-uns de leurs auxiliaires, parmi lesquels il y avait des musulmans et des turcs, alléchés par de grosses récompenses promises, gravirent la montagne pendant la nuit et incendièrent la ville. Voyant que tout était perdu, Guašan et ses compagnons, au lieu de se rendre, aimèrent mieux se jeter dans le précipice. Leurs cadavres furent décapités et les têtes furent envoyées au roi. Les femmes et la sœur de Gédêwon s'élancèrent également dans le précipice, tandis que Gédêwon avec ses meilleurs combattants se donnèrent mutuellement la mort, car ce chef leur dit : « Écoutez, nous allons nous égorger avec les épées et les lances; maintenant il vaut mieux pour nous mourir que d'être amenés captifs; n'avez-vous pas entendu ce que nos pères ont dit lorsque Titus, fils de Vespasien, voulut les prendre : Il vaut mieux mourir avec honneur que de vivre dans l'opprobre, et il les encouragea à agir ainsi. »

Par ces paroles fières et généreuses se termine la guerre du Samên.

Reposez en paix, magnanimes martyrs de la foi en le Dieu unique! Et toi Samên, cimetière de lutteurs intrépides pour les traditions ancestrales, avec tes âpres précipices rougis du sang de femmes fidèles et gracieuses, restées pures jusqu'à la mort, je te salue avec une émotion suprême! L'auréole qui

plane sur les ambas glacés complète un quadrilatère lumineux de la gloire d'Israël; ces colonnes de splendeur impérissable, l'histoire les nommera : Jérusalem, Massada, Betar, Samên.

הוספה

מלחמת המלך שרץ-דנגל עם הפלשים

III

תרגום עברי

(דף 159 'פ', עמ' II) אחרי עשותו את כל זאת חָרַף במקום. בחדש הסתו הוזה יצאה מחלה בתחנורת; אנשים רבים מתו במחלה הזאת. מנמת המלך היתה בראשונה לקרא מלחמה כעבור הסתו על עם גֵּלָא החל מארץ אַנְגוֹת עד גְּדִמּוֹ ואיפת ופִּטְנָר ודוֹרוֹ. את המגמה הזאת ערך וחוק עם שרי כל המקומות כאשר שדח אותם איש לארצו, אך היה בפעם הזאת כדבר ה' אשר אמר: לא מחשבתי כמחשבותיכם ולא חפצי כחפצכם. את זאת נאמר יען אשר מאלהים דרכי עולם כוננו והוא הטה את דרך המלך בעבר הסתו לעֵבֶר הפלשים ובכך נְעוּבָה יציאתו נגד הגללים עד ימים.

נודיעה נא פה את טבת הגמר הזה. באח אנרה מודיעה כי רִדְאִי (שר הפלשים) חדל לשלם את המס אשר דבר למלך בהיותו בנובאי (לאמר) הנני אשלח את מסי: דגן הרבח צמדי בקר ועוד צאן למספר ומכל זאת לא נתן מאומה. כשמע המלך את זאת בער לבו כאש ואז יעין עצה להלחם עם הפלשים (דף 160 'אח' עמ' I) ויחדל להלחם בגללים. ויועק את כל צבאו ושרי תְּגָרִי ליום הכועד. על זה אמר: טוב כי אתגרה באנשים האשמים בדם אדוננו ישוע המשיח מלכת להלחם בגללים. כן גמר אמר בחדש הסתו.

נשוב לקורות המלך הזה הנאמן לאלהיו. כאשר מתו אנשי עסבי ופרקליטוס במהלכה הנזכרת חרדו חרדה גדולה ויעמדו לפני המלך

1. 'פ' = פנים. - 'אח' = אהור.

ויאמרו אליו : אנשי ביתנו כתו ועתה נירא לנפשותינו . אנא אדון חוציאנו מן התחנות הזרה והושב אותנו במקום אשר אין בו מחלה . ויען המלך הנאמן ויאמר אלהם : אתם היודעים ארת הכתבים איך הייתם לכסילים חסרי לב ? המחלה הזאת לא שלחה בַּמְלָמְדִים כי אם באוילים ודומיהם . ובכל זאת לא עצר אותם בַּתְּחִנּוּת כי ברחמיו על פחדם שלחם אל השדות והכין להם כל צרכם . והוא אחרי עשותו את תוכר אנא תְּכַל־הִימְנוֹת עוב את מקום חרפו ויבא אל גובאי (אמ' II) בחמשה לַמַּסְכָּרִים , יום מיתת המלך הצדיק לְבֶן־דַּנְגֵל עליו השלום , ובמקום הזה כָּלָה את ימי חדש מסכרם .

משם נסע ביום הרביעי , 13 טְקֶמַת . ומשם נסע וילך דרך ארבעה ימים וישם פניו אל סֶמֶן וינח ביום הראשון בכוסלגִי וביום השני 21 טקמרת נסע משם ובדרך גועזו באנו לגבול וגרה ושואדה ביום החמשי , 25 טקמת , ונעש שם סְפָרָא (חֲנִיחָה) ויטו שם אהל המלך . ביום ההוא ירדו הרבה רגלים ורוכבים וישאו בקר רב מאת משלימים ונוצרים אשר שבו מן המשיחיות ליהודיות . אלה שלחו דבר אל המלך לאמר : באנו אל אדוננו עם נשינו וילדינו ובקרנו . לפנינו הירח קנינם בארץ ממשלת רדאי וברצון האל היה בואם בעת רדת הנבורים ההם למען יִדַע טוב אדוננו בהשבת קנין האנשים האלה אחרי הושדם . ביום ההוא חלק דגן הרבה אבל חם מאנו לקבל כסמת וזרע אחר דומה לו כי רק דגן ואכל טוב כאכל אשר נגזל מהם . והוא (דף 161 א' , עמ' I) לא נמנע לעשות כן באמרו : מה לי אם צבאותי חמשיחיים גזלו קניני משלימים ופלשים ! הו הטוב הזה חדומרה לטוב אדוננו ישוע המשיח המזריח שמשו על הטובים ועל הרעים וממטיר על הצדיקים ועל הרשעים .

גם למחרת ביום הששי נשארנו שם . וישלח את הפקיד חליבו לישר את הדרכים ולסתם את כל השוחות כי הפלשים השחיתו את הדרכים איזה ימים מקדם למען לא יוכלו ללכת בס הפרדים והסוסים . וביום ההוא תקן חפקיד חליבו ארת המקומות הרעים ואת חרכסים ועשה מסלה ישרה . למחרת השכים ועשה דרכו למקום לִוְרִי וימד אותה בחבל ומאז אדם ובהמה לא נכשל ולא נמער בדרך הזה כי ימין ח' סבכה על דרך המלך .

ביום השבת נשארנו באשר היינו ביום העבר . וכָּלֵב אחי רדאי החל לשרף באש ארת כל חבתים עם כל אשר בס וגם את התבואות אשר

בשדות כי הבשיל הקציר ונא בעת חתי-י אף את האלומות הנצברות
שרף באש באין חמלה. ככרה יעשה בחשבו כי המלך ילך לו כאשר
תחסר לו הצידה ולא ידע כי משפט האל היה נגדו.

ואנחנו כאשר ראינו ארץ העיר מפארה מכל צד בירק חורעים
ובתבואות הקציר נלחצנו לאהב אותה וחפצנו לשבת בה כמו שאמר
כיפא לאדוננו ישוע בהר תבור: טוב לנו לשבת פה.

אל נא נשכח את דבר רדאי אשר נבא נבא חריבו. השר הזה היה
דין (?) ושלח את גבוריו המלמדים אצל אנשי שואדה אשר חלק להם
המלך. הנהר הנמצא ביניהם אין איש יכל לעברו או שלח דברי חרפה
אל חריבו לאמר: פקיר גבור חריבו, רארה לפניך את ארץ הירושה
זבת חלב ודבש על כן מהר לבוא ואל תתמהמה לרשת אותה ולחלק
ארץ חצירה. חריבו שתק ולא ענה דבר כי בטח בשופט צדק. ארץ
צבאו הנלחמים ביום שהוא הכו הפלשים וירדפום עד המורד אך לא
אבר מהם כי אם אחד מגדולי העם. אחרי הדברים האלה שב חריבו
למצבו בשלום

מן החרפה הזאת נפצע מאד לב המלך האדיר מלך סגד ויבא אל
סגן (דף 161 אח', עמ' I) הביאה הזאת היתה כאומרת אל רדאי: אתה
שלחת אל חריבו למען יבוא אליך אנכי באתי תחתיו לרשת את ארצך;
את אשר לא בקשת מצאת ואני אשר לא קראת עניתי לך; וכל הארץ
חרדה מאימתו כאמור הרעשתי ארץ ותמוט. מצרועא נסענו ביום השני
ונבוא ביום השלישי אצל חניית כלב. איזה אנשים ירדו אל השפלה בל,
תתו להם פקודתו, הוא הראה להם מגנים ורמחים ויבא אצלם אחדים
מהם והם הביאו מהם אצלו. אלה ואלה יראו מאד ויבנו להם חנירה
לנכח, אך בלילה שהוא אין אחד מן הפלשים מתחזק לקרב אליהם
להצר אותם כי אימת המלך הלכה עמט ומלאכו העיר סביבותם.

כל זה היה ביום 30 חדר. ביום ההוא היה הדרך שלשה ראשים
(עמ' II). נגד ההולכים בדרך השלישי קמו הפלשים בדעתם כי המלך
הנוצח איננו שם וכי ילך בדרך אחר. פקטור בן הפקיד פנואל נצח
אותם ויחרג רבים מהם ויתן למלך עשרים ראשים כרותים עם הצואר.
הוא הנצחון הראשון לאדוננו ותחלת מפלת הפלשים. הוא העביר את
כל הלילה עד הבקר ולא נחן שנה לעיניו ותנומה לעפעפיו כי חשב
וחגה איך יוריד אותו מן ההר אשר יחסה שם.

בליל יום הרביעי ערך את הצבא וילך להתגרות בכלב וישלח ארץ

אנשי המלחמה שלשה ראשים בדרך התחתון הלך הפקיד חליבו עם בחר-אמבא ולפניו יְהִרְגוּרִי בְּהִרְגֵנֵשׁ וְרֵן לַפֶּלֶךְ גִּינִם. בצד זה נמצאו הבחירים מנכורי המלך אשר מעולם לא הפנו פניהם מרבה ומירית קלעים וחצים וישלח אותם בקלעים רבים לשבטיהם ולגוייהם והוא התיצב לעמת כלב ומשם נראה עם צבאו ויעמד שם. הכרחק המפריד ביניהם היה שבעה קנים (?) ומעט יותר וניא גדולה כאין עבר בינותם. ככודה המלחמה בין הפלשים ובין חיל המלך. נינהג אנשי כלב להלחם היה כי גללו אננים על אויביהם וימנעום לעלורת ממטרה למעלה על כן עָלִיתָם אחרת לבא. בשעה השביעית צוה המלך לירור בתותחים (דף 162 פנ" עמ"ל) וביריה הראשונה הפיל ארֵת צוֹאֲרֵי־אֵלֶמָה ואשה אחת מתחבאה תחת עץ אחד או חרדו כלב וחילו חרדה גדולה כי נראה להם כי הרעם נפל משמים. דוֹבְעָא־סֶלְטֵן ירד עליהם מן הנבעה כי הוא נשאר למעלה לשמר את המצר באופן כי נמצאו הפלשים נפגשים בעת אחרת מימין ומשמאל ממעל ומתחת. וכלב השתגע כי תערה לבנו כרב פחד ונצור מכל צד נסג לאחור ויעל על צוק ניא גדולה עם אחדים משריו ואיש לא עלה לפניו על הצוק הרם ההוא כי הפחד העלה שמה את הגאָה הזה. הנשארים כחילו ברחו מיראת התותחים ומנכורי המלך הדומים לנכורי דויד אשר מרוצתם נדמה בכתבים למעופת הנשר וכחם לכח האריה.

בפעם הזאת חצי הפלשים נפלו בחנית וחצים השליכו את נפשם אל תוך חניא בנוסם וגם הבהמות כמו השורים הגמלים הפרדים והחמורים נהרגו ולא השאירו חיים כי השמידום כאמור: ה' הכרה כל בכור בארץ מצרים מאדם ועד בהמה, כי אבֵא־נֹאֵי קִרְאָה כחרם לבלתי ישאירו איש ואשה וזקן ונער ובהמה הולכים על רגלים.

מקרה נפלא קרה אז לאשה אחת שבויה אשר הוליק התופש אותה (עמ"ל II) ידֵהָ קְשׁוּרָה בידו. והי כראותה כי ילכו בשפת ניא גדולה צעקה: אֲדוֹנֵי עֲזָרְנִי! ותפל את נפשה אל חניא ותמטך עמה את האיש אשר קשר שלה ירצונה את ידה אל ידו. מה נפלאה גבורת האשה הזאת אשר חרפה נפשה למות תחת האחד בקהל הנוצרים. אמנם לא היא לבדה עשתה כן, נשים אחרות רבות עשו כן אך זאת היא הראשונה אשר ראיתי מעשיה. מעשה הנשים האלה דומים למעשה ארבעים האנשים תחת פקודת בן גוריון אשר נשבעו והתמצו למות יחד בהרג איש רעהו תחת תת נפשם לממשלת רוֹם וימותו כלם ביום

חתום רק יוסף לבדו נצל בחכמתו. בואר נדמה מות הראשונים והאחרונים כי נהרו לבויה עד מות בהשמע לאנשים אשר אינם מאמונתם, כי היהודים אינם נתאחדים עם הנוצרים אף במלה אחת. אבא נואי חשב ביום ההוא כחשבה אשר החזיק בה מאד. ויאמר לחילו שבו פה כל הלילה לשמר את הדרכים ניכל צד לכען אשר הרשע הזה (דף 162 א"ח ע"ט I) הנאשם טאת אלהים לא יוכל להנצל אך חיל המלך לא הקשיבו אליו וישבו אל המחנדה. בחר-אמבא שנשאר עם בלילה לקח לו דרך קרוב לדרך (כלב) ולא ידע כי הוא עבר בקרבתו. יען אשר עוד לא באה שעת התפשו כשעת רדאי אחיו ולא שעת ההרגו כשעת חבריו. ואחר נח בחניתו ביום הרביעי ולמחרתו עשה גועזו (?) מן התחנות הזה ובצאתו עשה חניה בשפילי ההר.

וכלב אחרי הטלטו ממות פנ לבו ויהי כמטנע כי לא ידע אנה ילך כאשר נאמר על איש הולך בחשך. המלך חזק את מקום תחנותו שני שבועות ושם נקרה עם הפקיד הכל-גיורגים ואבתו-יוהנס ופקיד סירי תכל-שלוס ועם כל פקידי הנרי.

ביום בואו לחניה הזאת צוה המלך לכרת את רגלי השורים והגמלים אשר היו בעיר לטען לא יעצרו את הלוחמים בטצר במלחמה כאשר התקוטמו הפלשים בנועזו כי דרכי הארץ ההיא צרים ועקמים מאד. כאשר נקראה הפקודה הזאת אנשי הצבא המיתו ושחטו כמעט את הכל ממצנת ועד אתון (?) ובראותו זאת הכהו לבו ויאמר אל הפקיד לעצר בשחיטת השורים בראותו את יגון אנשי העיר אך רבם הומתו כי אוילי העיר הנקראים ודלא מהרו את השחיטה.

אחרי כן נסע משם ביום השלישי עשרינכ לחדר ויבא אל משחיה ורדאי ראש העיר יצא לקראתו בעבר הנזר מזה אחרי קבצו את כל אנרי חילו תופשי מנן בשני טורים והוא הירי באחד מהם. המלך חתיצב לעמתו וישלח את חצי הצבא אל זמקום אשר היו שם לחמי הפלשים כטור אחר והוא שלח לפניו את אנשי החיל מן תיורים ומתופשי המגנים ויהרג רבים מלחמיו. כראות רדאי את יאר אחוזתו פחד ורעדו וינס אל דרך השפוע. האנשים אשר התיצבו במקום אחר נסוגו אחור מיראת הגבורים הנלחמים עמם וילכו אצל אדוניהם וינוסו לאחור בדרך הנבעה אשר לרדאי.

ביום ההוא עבר הפקיד תכל-גיורגים את הנחר ויחן שם. למחרתו

נסע המלך ויעבר ארץ הנהר ויבא אל מחנה הפקיד תכל-גורגיס. לכתחילה ביום החמישי נשארנו במקום ולמחר ביום הששי נסע משם ולא בָּלָה את השָׁבוֹעַ הוא יום 23 לחדר. למחר (דף 163 פ"ג, ע"מ I) הוא שבת היהודית צוה את פקיד הנרי ללכת בדרך התחתון ולהותיל עליו בקרבת גבעת רדאי. המלך הנוצח לקח את הדרך העליון ובקן השָׁבוֹעַ מצאנו את רדאי עושה מארב (?) לנפל עליו בהתחסות ובעצר את מהלך הלחמים אך הפחד הזניחו לשמר את המצב הזה כי זכרון נצחון המלך ביום השלישי הרעיד את נפשו.

אחרי עברנו ארץ המצר ההוא הלכנו מעט ונבא אל מקום רחב. לכתחילה בשבת הנוצרים חנינו שם. זה היה ביום 25 לחדר הוא כנון ראשון, יום פטירת המלכה הנדולה סבֶל־וֹנְגֶל אוהבת התפלה והצום יראת אלהים ואוהבת אדם, תקבל נשמתה במלכות השמים עם נשמות הנהים באמונה.

בשבעה ועשרים להדש ההוא יום השני בשבוע נסע מן המצב הזה וילך מעט ויבא קרוב לגבעת רדאי ביום 27 לחדר ויראו אנשי המלחמה את השָׁבוֹעַ ויחרד לבם בזכרם ארץ מפלת הנכורים חברי הפקיד יצחק בקרבת הנבעה הזאת. ואחרי כלות את השָׁמֶן הזה ביום השני הוא שבעה להיושש יום בוא נברתנו כרים אל ההיכל (ע"מ II) יצא המלך ויעמד בקצה השָׁבוֹעַ ויחלק את הנלחמים לשלשה טורים וישם עליהם שלשה שרים גדולים והם אבא נואי ויונאל ודחרגות ויצו את אבא נואי לקחת את מעלרה השפוע בדרך הָּעֵקֶם והצר, ויצו ארץ יונאל ללכת בדרך האמצעי ואח דחרגות צוה ללכת בדרך התחתון אשר נפלו שם חברי יצחק ובכל שלשת הדרכים קשתיה המלהמה ובפרט בדרך אשר נמצא בו דחרגות כי הציב שם רדאי בנתיב צר גבורי חיל מלמדים לעצר בעולים, אך עורת האל הנוצחת אשה נחה על המלך נצחה אותם ויהרג את רבם ויהם את בחירי הפלשים. בדרך האמצעי ובדרך התחתון ירדו (?) אנשי החיל נחלקים למחלקותם ולגווייהם ויתיצבו ממול הנבעה ויבנו תחנות וישבו יחדו. אבא נואי ההולך בדרך עָפֹס הניא גר בתוך מערדו באמצע הניא הנראיה עם הנבעה. צבא יונאל ודחרגות לא החיה פרד וסוס וחמור וכל בהמה אשר מצאו בשלל כי אבא נואי קרא בהרם לבלתי חתיות כל נפש מן השלל אך להרג אותם כאשר אמרנו למעלה.

ביום השני הזה כאשר ראו את אנשי דחרגות התיעצו צבאות

הפקד הכל-ניורנים ובל פקודי תגרי ויבאו מתחנותם תופשי (דף 163 אח' עמ' I) קשת ומנן ויבאו קרוב לנבעה או יורו נגדם גבורי הפלשים ויהדפו את אנשי הגרי וירדפו אותם עד חצי השפוע כי בפעם הזאת עשו את חניתם במקום גבוה לנביעה ולא אבד מהם נם איש אחר.

למחר ביום השלישי הוא הרביעי לחדש תשש קם המלך וישאג באריה וירד אל המקום אשר שם צבאו נחתים וילך בצעדיהם ויהי בעברו בקרבת המקום אשר הלך שם חורגות נטע אהלו. וכראות אותו היהודי המתקומם על ה' ועל משיחו פחד ורעדה נפלו עליו עד אשר פתח פיו ויאמר הנה זה הפין לעשות בי כאשר עשה באחי כדב, כי נפשו המשגלת הבינה כי יהיה לו כאשר היה לאחיו. כלב זה נכא לפנים כאשר דבר עליו דברי חרפה על הנצחו לאמר: הנצח בנבעה אשר אדענה? הלחמים לא יכלו לעלות עליה הוא הניח אותם לעלות כאשר ראה כי פחדו ולא חשבו לעלות. כלב ענה ואמר: לא יחדל לבא עליו כאשר בא עלי, בראותו את חרון אף המלך האיום וחרין משפט על הנצחו. דבר הנכואה הזה יצא מפי כלב ונשלם בעתו.

בערב היום השלישי ער בקר היום הרביעי חשב (עמ' II) מחשבת פחד לעזוב את קנו אשר הסה בו וימאן להלחם במלך כי רוח הפחד אחזה לבו ויקם בדילה ההוא אשר בו הסניר את נפשו לאבא נואי וילך עם אשתו ובניו ואחרים טיודעיו ויביאו אל הוך מערה מעל הגיא אשר לא בא שמה איש לפנים ויפין את צבאו לכל עבר לטען יסתרו מחמת המלך ואחר שלח חמשה מלאכים אל האבא לאמר השבעה לי בבשורתך כי המצא לי רחמים מפני המלך וכי לא הרע עמדו. ובהתיצבו מרחוק קרא ואמרו דבר לנו אליך, שלח לנו אנשים לקבל אותנו ויבאו האנשים ויאמרו לו כה אמר אבא נואי במה אאמין לך? לפנים אמרת יבא אבא נואי ואניד לו את כל אשר בלכבי. כן דברה והורדהני מן החנותי ואחר רמיתני ולא באת לראות פני על כן לאאמין עוד בך. ועתה השבע לי בתורתך ואני אשבע בבשורתך ויעש כן ויאמר נמר הדבר! ועם המלאכים שלח חמשה אנשים להביא את מענהו ואת חותם דברו אשר ידבר ועתה יעשה כשבועתו, כי הכר יהיה בשבועתו.

או שלח את הבשורה אל המלך לאמר: הנה בשורתך המלך, ה' סגר את הפלשי הזה בדרך. כשמעו את זאת לא התהלך המלך כנויים ועוד נכאה לבו כאילו באה לו הונה בדעתו כי הוא בין פגעי מעשי (דף 161 פני' עמ' I) העודם הגשמי הזה, כי הכתוב אומר עת ליגון ועת לשמחה עת לנצחון ועת להנצח. אך נתן תודה לה' לאמר תהלה לך המרים את הצדיקים ומשליך את הרשעים מכסאותם.

אורות רדאי נאמר כי יעץ עצה אדירה ומעשה איש חכם באמרו טוב לעבד את המלך הזה נוצח הנוצחים מאשר אהגנר לו אנכי אשר לא אדע לעשות מלחמה בקלעים ובהיהחיים, הדבר אשר דבר לא כוב הוא. ויבא אל אבא נואי בשחר יום הרביעי ובזאת בקש רחמים מן המלך הרחום והחנן הזה כאשר בקשו החוטאים את רחמי אדוננו ישוע המשיח האוּבֵר: לא באהי למען הצדיקים אבל לקרא את החטאים לתשובה.

ואורות אבא נואי נאמר כי לא היה איש מלמד בטבסיס מלחמה ובכל זאת עלה על הנלחמים בשדה קרב ולא נסוג אחור מיראת החרב וההנית. הביטו נא אל נבורת הנזיר הזה אשר לא ידע דבר מלמד המלאכה העשויה בידי הנזירים העניים ובכל זאת גבר עד חניכי מלחמה אשר למדו להלחם מנעוריהם. נפלאים מעשי ה' המנביר חרשים ומחליש נבורים כאשר אמר דוד ביהלם קמ'ד: ברוך ה' המלמד ידי לקרב ואצבעותי למלחמה.

המלך הנביר הזה שקד כל הלילה בסבבו את הנבעה מכל צד (עמ' II) ולפנות בקר עלה עליה ורא מצא גם איש אחד עומד ננדרו. אבנים גדולות שומות מסביב לשפת הנבעה לגל אותן במלחמה אהת מהן. ויש מהן אשר שמו בוסן המלך אסכנדר ובוסן המלך נאוד עליהם השלום יחננס וירחמס ה' ומעשה האבנים האלה כן הוא: החליקו אותן כתרף ושמו אותן בכל קצות הנבעה. לאחת קראו אור ולשנית קראו חֶנֶךְ ולשלישית בַּיָּא ויש אחרות אשר לא נדע שמותן. את כל הכביר הזה יעשו לאבנים האלה יען אשר בטחו בהן בעזבם את הנוגע בארץ והעשן ומפיד הרים גבוהים. וכאשר עלה (המלך) אל הרשעים האלה דחפו אותן עוד יותר באצבעותיהם למען תנווללנה, כי נחפזו ללכת בכל דרכים בנוסם. ובעלות צבא המלך על ההר לא מצאו דבר מלבד איזה חרבות ושלטים (חניתות קצרות).

ואבא נואי כאשר בא אצלו רדאי הוליכו אל המלך (רדאי שם אפר על ראשו ויציבו למני הסֵלָא) אהל המלך בבשת ובחרפה. ואחר כל אנשי המחנה גדולים וקטנים אנשים ונשים הריעו בקול גדול כי כן דרכם לקרא בקול שמחה לכבוד הנוצח. אולם המלך המשיחי הזה לא התהלל בזאת כאוילים המתהללים בנבורתם ומתנאים ברכ עשרם כי נתן תודה לבוראו באמרו זאת היתה לי בנבורת אדני ישוע המשיח.

אחרי כן אמר אל הורא כי יקרך כאשר חשבת אך השמר מן תחטא עוד ואז יקרך דבר רע מזה. ויבא את אשתו ובניו וקנינו וישיבם לו אבא נואי. לא מצאו רכוש רב כי מעט בנדים יען אשר לא קבץ הון כי עובר אדמה היה ואכל לחמו בזעת אפו.

ביום הששי בששה בחדש החשש עלה אבא נואי אל הגבעה העליונה ויבא שמה רבנא עם הבות (ארון) ישוע וכרי הקדש אשר יקריבו כס קרבן הקדושה גם הולך שמה כהני הבנכה ומשודרים כפקדים לעשות את הקרבן כבני אהרן והעלה את הקרבן. מטרת מעשה הקרבן היתה לקדש את המקום אשר נטמא על ידי חוירי היער ונרעה מאת הית השדה.

ביום הראשון עלה המלך על ההר עם צבא רב ויבא אל תוך הבנכה והיא להקריב קרבן תודה לה' (עמ' II) במקום אשר לא קראו בו את שם רבוננו מרים; ויעש את קרבן הבשר והדם אשר לבן האלהים הנעשה אדם על ידי רוח הקדש והבתולה הכדושה. המטרה השנית היתה להפיץ זכרון המעשה לדור יבא אבות יספרו לבניהם ובנים לבניהם למען ישימו באלהים ככלם ולא ישכחו מעללי אל ונפלאותיו אשר נעשו בגבעה הזאת. ביום ההוא הקטיר עשבי קטרת מוגר בהזכירו את נצחון המלך ומפלת היהודי כמנהג כהני איתיופיא לשיר בכנסיה שירי דרוש בהזכירם את מעלת המלך בזמנו.

אתרי כלות הקרבן יצא מן הבנסיה ויעש משהה גדול וסעודה שמנה ויקרא לפקזים ולראשים וגם לנערי השרים התיכונים ויגש להם כל דבר ולא החסיר אותם מכל אשר שאלו. ותהי שמחה גדולה והכהנים אמרו: זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו. בשעה התשיעית ירד מן הגבעה ואז קבלו אותו שאר הצבא ביריות קלעים ותותחים כפי מנהג התרכים והפרנקים ויהיו ביום ההוא בשמחה רבה.

שני שבועות עברו במצב הזה ובשביתה הזאת אמרו אנשי המחנה: רדאי יברח ממנו (דף 165 אח' עמ' I) וילך אל עמיו, טוב לאסור אותו וכאשר נצא מן סטן ונבא לגובאי נהיר איתו. אז שמו עקיו כבלי ברזל והמאסר הזה לא היה למען עשות לו רעה אך למען לא תהיה מהומה בעיר ולמען לא ישוב הרשע להיות מלך במנהגו.

ועתה נודיע את סוף ענין האבנים אשר זכרנו. ביום אשר עלו אל הגבעה דחפו הפלשים אתח מהן הגדולה ככלן וכאשר נכלו אותה. ירדה למטה בהדקה את כל אשר מצאה לפניו, ובכלותה לנל חדרה בעמק האדמה שתי אמות מרב כבדה על כן חשבו כי בפגעה אדם עוד יורר יהיה לבשרו ולעצמותיו אך לא מצאו דבר מהם. תהלה לאדוננו ישוע המשיח אשר הנין על המשיחים ולא הניח כי יאבד אדם באבנים האלה.

ועתה נזכיר את מתן הנצחון אשר חנן ה' את המלך, לא ברב ימים ושנים כי אם ביום אחד בפחד חמתו ולא במלחמה כאמור על ה': מביט לארץ ותרעד ותעשן. וחן האלהים אשר נח על המלך הוה האוהב אותו הצר והרעיד

את רדאי ואת אנשיו עד אשר עזבו את הנבעה אשר חטו בה ויניסו בדרכים רבים במרס הנצחם. הגבורים אשר קמו בזמנם היו לעמתו חסרים וקטנים עמד אכפכינוס וטיטוס בנו ויצורו על ירושלים מחוץ לתומה חנו שלוש שנים בסבב אוהה מכל צד ובקץ שלוש חומות. ומעם היהודים הרגו את הגבורים וישבו את הרב מהם, ומאו ועד היום הזה אבד זכרם ואשר נצלו מן ההרגה והשבי נפזרו בכל הארץ. כל נצחונות הרומאים האלה דרשו שנים רבות. מרקוס פקד בנימדר בזמנו עד הספור ואדיר המלכות בימי המלך באד-מרים ואו (?) היו הפלשים האלה אשר נכתב זכרונם. ויחם מרקוס עמהם ויחן שבע שנים ברנג נבעהם ואחר נצח אוהם ברב עמל וערמה ויסגירם בידו ויכבש את כל עריהם. ואחרי כן באה לו מחשבה לאמר: איך אסלח לארורים האלה אשר יקציפו המיד את רוח הקדש ברע מעשיהם, טוב להשמיר אוהם מלהניחם בחיים. בדברו כן צוה את הכורו להכריו ולקרא לאמרו: כל פלשי יבא אל אשר צייתיו ואשר לא יבא יהרס ביתו וישלל רכושו. ואחר נאספו כל הפלשים מסביב לשופט מרקוס וההי אספה גדולה ואז צוה את אנשיו לכרת את ראשם בחרב עד אשר נול דמם (כמים) ופגריהם מלאו את השדות. אונמלא דבר הלעג אשר אמרו אבותם ביום צליבת אדוננו לאמרו: יהי דמו עלינו ועל בנינו.

המעשה הזה נהיה זה זמן מעטו אסדמור סנן (דף 165 אח' עמ' I) צבא אבן-אתמן התיצב עם צבאו קרוב לנבעה נמצאה בארץ זביר ואנשי הנבעה ההיא הרעו לאבן-אתמן בימים ההם על כן בא אצלם ויבן תחנות קרוב לנבעהם וישב שם שמונה שנים בהלחמו עמם ובקץ השנים והימים האלה נצח אותם ויכבשם וישם עליהם מס. הנצחון הזה דרש ימים רבים כאלה (ובכל זאת) הפליאה את כל ראיוו שמעיו. גם אנחנו נתחרה ונאמרו: נפלא נצחון המלך מלך-סנד אשר לא שהה שלוש שנים כטיטוס ולא שבע שנים כמרקוס ולא שמונה שנים כאסדמור, כי אם ביום אחד בעור היר החוקה והורע הנטויה אשר השמידה בלילה אחד את חיל סנחריב. ה' השפיל תחת רגליו את ההרים הגבוהים אשר ראשם נגיע השמימה כנאמר אודות מלכי כנען: חומות מבצריהם הגיע עד שמים, הרבר הזה האמור על אודות נבהם נאמר גם אנחנו על הנבעה כי נראתה כנונעת בשמים

ביום אחד ועשרים לחדש החשש נסע המלך הנוצח הזה ממחנהו מלב ההר אל המחנה אשר למעלה אשר היו בו (עמ' II) אנשי נואו. ביום ההוא עשה שמחה גדולה עם אבותיו ואחיותיו ושאר קרוביו. ושמחתו לנפשו היתה תהלת ה' אשר הראה פלא בידו.

ביום השעה ועשרים לחדש חג הולדת אדוננו ישוע המשיח היתה שמחה גדולה ובערב היום ההוא לבש את היראנ אשר ילבושו השרים ועטר את כתר הבהונה אשר יעטרו הבהנים בהמשחם. או אמר נמשחנו במדרגת נבר-אד למשמרת אכסוס למען תבות אלהי ישראל. לכן הו משמרת אכסוס הנה הנעת במדרגת העליונה, לפנים קדשו אנשים שפלים לדרך עתה נאחד עם יקר המלך עתה כהן כהר המלוכה. ואחר הלך לאוצר לשכת התבות אשר לרבתנו מרים ואל כנסית אדוננו ישוע המשיח ויחלק להם בתורה בהשתחותו כאשר יעשו הפקידים הזרים לפני המלך. ויאמר אל עסבי קח את יקרי כנבו-אכסוס התת יקר נבר-אד. וכן נעלה על ראשי אכסוס ער אשר היה במקום המלך וכן גם יקר אכסוס בעלה והגיע למדרגת המלוכה. איש לא עיו ההנגר למשרת הבהונה הזאת כמו הרקנוס אשר ההנרה בארסטובולוס בעת האחיר בנפשו את המלוכה ואת הבהונה אולם כל הבהנים אמרו בקול אחד נאה לו שלוש פעמים, זה היה במקום אשר חנה שם ובנסעו מחניתו הראשונה מהלך שני ימים (דף 166 אח' עמ' I) בחניה הזאת עשה את חג הטבילה וישב שם שני שבועים.

לא נהרשל לכתב על רע ארץ סמן. כל דרכיה עקלקלות ולא ישרות ומרביהן שוחות ולא ילכו שם סוטים ופרדים וחמורים אם לא אחד אחד ועוד בקשי רב. הרעה השנית היא הקר החזק ביהר שאת עד אשר לא יוכלו העוברים לשבת שם טרב הקר מלבד אנשי הארץ אשר הרגלו בו. הרעה השלישית היא השלג הנופל תמיד ממעל ומתחת בפעם אחת והאדמה תהרה מתחתיו. ביום אשר חנינו לרדת אל נבעת כלב ירד שלג כל היום בכל מקום ובהיות הבקר ראינו את הארץ אשר היינו בה והנה מלאה שלג מסביב. ואנשי החניה כאשר ראו את השלג נלאו ללכת אנה ואנה ולא לדרך על עפר הארץ עד אשר אמרו המורים המקום הזה דומה לערי מצרים אשר נאמר עליהן נתן נשמהם ברר. אך ברר העיר הזאת רע מברר הערים ההן כי העיר הזאת הברר הוא נשטם ובערים ההן לא חוקה ירדת הברר כי אם פעם אחת וזאת לענוש את פרעה.

הנה נכתב בזה את מבוכת רדאי אשר נפל כסנחריב בבבילון, ונבוה כשטן על נאיתו. הוא נתן להרי עריו שמות הרי ישראל לאהר קרא הר סיני ולשני קרא (עמ' II) הר תבור ואחדים אשר לא קראנו את שמותם. מה רעה גאות היהודי הזה אשר המשיל את הריו כשמות הרי ישראל אשר ירד ה' עליהם ונגדה להם כסתרי מלכותו.

והמלך הזה קם וישם את פניו אל אַקטא ובעברו מעט עשה חניה ביום

תשעה עשר לחדש מְרוּשֶׁם כלה שבוע אחד וחצי שבוע ויקם בשלושים לחדש ויורד במורד בדרך צר ועקלקל. ביום ההוא אבדו הרבה בהמות משא כהמורים ואתונות (?) ואתר רדתו עשה חניה ולמחר באחד לחדש יבתי אתוננו דרך מעלה מִשְׁחָא ביום ההוא היה מִצַּר גדול דע מאתמול ובאשר נאספו האנשים והבהמות העיפים מצאו יגון וצער עד אשר היו כאשה מקשה ללדת. ואחרי צאתם מן המעלה עשו חניה. ואבא נואי יצא אחרי כלם וסמך כושלים והקים נופלים ולמחר ביום השלישי כלינו שם את היום.

ביום הרביעי נסענו ונחן במקים רחב. שם היינו ביום לפני הצום ונחוק שם את המקום (דף 166 אח' עמ' I) עד היום הרביעי שבת הצום. ובהיותו שם שלח (המלך) אל כל העינים ויחוק את אנשי העיר אשר נמלטו ממות ואל כל אשר התחבאו בהרים ובמערות ויצו את הכורו לאמר להם: אל תיראו ושבנו בארצם אך הישמעו אל אשר אפקדנו עליכם. ואחר נסענו בעשרים לחדש כִּנְבִית ובצאתנו מן המעלה עשינו חניה ושבתנו בשואדא ומשואדא נסענו ביום חמשה עשר לחדש כִּנְבִית ובצאתנו מן המעלה עשינו חניה במקום אשר חנינו בראשונה וטישם בהשע שעות מהלך יום אחד (?) באנו אל כוכני ושבתנו שם וביום השני עסק לשלח את קצין הנרי הפקיד הבל-ניורגים ואת הבחר-נגאש סבחת-לאב ואת כל פקדי הנרי וביום השעה ועשרים הלכו פקדי הנרי לפקודתם וגם המלך בא אל תחנותו נובאי בשבת השביעית לצום בחמשה ועשרים לכנבית וביום השני שלח את דחרנות ואת וְגָקָן ואת הגוֹגְסִי־נגאש קומום בתהו להם אותות יקר וברכה טובה מאות יקר ופקודות על אשר חוקו ולא חשבו את נפשם כהלחמם (עמ' II) עם איביו וכבאו אל נובאי מן המלחמה לא עשה שמחה כנהוג כי ימי צום הם וחבמי הכנסייה קבעום ימי תונה אך עשה שמחה אחרי עבר הצום בחדש הפסח עד אמרו המורים טובה היא כפלים מפסח יאשיהו.

פה עשינו התימת הספר הזה באמרנו תהלה לאל אשר נתן נצחון למלכנו מלך-כנר ועלינו יהיה חסרו ורחמיו לעולם ועד אמן ואמן.

נשלם ספור היהודים הזה בשנת 7703 משנות העולם היא שנת 1868 לאלכסנדר היא שנת 1573 להתנשמות אדננו ישוע המשיח תהלה לו 1297 לעדים, שנת שמונה עשר למלך מִלְךְ-כִּנְד גבור ונוצח במלחמה יחוק ה' את כסאו כרקיע השמים ויאריך ימיו כימי שני עצי זית אמן ואמן.

לפנים (היו) השעה שבטים אשר שבה אותם שלמנסר ויעבירם את הים ויושיבם בארץ רויה הנקדאת ים (?) החיים. (עמ' II)

או היתה החריפה בנובאי ובהיותו שם יצא קול אומר הפלשי פשט בארץ

ונרא ויבער באש בתים רבים וישב אנשים ונשים, המהים והנשבים מעטים כי היונה ררהם כנגב בפחד מן המלך. וישמע המלך ויבער באש כי התנאה הזבוב על הכלב וההתנאות הזאת דומה להתנאות השור על האריה המשבר אותו ולהתנאות השה על הזאב הנושא אותה. לו היתה בו תבונה כי עתה לקח מוסר מאבדן הנבורים אשר נקראו בשם ונכתבה נבורהם ובקץ זכרון אבדנם. אולם הטיל ה' רוח שנעון בלב היהודי הוה לשבח את אבדן עמו מקדם עד אשר עשה נדוד על המשיחים ושבה אנשים ונשים לסבת אבדנו.

והמלך צוה לאמר: כל אשר לא יבא אל פתחנו ביום אשר צוינו אם לחם אם רובב ורגלי יורש רבושו ופקודתו יקח אחר. וקול הכורז סבב ואמר כן ויקם כנובאי ויעש שבת בכניי אשר בוגרא וביום ההוא היה עמו (דף 167 אח' עמ' I) אשר לו נאה הכבוד וההלה והמלוכה. ועוד שבת בשואדא ומהלכו היה בכבודות אורות העורים והפסחים ובעלי מום אשר הלכו אחריו אל מקום המלהמה למען העורם ידו הפתוחה והעוורת לעניים ולרלים. ומנהגם ללכת אחרי הרחום הוה אל מקום אשר הלך החיל בנלל טובו זה כאשר טאנו להפרד מאדוננו ישוע המשיח האנשים אשר השביע בחמשה לחם ובשני דגים כאמר וקן אחד אות הלחם הזאת לא נהנס להפרד טמנו כן לא אבו העניים והרלים להפרד מאדוננו וגם כאשר קרא הכורז את הפקודה טאנו לעונו וילכו אחריו וגם לא קצף עליהם כי עברו על דברו אבל המך נכשלים והקים נופלים. אדוננו אמר אל האנשים ההולכים אחריו: לא תבקשוני בעבור האות אשר ראתם כי יען אשר אכלתם לחם ושבעתם. זה נוהג להאמין כי ידע את טחשבותם ואת אהבתם לתועלת הגוף. ואדוננו לא אמר להם דבר להעציב לבם כי דבר אליהם רכות כאב רחום, ועם זאת הרבה בהפלות ובהחנונים לפני ה' למען יראנו במפלה אויבו היהודי (עמ' II) הגיאה אשר שמו היה רע מטעשיו ומעשיו רעים משמו הנקרא נושן. והוא מקרובי משפחת בית ננדרם אשר הפיל ה' בידו המלך אשר הרחמים והמשפט בשהי ידיו ביד אחת חסד ורחמים והשננה אטונים וטירו האחת תצא נקמה ומשפט אשר ישפט את הסוררים. אוי לאיש הנשפט בחמתו ואשרי האיש המוצא חלק מידו. נהלל את אשר ייסר במשפטו ויוחנן עניים ברחמיו ובחסדיו.

ואחרי כן הגיע המלך קרוב לנבעה אשר חסה בה נושן בחדלו לחכות בה' הנוגע בהרים ויעשנו. ובוא המלך היה בשבוע השלישי ביום השביעי לחדש תחשש ואנשי הצבא באו אחריו ויסדר אותם ברגלי הנבעה ההוא למען ישמרוה טבל עבריה ויכלאו אותם משהות טים. דחרנות עם חילו חנו בצד אחד ובלן עם כל הצבא בצד אחד וכל הצבאות למי סדרם ופקודתם עשו

מחנה במקום אשר נפללהם בחלק יונאל ואנשיו נתתו במקום הגבוה מכל
 ויטהמו את כל בארות המים אשר היו בצדי הגבעה. ובקרבת הגבעה הואת
 היתה (דף 168 פנ' I) גבעה אחרת שפלה מכל הנקראת שֶבְנָא וברגלי הגבעה
 הואת עשה החנות הפקר נבר-איסוס ואברהם לביחלקותם ולשבטיהם ושח
 אֲנִי עֶקֶב-מִיכָאֵל מִמָּקוֹם נְבוֹה מֵהֶם כְּמֹר אֶחָד עִם אַנְשֵׁי צֹרֹר אֶת הַגִּבְעָה
 וְהַעֲוֹנִים מֵהַתָּה לַגִּבְעָה הִיוּ גִּוְרֵבְרָא חֻקִּים בְּמַלְחָמָתָם וְנִכְבְּדֵי מִשְׁפַּחָה
 בְּשִׁבְטָם. וַיּוֹם אֶחָד שֶׁלַח אֶל אֶחָד מִגְּדוּלֵיהֶם דְּבָרִים טוֹבִים כְּאִישׁ שְׁלוֹם וּמִבְקֵשׁ
 תּוֹאנָה לַפְּתוּתָם וּבְעֶרֶב הַיּוֹם הָהוּא צֹרֹר אֶת שַׁח-אֲנִי וַיְהִי רָבִים וְגַם אֶת
 רֹאשׁ עֶקֶב-מִיכָאֵל הִרְגָה. כִּשְׁמַע הַמֶּלֶךְ אֶת זֹאת שָׂאֵן כֹּאֲרֵי וַיִּקְרָא לְמַקְאֵבִים
 (וַיֹּאמֶר לוֹ) לֵךְ עִם אַנְשֵׁיךָ וַעֲשֵׂה חֲנוּת בְּמָקוֹם אֲשֶׁר עָמַד עֶקֶב-מִיכָאֵל וְהַתְּחֹק
 לַהֲלַחַם בּוֹ עַד אֲשֶׁר תִּנְצַח אוֹ תִּנְצַח וְהוּא אָמַר כֵּן אַעֲשֶׂה וַיֵּלֶךְ אֶל אֲשֶׁר צִוּוּ
 וַיִּהְיֶה אֶת הַמַּיִם אֲשֶׁר יִשְׁתֶּה הוּא וּבְעִירוֹ וּבֵין שְׁתֵּי הַגִּבְעוֹת מִצִּי אֲשֶׁר יִסּוּרוּ
 שְׂמָה לַהֲתִיעֵץ וּלְהִלָּחֵם וַיַּעֲמֵר שֵׁם נְבוּרִים לְכֹלָא אֹתָם מֵהַתְּעוֹר בְּדַבּוּר וּבְמַעֲשֵׂה.
 וּכְאֲשֶׁר אָרְכוּ יְמֵי הַמַּלְחָמָה צָרָה לָהֶם הִישִׁיבָה בְּכָל מָקוֹם וּצְבָאוֹת הַמֶּלֶךְ
 כְּאֲשֶׁר רָעְבוּ וְהִצְטַעְרוּ חָרְשׁוּ וַיֹּאמְרוּ מִמּוֹתֵינוּ בְּרַעַב טוֹב לָנוּ לְמוֹת בְּמַלְחָמָה עִם
 אוֹיְבֵי אֲדוֹנֵינוּ כְּנֹאמֶר (עמ' II) טוֹב הִרְמַח מְרַעַב וּלְמַחֲשָׁבָה הוּאֵת נִשְׂאָה אֹתָם
 הַבַּמַּת ה' הַמִּשְׁבֶּתֶת מַלְחָמָה מִקְצוֹת הָאָרֶץ וַיַּעֲשׂוּ מַלְחָמָה לְעֵלוֹת אֶת הַגִּבְעָה
 הַהִיא וַיַּחֲזִקוּ אֶת לִבָּם לְמוֹת וְגַם הַפְּלִשִׁים חֻזְקוּ אֶת לִבָּם אוֹלָם ה' הִטִּיל פַּחַד
 בְּלִבְ הַפְּלִשִׁים וּנְבוּרָה בְּלִבְ הַנְּצָרִים וַיַּחֲלוּ הַחֵיל וּצְבָא הַמֶּלֶךְ לְפֹזֵר אֶת הַגִּבְעָה הַלֵּב
 וַיִּמְנַר אֶת הַחֻקִּים מִמַּעֲמָדָם. וְזֶה הַטּוֹה כִּי יִגְרְשׁוּ הַתְּחַתּוֹנִים אֶת הָעֲלִיוֹנִים כִּי
 כֵּן דֶּרֶךְ ה' לְהַשְׁבִּית מִשְׁנָבִים וְהַפְּלִשִׁים הָאֵלֶּה עָלוּ אֶל הַגִּבְעָה הָעֲלִיוֹנָה אֲשֶׁר
 הִיוּ בָּהּ נִשְׂיָהִם וַיִּלְדִּיהֶם. וְחַנְצָרִים תִּפְשׁוּ אֶת הַפְּלִשִׁים הַיּוֹשְׁבִים בָּהּ וְאֶת הַמַּיִם
 אֲשֶׁר יִשְׁתֶּה הָאָדָם וְגַם בְּהַמּוֹת הַפֶּשׁוּ. וְאַחֲרֵי שִׁבְתָּם מֵעַט כְּאֲשֶׁר הִצְטַעְרוּ
 בְּצַמָּה לַמַּיִם שֶׁלְּחוֹ אֲנָרֵת אֶל גְּדוּלֵי אַנְשֵׁי וּסְנַנִּי וְקַן הַבְּלַתְנוֹת הַגְּדוּלוֹם אֲשֶׁר
 צִין (?) וְהַלֵּל מִנְבוּרֵי צְבָאוֹ אֲשֶׁר עָשׂוּ לָהֶם שֵׁם בְּנְבוּרָתָם וְשֵׁר הַצְּבָא אוֹ הִיא
 וּסְנַנִּי וְגַם שֶׁלְּחוֹ אֶל מַקְאֵבִים שֶׁר הַבְּלַתְנוֹת הַקְּטָנִים עִם אַנְשֵׁי לְמַעַן יַעֲזֹרוּ אֶת
 הַלְּחָמִים בְּגִבְעַת שֶׁבְנָא. וְאַחֲרֵי כֵּן מַקְאֵבִים שֶׁלְּחוֹ הַפְּלִשִׁים הָאֵלֶּה אֲנָרֵת אֶל אַנְשֵׁי
 (?) סוּוֹרוֹם בְּבִקְשָׁם (עמ' II) שְׁלוֹם. וְדַבַּר אֲנָרֵתָם כֵּן יֹאמְרוּ שֶׁלַח בְּעַדְנוּ אֲנָרֵת אֶל
 הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁלַח לָנוּ אֶת יוֹנָאֵל לְקַבֵּל אִיתָנוּ וְחַטָּאתָנוּ יִסְלַח לָנוּ, הִנֵּה חַטָּאוּ עִם
 אֲבוֹתֵינוּ הִרְשַׁעְנוּ וְעוֹיְנוּ, כִּדָּא אֶת הַחַטָּאִים לְהַשׁוּבָה הַמְּצִיאָנוּ רַחֲמִיךָ, הַקּוֹת
 הַחַטָּאִים, בְּקִט אֶת הַשִּׁוִּית הַנְּדַחֹת, אֶל הַדִּיחָנוּ מִעֶדְרֶךְ וְאַפְּךָ אוֹתָנוּ עִם
 הַצָּאֵן הַרוּעָה בְּמִרְחַבְךָ (?). וְכֹאֲשֶׁר רָאָה אֶת הָאֲנָרֵת הוּא רַךְ לָבוֹ עֲלֵיהֶם כְּאֵב
 רַחוּם וַיִּשְׁלַח אֶת יוֹנָאֵל לְקַבֵּלָם וַיֹּאמֶר אֲדִיּוֹ אֶל הַרְעָ לָהֶם וּלְאֲשֶׁר עִמָּם. וְכֹא זָכַר

נִקְמַת דָּם עֲבָדָיו אֲשֶׁר נִשְׁפָּךְ בִּידָם. מִה יִפֶּה טוֹב הַמֶּלֶךְ הַרְחוּם הַזֶּה הַרְוֹמָה לְטוֹב הָאָדוֹן יֵשׁוּעַ אֲשֶׁר הִתְפַּלֵּל בְּעַד צוֹלְבָיו בְּאִמְרוֹ אֲנִי סֹלַח לָהֶם.

כֹּאשֶׁר בָּא לְרַגְלֵי דְגִבְעָה אָמַר לְפִלְשִׁימוֹ בְּאִתִּי לִקְבֹּל אֶהְבֶּם וְאֲשִׁיב עִמָּכֶם בְּכָל, וְכִשְׁמַעְס שָׁמְחוּ וַיִּרְדּוּ עִם כָּל רִכְוֹשָׁם וְלֹא הִשְׁאִירוּ גַם כַּפִּיס מִבְּתִיהֶם. וְנֹאשֶׁר בָּאוּ אֶל יוֹנָאֵל הֵגִיד לָהֶם אֵת דְּבַר הַמֶּלֶךְ שֶׁבִּי יָאֵמַר הַמֶּלֶךְ לָכֶם; וְגַם בּוֹאֵת שִׁבְחוֹ עוֹד יוֹתֵר כִּי יָדְעוּ אִתּוֹ בַּעַת אֲשֶׁר הָיָה בִּירוֹ שְׁלִטוֹן סִינָן. אֲךָ הַבְּלַהֲגוֹת אֲשֶׁר הָיוּ עִם וּסְנֵי וּמִקְאֲבִיס רָצוּ לְבוֹ אֹתָם וְלֹא הִנִּיחָם יוֹנָאֵל כִּי יֵרָא מִמִּצּוֹת הַמֶּלֶךְ וַיִּלְכוּ אֶל תַּחְנוּתוֹ וַיִּתֵּן לָהֶם חֲנִיָּה רַחוּקָה מֵעַט מִנֵּינִי, וְהֵם קִרְבוּ (עמ' II) אֵלָיו אֲךָ יוֹנָאֵל כִּמְנַהֵג הָאֲנָשִׁים לֵהֵת מִתְּנָה לְמַחֲוֹנָם סָךְ שִׁבְעָה צְמִדֵי בִקָּר וְכִבְשִׁים גַּם כֵּן שִׁכְעָה וְגַם חֲרֻבוֹת עֲשָׂר בְּמִסְפָּר הִבִּיאוּ מִנַּחַה לְכַבּוּדוֹ וְהוּא אָמַר אֲנִי רוֹצֵה בָכֶם וְלֹא בְּרִכּוֹשְׁכֶם, וְהַחֲרֻבוֹת הִלַּחְמוּ בְּהֵן אֵת אֲהוּכֶם אֲשֶׁר הָיוּ לְאוֹיְבֵי הַמֶּלֶךְ וְהַמֶּלֶךְ יֵהֵן לָכֶם הוֹן וְגַם אֲנִי אֲדַרֵּשׁ לְעוֹרְכֶם בְּכָל יִבְלָהִי מִמִּתְּנוֹת אֲדוֹנֵי. וְזֹאת דְּבַר לְמַעַן הַטֵּב לָבֶם אֲשֶׁר לֹא יִחַשְׁבּוּ טוֹב כִּי אֲסַרְעַ וְלְמַעַן טַהַר מִחֲשַׁבְתֶּם אֲשֶׁר לֹא הִטַּהַר מִטְּרוֹמָה.

וְמֵה אֲמַת נִכְתַּב לְרַגְלֵי זֹאת. וּבְעֶרְבֵי הַיּוֹם הַהוּא חֲמִשִּׁים אִישׁ מִבְּהִירִיהֶם אָחוֹ חֶבֶר וְחֲנוּרֵי מִטְּבַח הַנִּקְרָא שׁוֹתֵל עֲמָדוֹ לְפָנָיו וַיֹּאמְרוּ הֲרִשְׁנוּ לְדַבַּר לְפָנֶיךָ כִּי צָרָךְ לָנוּ. אֹלָם הוּא הִשָּׁד אֹתָם וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לָכוּ אֶל חֲנִיָּהֲכֶם וּבְבוֹאֲכֶם אַחֲרַי כֵּן הִדְבַּרוּ עִמִּי וַיִּצְאוּ וַיִּלְכוּ אֶל חֲנִיָּתָם. הַלִּיכָתָם זֹאת מִפְּנֵי יוֹנָאֵל יֵשׁ אֹמְרִים כִּי הָיְתָה לְשֹׁמֵר אֹתוֹ וַיֵּשׁ אֹמְרִים כִּי יִחְוֹנָם לֵלְכַת לָהֶם בְּכַתֵּר וְלָכוּ לֹא חֲשִׁיב וְאוֹ הִלְכוּ בְּכַתֵּר וְכִשְׁמַעוּ אֵת צַעֲדַת רַגְלֵיהֶם הֵלֵךְ יוֹנָאֵל אַחֲרֵיהֶם עִם אֲנָשָׁיו וַיִּמְצָא אֶת הַמְּאֲחֲרִים וַיִּקַּח אֶת מִגְּנִיָּהֶם וְאֵת רַמְתֵּיהֶם וְאֵת כְּלֵי מִלְחָמָתָם נָתַן לְאֲנָשָׁיו, וְאֵת חֲצֵי אֲנָשָׁיו שִׁלַּח אֶל נְשֵׁיהֶם (דף 169 פנ' עמ' I) וַיִּלְדִּיהֶם וְהוּא חֹק אֵת לָבוֹ וַיִּרְדֵּף אַחֲרֵיהֶם וּבִלְכָתוֹ מֵעַט וַיִּמְצָא אֶת הַמְּאֲרָחִים, מֵהֶם הָרַג וּמֵהֶם הִפֵּשׁ וְהַנְּמַלְטִים עוֹלִים לְשִׁבְעִים אוֹ לְשִׁמּוֹנִים הַתְּפוֹשִׁים חֲמִשִּׁים וְהַמְּתִים עֶשְׂרִים וְאֵת הַכָּל נָתַן לְשֹׁמֵר לְאֲנָשָׁיו אֲשֶׁר עָשָׂה לְקַהֵל אַחַד וְלְמַחַר הוֹצִיאֵם אֶל מְקוֹם רַחֵב וַיְהִי חֲצִים בְּרַמְחָ וְחֲצִים בְּחֶרֶב.

וְאֵל נִבְיָא הַשֶּׁקֶר הוּא נִבְיָאִים אֲשֶׁר הִתְאַחַר מוֹתוֹ, אָמַר (יוֹנָאֵל) אִם הַחֲפִיץ חַיִּים שָׂאֵל וְאֲמוּרוֹ רַחֲמֵי לְמַעַן מְרִים, וְאִם לֹא הַחֲרֵב לְפָנֶיךָ. וַיֹּאמֶר (רְרָאִי) הֲלֹא אֲסוּר לִזְכֹּר אֵת שֵׁם מְרִים בְּפִי, גַּם אִם אֲמוֹת טוֹב אִם אֲעַבֵּר מִנּוּה שֶׁקֶר אֶל נוֹה אֲמַת וּמַחֲשֵׁךְ אֶל אוֹר, מַהֵר לְהַבִּיחֵנִי. וַיֹּאמֶר אֵלָיו יוֹנָאֵל אִם בַּחֲרַת מוֹת מַחִיִּים יִפֶּה מוֹתְךָ וְהִטָּה אֵת רֹאשְׁךָ וַיֵּט אֵת צוּאָרוֹ וַיִּכְהוּ בְּחֶרֶב וּבַפְעַם אַחַת כָּרַת אֹתוֹ וְגוֹר אֵת שְׁתֵּי בְּרִכְוֵי וְאַחֲרַי חִלְפָה אֵת כָּל זֶה בְּאֵה לְשׁוֹן הַחֲרֵב בְּהוֹךְ הָאֲרַמָּה בְּעֶרְךָ טַפַּח הַיָּד וְהַשֶּׁבֶר אֵת אֲשֶׁר הָיָה בְּעַמְקֵי הָאֲרַמָּה, וְהַרְוֹאִים

התלפאו על חוקת החרב ועל גבורת היהודי עד המות, המואם בעיני הארץ והמוצא טוב בעיני השמים. מות כזה נאה למשיחיים (עמ' II) כאשר אמר אדוננו (ישוע המשיח) כי אשר יכירני לפני האנשים גם אני אכירנו לפני אני שבשמים. אבל לזה מותו לשוא כי אחריתו לשאול.

ואחרי כן נתן יונאל סנחה למלך כאשר יתנו הלוחמים לשרם ערך מאתים עבדים ושפחות מנשיהם וילדיהם ויברך אותו המלך. ואחר באו האנשים אשר היו בשכנא אל ורק-אמבאוברנלי הנכעה הזאת עשו תחנונו עם הקדמים ההם. בפעם הזאת בא פחד בלב נושן ואם לא חוקו ה' נפרדה נפשו מנופו בראותו את רב מספרם ואת הצרם על גבעתו. וירעד כנבל מנערת דויד האריה וכמו קין הרועד, אך לא בא יוכ מותו. ובבוא המלך נשלם דבר דויד האומר רעה וחלה הארץ ומוסדי הרים רגזו והתנעשו כי קצף עליהם. וימקו כל האנשים ברעב כנאמר ראשית חיי אדם אבל ומים ומבלעדיהם לא יחיה האדם אשר הוא חיה מדברת. והמתים ברעב מאתים וקבורתם בארות ושוחות והניחוס שם בלי חפר קברים. וביום ההוא קמו שני אנשים ואמרו נעלה על הגבעה הזאת ואחרי רגלנו את דרכיה נשוב; אבל עקב מותנו מה (יהיה) שכרנו? וכשמע המלך את זאת שמח ויבטיח להם כתנות רבות ובתקוה הזאת הלכו אל הגבעה (דף 169 אח' עמ' I) אשר לא יכל (הצבא) לעלות (עליה וקרדת (ממנה) וכאשר עלו מצאו שומר אחד בפי הגיא הזאת ואחרי קחתם מקראש ייבית (?) חזרו למקום שעלו בו. וזה דומה למעשה שני האנשים הסרגלים אשר שלח משה (צל' יהושוע) לארץ הירושה אשר הבטיח ה' לבני ישראל כאמר: אתן לכם ארץ זבת חלב ודבש, ובהקוה הזאת חוק ולא נואש לב ישראל מהקוה ושני הגברים ההם אחרי קחתם מקראש מבית התקבצו וימרו לעלות. ויאמרו לאלה מה צריך לנו ויאמרו חבלים ומטנא בערך שמונה וחמשים וכאשר הביאו להם כרתו עצים בערך אמה ואחרי אסרם האסעו ההם באחר עשר מטנא אשר יגיע טאלה עד תחתו, יעשו סלם למרוך רגל ויקשרוהו אל עץ אחד הנמצא בראש הגבעה ואחר בחרו בשלשים אנשים חוקים ולמורי מלחמה אשר עשו להם שם בוזנס וגם מן התרכים בחרו ערך תשעה נברים ידועים בכחם ובחוקהם. ובעלותם אל הגבעה היה הרגו את השומר אשר זכרנוהו למעלה ומשם באו אל התנות נושן ובחצות הלילה היתה טהומה ויציתו את התחנות באש ותהי צעקת פחד נדונה בקרב הפלשים וקול גבורה בקרב המשיחיים.

וכשמע המלך את קול צעקתם ואת שרפת בתי התחנות וידע כי לכו את הגבעה כי אמר להם אם תלכוהו (עמ' II) הראוני את שרפת התחנות וגם

הצבא אמר כן בזה הודיעו את לכידת הגבעה. ואז התחרו דב אנכסא ונסרקנא וסנתי ויעשו שמחה לצבא המלך עד להפליא.

ובאשר שמע גושן את הצעקה מכל עבר חרד מאד ומרב החרדה סר שכלו ויבקש כי תבלעו הארץ כרתן ואבירם וכי יפל ברק ויתקעהו בתוך האדמה אולם לא היה מותו בואת. ואחר חשב לאבד גוֹו ונפשו מהֶבְנֶע למלך ויבחר מות מְנַנֶּע יד משיחי, ויחשב זאת וילך עם קרוביו ונאמניו אז הגיא ויפלו קרוב לתחנות בלן. ויכרת בלן את ראש גושן ואת ראשי האנשים אשר עמו ויהן מנחה ליונאל את שללם כי הוא שר הצבא. ותהי שמחה גדולה בתחנות יונאל על הרגת גושן ואנשיו.

ועוד נכתב ספור הצלת גרעון ממות ביום ההוא. כאשר הפילו את נפשם אל הגיא גושן ואשר עמו, נמלט גרעון בדרך ישר אשר ילכו בו, ונשיו ואחותו השליכו נפשן אל תוך הגיא ותמותנה קרוב לדרך גרעון. מה יפה ומה נאדרה מחשבת הנשים החלשות אשר לא יראו מפחד המות, ואיך עוד יוחר התהללו אם היה מותן בימי שבעה הילדים אשר הרג אנטיוכס עם אמם (דף 170 פנ' עמ' I) ואביהם, כי היה מותם בשמירת דת התורה הישנה בעת ההיא לפני בוא הדת המשיחית, ומות הנשים האלה לשמירת הדת אשר הופר ובטל חקה ולא באמונה המשיח אשר נשלחה לארץ במלאה, אשר מתה בעדה ארסימא ונשים רבות כמות בצער כיוחד לכל אחת מהן והנחתו שם טוב אחרי מותן; ואלה הניחו (חרפה) התת תהלה במאנן להאמין בלדת אדוננו (ישוע) המשיח מרבהנו מרים בלי מְרַפֵּב, המביאה במלכות השמים, ותלכנה בדרך עקלקל המביא לשאולח.

וגרעון אמר לאשר עמו האח! נשחט אותנו בתרבות ובחניותות; עתה טוב לנו למות מהשבה. הלא שמעתם את אשר אמרו אבותינו בהצר אותם מימוס בן אכפסינוס טוב למות בכבוד מחיות בחרפה; ויחוק אותם בדבר חות; וילכו אל מחנה דחרנות ויעברו בינותם. ועברם בשלום יש אומר כי עברו בהחבא (?) וכאשר ראו אותם ידעו כי חוקו נפשם למות עד אשר לא אבד אחד מהם אך נצדק את האומרים כי עברו כלילה ואם לא, הם אשר לא רבו מעשרה נושאי מגן איך נמלטו מאלף גבורים מלמדי מלחמה תופשי מגן ורמת, ועל כן נצדיק את דבר האחרון ונכזיב את דבר הראשון. וכן נמלט עד בוא שעהו. ויונאל הביא שלל גושן אל המלך וביום אבדן (עמ' II) גושן אויב מרים, אשר לכבוד שמה נאה להשתחות, אחרי אשר נאספו כל הצבאות ואשר יסבו את הגבעה עם יונאל הביאו את ראש גושן ואנשיו אל המלך למנחה כמנהג בניצחון הסוררים. אז עשו שמחה עד אשר נשמע קול שמחתם בהרים ובגבעות ובכל

מקום והנה והנה ותהימנה הַנוּוֹת. ולי נדמה האמור גע בהרים ויעשנו ברק ברק והפיצם שלח חציך ותהמם; וזאת אשר יאמר היא ירית הקלעים אשר למלך. והיום ההוא היה יום פטירת רבתנו מרים כאשר כהנו בסנכסר אבותינו הנכבדים אבא מיכאל ואבא יוחנים אפיסקופי מליו ובורלם ולא ביום אחר אשר כתבו אחרים כיום פטירת רבתנו מרים.

ואז כתב בשורת שמחה אל המלכה ואת הנס אשר נעשה להם בהרם הגבעה הדומה בגבה לשמים וזה למען יודו לה'. וישלח ביד הבלתנא המשהדל המיר אצל המלכה ואצל המלך. והמלכה היתה ביום ההוא בהפלה בכנסיה ותחנוניה היו בעד המלך, ובפעם הזאת נמשלה לחנה בת פנואל אשר לא יצאה מן המקדש יומם ולילה בצום ובהפלה. וגם לבורדי הרים ולנוזרים היו נוהגים מכתב להעיר ביום ובלילה, ובהפלה הקרושים האלה נתן ה' נצחון למלך שרץ-דנגל אשר על ידו היו הגסים אשר זכרנו אותם. ובהגיע הבשורה אל המלך ביד הבלתנא קרא לעסבי ולפרקריטוס למען יקראו את המכתב הנקרא ידגמת אשר נאמר על המלך בחן בעבור יפי תכונתו וטובו. הפסיד בחי-שלום (דף 170 אח' עמ' I) ומורה הסדר אבא אמחא-ניורגיס, אלה כלם היו אצל המלכה בעת ההיא. ואז נקהלו כל אנשי העיר על פי הכורו ומכתב הבשורה ההוא נקרא בקור רם אשר נשמע לאון הקהל; ובשמעם את דברי המכתב שמחו איש ואשה זקן ונער והבהנים שרו את שירת משה עבד ה' לאמר: נשבח לה' המהלל בתשבחות. והנשים שרו שירי נצחון כי מנהגם לשיר שירי תהלה לנוצח ושירי שנאה לנצוח. ותהי שמחה גדולה בעיר ויאמר המלך אשרנו כי ראינו את מפלת אויב אדוננו ישוע המשיח; ראוי לנו להעלות קרבן בגבעה הזאת אשר נתן לנו בה נצחון. ויקרא לנבארו ויאמר אליו: עם הבהנים והמומרים העלה קרבן, ויעלו קרבן כאשר דמדו אותנו אבותינו מורי הבנסיה בעלי אמונה ישרה בנטייתם אהל המלך. ואחר שבו למקומם.

שלשת ימים אחרי מות גושן שמע המלך כי יש (עוד) גבעה קטנה מורק-אמבא והיא קרובה וכי פלשים רבים בפחד ובחרדה, ויצו את יונאל להורידם ברצון ואם לא בחרפה; וילך ויחן ברגלי הגבעה; והפלשים חרדו וחלו כיולדה וישלחו מכתב אל יונאל לאמרו הן לנו דבר בשבועה (עמ' II) כי לא תעשה עמנו רעה, וכאשר לקחו הבטחה באו עמ אנשיהם ורכושם, ויאמר להם אל תיראו ואצל המלך אשאל רחמים בעבורכם, ויעמידם לפני המלך.

ויקם המלך למחרתו ויבא עד שואדא ובשמון בא אל מושב המלכה אל המקום אשר חנתה בו כאשר הלך למלחמה, וישב ממלחמות סמן. ואז נשמע קול שירות הבהנים ורקודי אנרוד המלכה ותהי שמחה גדולה כי היתה פגיעת

הנוצחים. למחר קם ויבא בשמון אל גובאי בעוד שבתות לקבל הצום. ותדו שמחה ויורו לה' בליגאווה בנצחון אשר כתבנו, לא כנויים בנצחם אשר יחשבו כי הוא בכחם, ולא ידעו כי הנצחון והמפלה בכח ה' המה. וביום בוא הצום שלח אותם איש איש לארצו ויאמר אליהם זה לא למען תנוחו כי אם למען הקחו צידה ותבואו ביום אשר אקראכם. ועוד אמר להם אנכי אניאכם אל מקום אשר תמצאו בצע כי לא מצאתם (היום) הון כי אם נצחון באויבי אדוננו במלחמת סמן. ובתקוה הזאת הלכו בשמחה. הו, מה החכמה (בדבר המרד)! היא נמשלה לחכמת שלמה, כאשר הבין כי ילחמו מלחמה שנית הנטיח אותם כי ימצאו במלחמתם שורים ועבדים ורכוש רב. אולם הנטחתו לא נכונה כהנטחת הנוזבים, כי מצאו (דף 171 עמ' I) בקר וצאן עבדים ושפחות כאשר נודיע. ובשבוע השני לצום שלח המלך דבר אל כל הצבא ואל כל הקרובים למען יבואו אל המקום אשר הוא שם בשמון הבא.

ה ע ר ו ה

נוף סמן אשר התנולל בו התפעיל הנעצב האמור למעלה, מקומו בצפון מדינת אמהרא בארץ כוש או חבש מעבר לנהר הכאזי המבדיל בינו ובין הנרי. הוא חבל רם מלא הרים גביינים משתרע לערך שמונים מיל ברחב באיזה מקומות ומעט מזה במקומות אחרים רבים. מונו קר מאד, השלג יורד כמעט כל השנה והאדמה אדמת סלע נראה כנעזבה לשממות מעצבה. כל כושבות הארץ היא, והם קלי המספר, בנויים על ראשי גבעות רמות מסבות לפעמים גאיות עמקות אשר תשרתנה להן כחפי רות מבצרים. רב הראשים עולים בנבה וירכתיהם בשפוע עד אשר כמעט לא יתכן לעלות עליהם אם התושבים לא יבואו לעזרה. כל הצורים האלה אשר חק הטבע להיות בעזרות לחיתו טרף, היו מאז מקום מפלט ליהודים נקראים בארץ בשם פלשים, ומספרם היה די לכונן מין שרות נשמעה להכמשלה המרכזית לארץ כוש, אך נפרדת בחקיה לעצמה, שרות אשר הריכותה במאה השש עשרה הוא ענין הספור המובא למעלה.

מעשה הרכו קבוצת יהודים בנוף ששט ונגזר מיהר המדינה כמו זה, דיו להעלות על לב טור ארוך מהלאות מעציבות אשר הלכו הלוך וקצר את חוג השתרעם עד ללחץ אותה לבקש להם מקלט במדבר פלעים ופרח כמזהו.

והמלם העצוב חוח ככר התעשקו עמם עליו במאה החמש עשרה בימי מלוכת באר-מרים (1468-1478). צבא המלך חוח הממקד ביד השר הנקרא מרקום לא יכל ללכד אהת מנבעותם כי אם אחרי טעור שלש שנים, עד אשר נמר לנקם מהם על ארך התנודותם באמצעות בנידה נוראה המבישה את המין האנושי. בהאמינם לדברו אשר נתן להם כאשר הסנירו את נפשם בירו אחרי כלות המלחמה, באו הפלשים במספר רב אל האספה אשר יער להם כורו השר חהוא לקבל את פקודותיו, אולם תחת פקודות מצאו מרצחים אכורים. ההשקט אשר יספר בו בעל ספרנו את המאורע חוח מרגיו נמש.

• מרקום היה פקיר בנימדר ועד המאורע ואדיר במלכות בימי המלך באר-מרים ואו היו הפלשים האלה אשר נכתב זכרונם. וילחם מרכום עמם ויחן שלש שנים לרנלי נבעתם ואחר נצח אותם בעמל רב וערמח ויסנירם בירו וילכד את עריהם. ואחרי כן באה לו מחשבה לאמרו איך אסלח לארורים האלח אשר יקציפו המיר את רוח הקדש ברע מעשיהם. טוב להשמיר אותם מלהניחם בחיים. בדברו כן צוח את דברו להבריו ולקרא לאמרו כל פדשי יבוא אל אשר צויתי ואשר לא יבוא יהרס ביתו וישלל רכושו. ואחר נאספו כל הפלשים אל השופט מרקום ותהי אספה גדולה, ואז צוה את אנשיו לכרת את צוארם בחרב עד אשר נול דמם (כמים) ופנריהם מלאו את השדות. אז נמרא דבר הלענ אשר דברו אבותם ביום צליבת אדוננו לאמרו יהי דמו עלינו ועל בנינו .

הנה נודע עתה את גדלת בקעות שנאת הדת, שנאה לא תכבה ומחרשת מרור אל דור אשר היתה צפונה לפלשים בלי חשך בארץ כוש מיום אשר נכנסה הארץ הזאת לאמונה המשיחית, כי רק אנדה נואלת מדברת בניאת יהודים במספר רב עם מלכת שבא בשובה מירושלים אחרי היותה לשלמה לאשה. האנדה הזאת המניחה כקור יהודי לננידי הארץ, חושבת את הפלשים בצאצאי היהודים הקרמונים אשר מאנו לעוב את דת הברית הישנה ולכן כמו יהודים נכורים. מעולם לא בא כל ספק בלב אנשי הארץ על ענין זה. והמלשים מצדם חושבים את נפשם כיוצאי חלצי אבות ישראל וכלוקחי חלק המים בשארית ישראל היושבים בשאר הארצות, אולם לא ידעו מאומה מביאתם לארץ הזאת לפני חרבן ירושלים. אם לפי המשקף ההלוכי האנדה הנזכרת אשר התן גם כיוצא שלמוני למשפחת הממשלה המחקקת, לא תוכל לעלות בישנה למעלה מן המאח השלש עשרה, רב השפעת היהדות על מעשי העבודה של הבנסיה החבשית הוא כמעיד על מציאות היהודים בראשית ההרחבות המשיחיות. להלאה מן הזמן ההוא אמונת האלילים שרתה לברה

בארץ והכתבות המעטות אשר נגלו בימים הקרובים נתנו לנו איות שמות פרטים מן האלילים ההם. זה ימים רבים הודעתני את מחשבה: כי הפלשים יוצאים מן היהודים התימנים אשר הובאו כשבויים ארצה כוש אחרי המלחמות עם החמירים, אולי מעת מלך המלך עון קרוב לקץ המאה החמישית. מנתי יכלה לקחת נשים מעמם נשאו השבויים טבנות הנולדים בארץ מצוע האגוים והפכו אותן לאמונהם. וזאת היתה סבה לשחרות עורם של הפלשים ולרברם בשפה אנוית ביניהם. יהודי הימן ישבו ברבם בחופי הים ובאו מקדם ממצרים בתור יוגים גטורים ועוסקים בסחורה, שפת עבר לא ידעו וגם לא את תורות הפרושים המושלות בארץ ישראל, והשתמשו בתרגום היוני המיוחס לשבעים וקנים. התואנות האלה מצינות את הפלשים עד היום הות, רק הנסח היוני הקדום עוב מקומו לתרגום הכושי. המהלך התהלוכי הזה נדמה לי ביותר קרוב לאמת כי הוא מטיב יותר לבאר מכל אחר את מציאות היהדות בארץ חבש. להפך ירדת היהודים ממצרים לכוש בדרך חנילוס לא תקבל בלא טפת חוק. לכן נוכל לעשות לנו דמיון ממחזות הרדיפות והרצח אשר על ידיהן לחצה קנאות המשיחית את היהודים בחבש לבקש להם מפלט בארץ הרים נבנונים אשר לא תושב. עד המאה החמש עשרה אלם התהלוך; בזמן ההוא הפלשים המוצלים מן הרצח אשר הבינו להם בערמה באד-כרים ומרקום חיו חיי צער נורא מאד בהוחילם מיום אל יום להיות מענים מאת שכניהם ולהשמך בסוף אם רק המלך או אחד מפחותם הקנאים יריב אצבע להרע להם. בכל זאת בימי המלכים הבאים אחריו אשר במ התרוצצה ארץ חבש נגר שמך הנלאים או המשלימים, יכלו לשאף רוח ולחדש מעט את כחם. עסקיהם הפרטים היו גדול הבהמות ועבודת האדמה ועליהם נלוו איות מחרשות בנות הצרכים הראשיים כמעשי החרבות המננים והרמחים. ועם זאת היו להם אנשים מלמדים וסופרים. בתחלת מלכות שרץ-דנגל הגיעו הפלשים לכונן דמות מדינה חפשית תחת הדרכת ארבעה קצינים אנשי חיל ושמותם פֶּלֶף (פֶּלֶב) רדאי גושן וגֶדוֹן (גֶדְעוֹן), וכל אחד מהם שכנו על נבעה מיוחדת אשר הוכנו להיות ארבע ערי פלך למדינה החפשית הקטנה הזאת. הפלשים ירדו גם ירד אל המישור הננבל בנהר מֶשְׁחָא שמו, ויעברו את אדמתו בתבונת כפים ימצאו קציר נאה. המון יושבי הארץ כמשיחים כמשלימים היו באהבה וברעות עם הפלשים וגם איות משיחים נספחו לדת ישראל. המצב הזה בעל הרוחה צנועה, בא פהאום עד קצו אחרי אשר המלך שרץ דנגל נפנה מכל אויביו ועטר עטרה באכסוס בירת המלכות. למרות טוב טבעו לא יכל לשבח את השנאה ליהודי אשר ירש מן ההולכים לפניו ואשר נטעו בו יום יום

הכהנים הטובנים אותו. לפני ההעסק במשח גרורים אל רהוק ננר גלאי הננב גמר לשום קץ ליהודים בפעם אחת. „טוב, אמר, להלחם באנשים האשמים בדם אדוננו ישוע המשיח מלכת להלחם בגללים“. זאת היתה מלחמת צלב אמתיה בלי שום לנגד עיניו הקות מצא בצע חמרי מה שיהיה. האין דם יהודי נסך טעום מכל אשר יוכל נוצרי להביא למשיח? הנה! היה יהיה לו הנסך הוה והוא יול כנחל.

עלילה נמצאה בנקל. רדאי ראש השרות הקטנה ההיא שלם למלך מדי שנה בשנה מס מחבר ממספר ידוע מתבואורת וכהמורת. בפעם הזאת עוד לא נשלם הקציר ועל כן המשלח לא יכל להעשות. אויבי היהודים לא התלבטו בעבור דבר קט כמהו, וישלחו אל המלך להגיד לו כי רדאי ממאן לשלם מעתה את המס הנהוג; והמלך הזעיק בחמתו את צבאות ארץ חבש הקבועות והמשלימורת, למען התגוררת מלחמה באיזה אלפים פלשים בהררי סמן המעציבים. העלילה היתה נחוצה לרואי המחזה מרחוק: לפי הזאבים הטורפים את הכבשים, תמיד הכבשים מתחילים באיבה. סופר הזכרונות האלה המלא כלו משפטים קדמים מדור ודור, מתאר ארץ ראשי הפלשים כבעלי גאווה וכחצופים סכלים, אולם יודע ההלוך לא יתן את נפשו לתעות. האמת היא כי הראו רוח גבורה נפלאה אך כי לרגל מעט מספרם ומצב נשקיהם העתיקים מאד לעמת צבא רב מוין בקלעים ובתותחים, מפלתם היתה בטוחה מאז. אולם הנצחון הזה אשר מראשיתו לקח לו תאר השמדה פראית, הוא אחד מן השרטים הממאירים אשר השקיעה קנאות הדת במצח הכתות המנועות באי-סבלנות ובאהבת הרדיפות.

אם נסיר את האשמות המצולות בנוגע למצב הנפשי של הפלשים ואת החניפות הבורצורת בנוגע לתכונת המלך, ספור המזכיר טבוע בחותם אמן צח מאד כי דבר ידבר כעד רואה בעיניו את הנעשה. אנשי כלב נלחמו כגבורים וגם נצחו לפעמים. לקץ, הקלעים והתותחים פרצו טור מערכתם; הנשארים נכו והגבערה נלנדרה. כל היושבים אנשים ונשים וטף וגם בהמרה נהרגו על פי מצות איש חרמים הנויר אבא נואי. מספר רב מן הנשים אשר יפין עורר תאות המרצחים נהגו נקשרות אל ידי שוביהן למנע אותן לנוס, אולם כבנות ישראל יקרות הנשים הצעירות האלה, בלי התיעץ אשה עם רעותה, באו לעצה אחת בגבורת לבן: בלן השליכו את נפטן אל הפחת בלכתן על שפתו ותמשכנה עמן ואת שוביהן. המוכסי לא יכל להתאפק מהתפלא על

גבורת נשי הפלשים, אך אין בפיו גם מלה אחת של חמלה על הסובלות הנדיבות האלה.

שר הפלשים רדאי נשא ראש בעו רב על חיל חבש ונצח פעמים רבות. החבשים כבר נואשו מיכלתם ללכד ארץ גבערת השר הזרה הנקראה ורק-אמבא או גבערת הזהב. לפנורת ערב, נדכא על ידי רב מספר האויבים, פטר רדאי את לחמיו ויסגר ארץ נפשו ביד אבא נואי אשר העמידו לפני המלך. המלך דבר אתו רכות יותר מן המקוץ אך ימים אחדים אחרי כן מצא לנכון לאסר אותו בכבלי ברזל. הגנערה אשר יושביה מצאו עת לחמלט במנוסה, היתה למקום עבודה דתירת של קדוש « למען טהר, זה לשון המספר, את המקום הנטמא מאת חזירי היער וחית השדה » הם היהודים. יהודי מלב ומנפש, נתן רדאי להרי נחלתו הדלה שמות לקוחים מכתבי הקדש; היש עוות וגאורה גדולה מהתענג בזכרונות ישראל? הן באמת הישראלים האמתים הם הנוצרים וביחוד החבשים בסבת מקור מוצאם מירושלים!

הנצחון הזה בא לחבש בוקר, ובכל זאת המצחק המעציב עוד לא כלה, כי שני הראשים האחרים גושן וגדעון נשאר תמימים עד הנה ולגרש אותם מגבעתם היה נחוץ לערך מלחמה חדשה עם צבא מסדר מחדש וזה דרש עת לא מעט. רק אחרי אשר היה הצבא במלאו וגם שרי המשלימים הנכנעים תמו לשלח ארץ חילי עורתם, היה לאל ידו להחל את מסע צבא השטף. לחניפות הקנאה כל עלילה טובה היא. על כן השמיעו הרנה כי הפלשים יצאו גדודים למדינת וגרא אשר על הגבול ויציתו כפר נוצרי אחד באש ויוליכו את יושביו בשבי. למרות סבלות מעשה כזה מאת הפלשים במעמד אשר חיו בו, סופר הזכרונות מאמין באמתותו, אך יעיר על זה כי שלח ה' רוח עושים בלב היהודי (גושן) לשכח את השמדת בני עמו עד לעשות גדוד נגד הנוצרים ולשאת אנשים ובהמות למען תהיה זאת סבה לאבדנו. בשפל רוח הנף לגדול, הגיד סופרנו למעלה כי « הנוצרים הנהרגים והנשבים היו מתי מספר יען אשר ירדו (הפלשים) כגנבים מיראת המלך ». מריבה מצעררה בין נוצרים ופלשים במקום מה של וגרה. הגומה כקרוכ לאמת, בדבת פיהם של צוררי היהודים.

הפלשים, מפקדים ביד גושן עוד הוסיפו לעמד נגדם ביותר חוק מבמלחמה הקודמת, ומחדש נרצה הנצחון לאדירים האלה אשר לרב לא היה בידם כי אם אבנים לעמד בפני צבא רב מוזן כלו בקלעים

ובתותחים. חמלחמה היתה קשה משני הצדדים; כאשר גרשו מנבעת קטנה קרובה, עלו הפלשים אל הגבעה הרמה, אך מחסר המים לחץ אותם להתרצורת עם האויב. המלך קבל ברצון את שאלתם אשר נסדרה באופן מרד לב מאד, ויצו את יונאל להטיב עמם כי הם ירדו עם נשיהם וטפם ועם כל רכושם.

אך שר חצבא הקנאי הזח חרש אנדנס בסתר. הגבורים תאלה באו להביא לו מתנות לאות תודה וְהִקְנַע, ואמר להם ללכת אל חנייתם ולשוב אליו למחר, אולם לא היה זה כי אם ערמה נתעברה. תחת העלילה כי חפצו לנוס, שלח אחריהם אנשים מחילו אשר חרגו לפי חרב ארץ רב הפלשים הנוטחים, אחרי אשר לקחו ארץ נסקיהם ואת מגניהם. חמשים איש אשר נשבו נאספו יחד ביום המחר ונתרגו ברמחים ובחרבות.

אז חגיע תור רדאי. מוהר לבקש רחמים בשם הבתולה מרים, בחר מות מהשתמד. לנסות ארץ אמץ רוחו אמר לו יונאל להטורת ארץ צוארו ורדאי מהר לעשות כן. « ויונאל, יספר המזכיר בלי חמלה, חכתו בזירב ובפעם אחת חתך אותו ויחתך גם ארץ שתי ברכיו ובעברה את כל זרה נכנס פי החרב כטפח בקרקע, ואשר ראו חתפלאו על חוקת החרב ועל גבורת לב היחודי עד מות; « אולם יתנכל לחוסיף: « המות הזח לריק הוא כי חשאל עזא אחריו ».

גבעת גושן עמדה על נפשם עוד ימים רבים, והחבשים נואשו מחדש מיכלתם לעלות שמה. אבל אז אחדים מעודיהם ובקרבים משלימים ותרבים, נפתו על ידי חשכר הרב אשר הבטיחו להם, ויעלו אל הגבעת בלילה ויציתו את העיר באש. ובראורה גושן וחבריו כי חכל אבד, תחת הסגר ביד איב, בחרו לחשליך את נפשם אל הפחת. מפגריהם כרתו את ראשיהם וישלחום למלך. הנשים ואחות גדעון חפילו גם הן את נפשן אל הפחת, בעוד אשר גדעון והטובים בלחמיו חרגו איש את רעהו « כי הראש ההוא אמר להם: שמעו, נחרגרה נא איש את אחיו בחרבות וברמחים; עתה טוב לנו למות מלכת בשבי; הלא שמעתם את אשר אמרו אבותינו כאשר טיטוס בן אספסינוס חפץ לתפסם: טוב למות בכבוד מלחיות בבזיון, ויחוקם לעשות כן ».

במדים הנשאות והנדיבות האלה נשלמה מלחמת סמן.

נחו בשלנה עדים גדולו כח לאמונת אל אקד! ואף סמן. קבורת לחמים

בְּלוּ פֶחַד בְּעַד מְסִרַת הָאֲבוֹת . עַם בְּעוֹתֵי פְתִיחַ אֲשֶׁר אָדָמוּ מִדָּם נְשִׂיִם
נְאֻמָּנִית וְרִבּוֹת הֵן , גְּשָׁאוֹת בְּטֹהַר עַד קִוְיָה , אֶת־שְׁלוֹמְךָ אֲנִי דוֹרֵשׁ בְּחֻגָה
אִין־סֶעַ ! כְּתוּב הַזֶּה הַכְּרִיחַ עַל גְּבֻעוֹתֶיךָ הַנְּקָאוֹת , מִשְׁלִים מְרַבֵּעַ נוֹצֵץ
לְהַפְאֵרַת יִשְׂרָאֵל . אֶת עֲפוּדֵי עֲפוּדֵי אֹר לֹא יִדְעָה לְעוֹלָם . יִסְרְאוּ
בְּמִזְבְּחוֹת : יְרוּשָׁלַיִם , מְצָדָה , גִּימָר , סַמֵּן .

ERRATA

- P. 265, l. 21, בל, lire : בלו.
- P. 267, l. 15, ווהגס, lire : ווחגס — l. 20, כאשו, lire : כאשר — l. 23, וולא, lire : וולא.
- P. 268, l. 22, וואח, lire : ואת.
- P. 269, l. 4, לגבועה, lire : לגבעה.
- P. 270, l. 18, קדאו, lire : קראו.
- P. 272, l. 11, רוה, lire : רוח; — l. 14, מוקום, lire : מוקום.
- P. 273, l. 2, הראג, lire : הרואג; — l. 3, הנהנה, lire : הנונה; — l. 10, להנהגד, lire : להנהגד; — l. 11, העיו, lire : עה; — נעלה, lire : בעלה; — l. 31, את שמות הריו, lire : את הריו.
- P. 274, l. 32, הנקראת, lire : הנקראת.
- P. 275, l. 28, ווהונן, lire : ווהונן.
- P. 276, l. 5, ועקב, lire : ועקב; — l. 27, מקאבים, lire : מקאבים.
- P. 277, l. 7, מקאבים, lire : מקאבים; — l. 10, שכעה, lire : שבעה; — l. 16, חר, lire : חרב; — l. 23, המאחרים, lire : המאחרים; — l. 32, ורה, lire : , זה.
- P. 278, l. 1, התלפאו, lire : התלפאו; — l. 15, המואם, lire : המואם; — l. 25, ועשו, lire : עשו; — רגלנו, lire : רגלנו.
- P. 280, l. 13, ולפרקלימום, lire : ולפרקלימום.
- P. 281, l. 10 d'en bas, כחפירות, lire : כחפירות.
- P. 282, l. 11, שלש, lire : שבע; — l. 23, נכנסה, lire : נכנסה.
- P. 283, l. 1 d'en bas, ליהוד, lire : ליהודים.
- P. 286, l. 10, שלח אחריהם אנשים, lire : רדה אחריהם עם אנשים.

